

CATESKE TOPLICE - V torek so imeli na kopaljšču rekordni obisk že v dopoldanskih urah. Prišlo je nad 5.000 kopalcev, večinoma iz Zagreba, ker so na Hrvaškem slavili dan vstaje.

NOVO MESTO - Jutri zvečer se bo vrnila večja skupina članov novomeškega Partizana, ki je na Valeti pri Portorožu preživela 14 dni.

METLIKA - Včeraj je občinska skupščina sprejela sklep o ustanovitvi sveta dolenskih občin, v katerem bodo skupno nastopali Novomeščani, Trebanjci, Črnomaljški in Metličani.

KOČEVJE - V ponedeljek ob treh zjutraj je vtomil v Pečkovo gostilno v Klinji vasi Vili Horvat iz Salke vasi, ki se je komaj vrnil iz zapora. Ze dopoldne so ga miličniki prijeli.

CATESKE TOPLICE - Predstavniki Cateških Toplic, Regjona in občinske skupščine so 27. julija seznanili z bodočo izgradnjo kopaljšča predsednika komiteja za turizem SRS inž. Franca Razdevška, pomočnika za gospodarstvo SRS Rada Lipičarja in dr. Danila Dougana.

KOČEVJE - V ponedeljek so začeli v Kočevju graditi nov otroški vrtec.

Drago novo šolanje

Ljubljanska temeljna izobraževalna skupnost je načelno pristala na predlog Zavoda za šolstvo SRS, po katerem naj bi prihodnje šolsko leto vsi učenci prvih razredov osnovnih šol dobili šolske knjige in glavne učne pripomočke brezplačno. Vendar - nova računica za elementarni razred bo stala skupaj z enim delovnim zvezkom (do konca leta pa bo učence potreboval tri take zvezke) in obročki, ki so učni pripomoček za novo računstvo, kar 34 dinarjev. Samo za brezplačna učila enega predmeta bo treba odšteti v Ljubljani približno 16 milijonov starih dinarjev. - V času, ko bodo torej šolarji v Ljubljani brezplačno prejeli šolske knjige, pa je mnogo podeželskih šol, v katerih otroci nepremožnih staršev dostikrat nimajo niti za zvezke in druga potrebna učila. Je to mar enotna šolska politika in usklajeno vzgojno-izobraževalno delo v republiki?

Krediti za letališča?

Pretekli teden so se v gospodarskem zboru slovenske skupščine na pobudo poslanca Francija Gerbeca pogovarjali tudi o izgradnji slovenskih letališč. Slovenija ima danes petniško letališče le na Brniku pri Ljubljani, ki pa ni dograjeno. Predvidena so še letališča v Mariboru, Novem mestu in v bližini Kopra. Družbena pomoč pri pospešitvi gradnje teh letališč bo potrebna, su ugotavljali slovenski poslanci, ko je tekla be-

Lokevska loza je bila v četrtek kot mrvljišče, na katerem so se zbrali nekdanji partizanski voditelji in današnji predstavniki državnega in republiškega družbenopolitičnega življenja ter se z domačini in udeleženci proslave iz vse Slovenije zliili v množico. Na fotografiji med poslušanjem govora Staneta Kavčiča, predsednika izvršnega sveta Slovenije. (Foto: Mirko Vesel)

Trideset let smo zvesti in še bomo

Več kot 15.000 ljudem, zbranim od Soče do Drave, je na osrednji slovenski proslavi ob 30-letnici vstaje v Lokvah pri Črnomlju govoril Stane Kavčič, predsednik slovenske vlade

Med številnimi gosti nekdanjega partizanskega vrha in predstavniki današnjega družbenopolitičnega življenja Jugoslavije in Slovenije, so bili v Lokvah tudi Mitja Ribičič, predsednik zveznega izvršnega sveta, ter člani predsedstva SFRJ Sergej Kraigher, inž. Marko Bulc, člani sveta federacije Lidija Sentjurc, Miha Marinko, Franc Leskošek, predstavniki hrvaške republike ter delegati odborov ZZB NOV vseh slovenskih občin.

Kot živopisna preproga so bile videti stotine avtomobilov vse od Črnomlja do vasi Lokve, množica ljudi pa je začela prihajati na prireditveni prostor že v zgodnjih jutranjih urah. Ndaleč od spomenika, na kraju, kjer se je s preizkušanjem partizanskega orožja smrtno ponesrečil legendarni komandant Franc Rozman-Stane in kjer je deloval Glavni štab NOV in POS, je bila v

brezovem gaju slavnostna počastitev 30-letnice vstaje.

Ze mnogo pred 11. uro, ko je bil napovedan program, so bile klopi pod tribuno zasedene, tisoči pa so gledali in poslušali kar sede pod brezovo senco. Belokranjci so dočakali svoj veliki dan.

Po dobrodošlici, ki jo je gostom in zbrani množici izrekel inž. Martin Janžekovič, predsednik črnomaljske občine, je govoril Stane Kavčič, predsednik slovenske vlade, ki je v začetku poudaril, da, s tem, ko smo v tako velikem številu prišli danes v Belo krajino, nekdanjo zibelko partizanstva, hočemo dati tudi v tem trenutku ponovno priznanje in izraziti zahvalo za vse tisto, kar je Bela krajina storila za naš revolucionarni narodnoosvobodilni boj, za vse tisto, s čimer je sprejemala vedno in povsod naše partizane, borce in z njimi delila vse, kar je bilo dobrega in slabega.

Ko je govoril o današnjih dogajanjih v naši samoupravljaljski družbi, je množica večkrat zaploskala, posebno tedaj, ko je poudarjal po-

membnost splošnega ljudskega odpora. Slovenskemu mladinskemu odredu, ki je z Lokev krenil na pohod po

Kombajnov ni

Zetev pšenice je tu, vendar so kmetje zaskrbljeni, ker ni kombajnov. Lani je metliška kmetijska druga še žela z dvema, letos pa nima nobenega. Zdaj so se Metličani in okolčani obrnili na zasebnika Dekliča iz Male Pake na Hrvaškem, toda tudi ta ima preveč dela onstran Kolpe. Zato si v metliški občini nekateri kmetje pomagajo z motornimi kosilnicami.

poteh slovenske delegacije na II. zasedanje AVNOJ, je predal prapor Albert Jakopič, komisar republiškega štaba za splošni ljudski odpor, nato pa je kulturni del slavja izpolnil umetniški ansambel JLA iz Beograda s solisti beograjske opere.

Lokevska loza je bila tja do nočnih ur prizorišče prisrčnega snidenja med nekdanjimi borci in tovariši, ki so si nazdravljali z belokranjsko kapljico, mladina pa je ob melodijah Lojzeta Slaka plesala, da se je kar oder majal.

Organizaciji prireditve ni kaj očitali. Člani pripravljalnega odbora pod vodstvom Franca Koširja so pozabili garanje zadnjih tednov in dni, ko še za spanje ni bilo dovolj časa.

R. BACER

DOBRA PŠENIČNA LETINA NA DOLENJSKEM

Obrodila je kraljica žita

Obilna letina pšenice ni samo zaradi pravega vremena, temveč tudi zaradi agrotehnike - 26 centov pridelka na hektar

Ob Juriju luža, o kresu suša - dobra bo letina. Če sušec suši, april moči in majnik hladi, kašče polni.

Tako pravi ljudska modrost o letinah pšenice.

Letos vreme ni bilo čisto tako, kot govorijo reki, letina pa je vseeno bogata. Povprašali smo ljudi v brezniški, krški, črnomaljski, novomeški, metliški in trebanjski občini, vsi so dejali, da je bila kraljica žita letos darežljiva s svojim pridelkom.

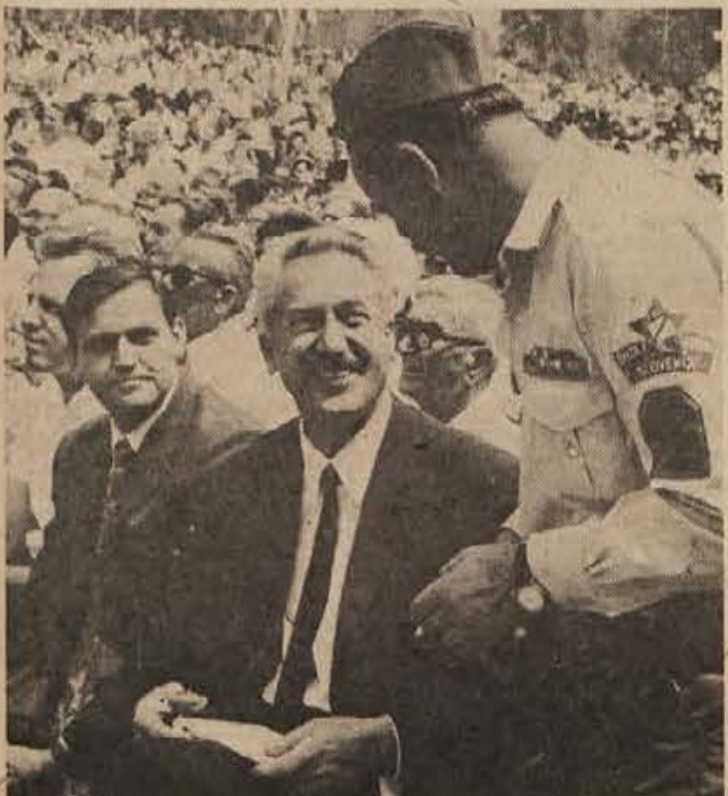
Na območju štirih občin ožje Dolenjske, kjer kmetje sejejo približno 3.500 ha pšenice, pričakujejo, da bo povprečni pridelok znašal okoli 26 centov pri visokorodnih sortah in okoli 20 centov pri domačih sortah. Da ne bodo redki posamezniki, ki so pridelali blizu 40 centov, dokazujejo primeri iz novomeške in trebanjske občine, ko so kmetje, ki so želi s

Asfalt k morju!

Novomeško Cestno podjetje je začelo modernizirati cesto proti Brodu na Kolpi, ki je dolga 24 km. Letos bodo modernizirali 6.000 metrov ceste od Livolda do Stalcerjev. Cesta bo široka večinoma 8 metrov, omogočala bo hitrost do 80 km na uro. Ko bo ta 24 km dolg cestni odsek asfaltiran, bo promet proti Reki gotovo precej večji kot je zdaj. Večina Dolenjcev pa se na Kvarner že zdaj vozi po tej cesti, le da se peljejo čez Gorjance in mimo Vinice.

Kolone avtomobilov, ki se vijejo proti morju, so zdaj najdaljše. Trenutek nepremišljenosti, hip zmedenosti, majhna nepazljivost, tehnično neurejen avto, prekratka varnostna razdalja in kopica drugih, na videz drobnih malenkosti - pomenijo zanesljivo pot v nesrečo. Pot v jok, solze, poškodovana telesa, razbite avtomobile. Poglejte trpečih izraz na obrazu matere in jok v očeh otroka in pomislite: bolje je priti na cilj nekaj minut pozneje - kot pa sploh ne priti. Poletje bo še držalo.

Stari znanci so se v Lokvah sešli in si imeli veliko povedati. Na sliki vidimo Marka Bulca, ki ga je slovenska skupščina dan poprej izvolila za člana predsedstva SFRJ v pogovoru z Jankom Gregoričem, podpolkovnikom JLA ter svetovalcem pohoda slovenske mladine po poteh AVNOJ. Poleg sedita belokranjska župana: inž. Martin Janžekovič in Ivan Zele. (Foto: Mirko Vesel)

Starka padla v prepad

Pokojna Ana Jurkovič je zelo slabo videla

Mrtvo so našli po osemih dneh iskanja 67-letno Ano Jurkovič iz Srednjega potoka v kočevski občini, ki so jo pogrešali od 16. julija.

Pokojnico sta našli v soboto, 24. julija popoldne dva fanta iz Suhorja. Ležala je ob potoku pod 20 m visokim prepadom, okoli 800 m od kraja, kjer so jo zadnjič videli.

Ana Jurkovič je zelo slabo videla, tako da je morala pri hoji uporabljati palico. 16. julija je spremljala proti avtobusni postaji v Banji loki nekó sorodnico. Spremljala pa jo je le kake pol kilometra, nato pa se je obrnila proti domu. Takrat so Jurkovičevo tudi zadnjič videli živo.

Ugotovitve so pokazale, da je nekaj časa nadaljevala pot proti domu, nato pa je zavila proti prepadu oziroma v smeri Kolpe.

V minulih dneh so najvišje dnevne temperature zopet porasle na okoli 30 stopinj Celzija.

Te dni pričakujemo sprva še sončno in vroče. Proti koncu tedna je možno poslabšanje vremena z nevihtami.

Spet so srpi v rokah žanjic. Na valovita tla polj pod Gorjanci kombajni marsikje ne morejo, zato bodo srpi tu še precej časa najbolj primerne žetvene priprave. Pravijo, da bo letošnja žetev dobra, jugoslovanski pridelok pšenice je peti v Evropi, v pridelku koruze pa smo še boljši. Na sliki: pridne roke žanjejo oves pod Gorjanci (Foto: S. Dokl)

Pšenica za prašiče?

Računi dobrega gospodarja — Kaj bodo naredili družbeni usmerjevalci gospodarjenja? — Špekulacije s koruzo trajajo že predolgo!

Stavke so seveda neprijetna zadeva za tiste, ki so zaradi njih prizadeti, toda pogrebeci v San Franciscu so jo zares zagodli mnogim, ko že nekaj dni vztrajno nočejo delati in zahtevajo višje plače — tačas se je namreč v mestnih mrtvašnicah nabralo že več kot osemsto trupel, ki čakajo na pokop... za pokojne ni miru niti po smrti...

V Cape Kennedyju pa se še vedno zabavajo ob poslušanju ene izmed zgodbic, vezanih na tri vesoljce, ki drviijo ta trenutek proti Luni: pred odhodom so jim namreč (v nasprotju z dosedanjimi praksami) omogočili, da so se sestali s svojimi dragimi. Toda eden izmed njih — Alfred Worden — je odklonil ponujeno možnost in se je raje posvetil svojemu zadnjemu branju instrukcij kot pa srečanju s svojo izvoljenko, mično stewardeso... najprej Luna, potem šele ljubezen...

Tudi Henry Kissinger, osebni svetovalec ameriškega predsednika Richarda Nixona, ki je izpeljal presenetljiv tajni obisk Pekinga, se je med svojim kratkim bivanjem v kitajski prestolnici odrekal nečemu — namreč palčkam, s katerimi so sicer vsi člani njegovega spremstva jedli na svečanih obedih. Henry, ki v ZDA velja za playboya (po petnajstih letih se je ločil od svoje prve žene), se je v Pekingu raje zatekel k tradicionalnemu priboru, vilicam in nožu...

V majhnem mestu na ameriškem zahodu so se trije vlomilci skoraj vso noč mučili, da bi odprli precej veliko jekleno blagajno, ko pa se jim je to naposed posečilo, so našli v njej samo kratko obvestilo šefa podjetja svojemu blagajniku: v to blagajno danes ne bomo več spravljali denarja, ker jo bomo jutri prodali... najprej preveri, potem se trudi...

Neki kubanski ribič pa je imel več sreče: ko je razkosal morskega psa, ki ga je s težavo ujel, je v njegovem trebuhu našel zapestno uro, ki je še tiktakala. Imela je namreč avtomatičen pogon... in očitno več sreče kot njen lastnik...

Kmetje krmijo in bodo krmili prašiče s pšenico, namesto da bi kupovali drago koruzo ali krmila. Podvomil sem, da bi bilo veliko takih. Kmet, ki je trdil tako, pa je dodal: „V zadnjem času noben pameten kmet, ki ni opustil reje prašičev kot nekatere farme, ni prodal pšenice.“ Ali res najpametnejši kmetje delajo tako? Tako so rekli na sestanku. Celotni kmetijski strokovnjak s kombinata, me je prepričeval sogovornik.

Prepričan sem, da večina kmetov zna dobro računati. Vzlic temu pretiravanja lahko nekatere premotijo. Zato pri sluhimo še tistim, ki menijo drugače!

Do jeseni si bom pomagal s pšenico, je rekel eden izmed takih. Če se takrat koruza ne bo močno pocenila, pa bom redil prašiče le zase. Sicer sem letos posejal precej koruze, pa jo lahko prodam. Dobil bom za njo več kot bi za prašiče. Pa še dela ne bom imel z njimi.

Lahko mu verjamemo, da je krmiljenje prašičev s pšenico le izhod v sili, ne pa pametna in gospodarna odločitev. Podobno velja za krmiljenje goved.

Zivinorejci računajo, da bi se splašalo prašiče in goveda rediti s krmili, v katerih je veliko koruze, če bi se njena cena sukala okoli en dinar za kilogram. Zvezni izvršni svet je zvišal zajamčeno ceno koruze le na 90 par. Prosta tržna cena naj bi bila le do 10 % višja. Zvišane so bile tudi zajamčene odkupne cene pitiatih goved in prašičev, vendar niso presegle dosedanjih tržnih cen. Zato bi se sedanja visoka cena koruze morala močno znižati. Pa se je celo zvišala za nekaj par. Še vedno je dražja od pšenice, čeprav ne veliko, kajti zajamčena cena pšenice je zvišana za 15 par, toliko pa je porasla tudi odkupna cena, ki za nekaj par presega zajamčeno. Torej se s pšenico prav tako ne splaš rediti živine kot s koruzo.

Zivinorejci, ki pričakujejo spremembe na trgu, niso opustili pitanja. Čakajo, kaj bo prinesla jesen. Ker je koruze premalo, uvoz pa kamni, in ker je dražja od pšenice, uporabljajo za krmila tudi krušno žito. Tako delajo celo nekatere me-

šalnice krmil. Novosadski časopis je poročal, da je neka tovarna krmil kupila tik pred žetvijo 5000 ton pšenice.

Pri živini, ki jo bodo pitali s takimi krmili, bo izguba. Vzlic temu bodo zivinorejci, ki upajo, da bodo prišli boljši časi, pokrmili toliko pšenice, da jo bomo morali uvažati, čeprav smo je letos našli več kot katerokoli prejšnje leto, ko smo je že imeli dovolj. Zato bi družbeni gospodarstveniki morali poiskati odgovor na vprašanje: ali naj pravočasno uvozimo cenejšo koruzo ali pozneje pšenico?

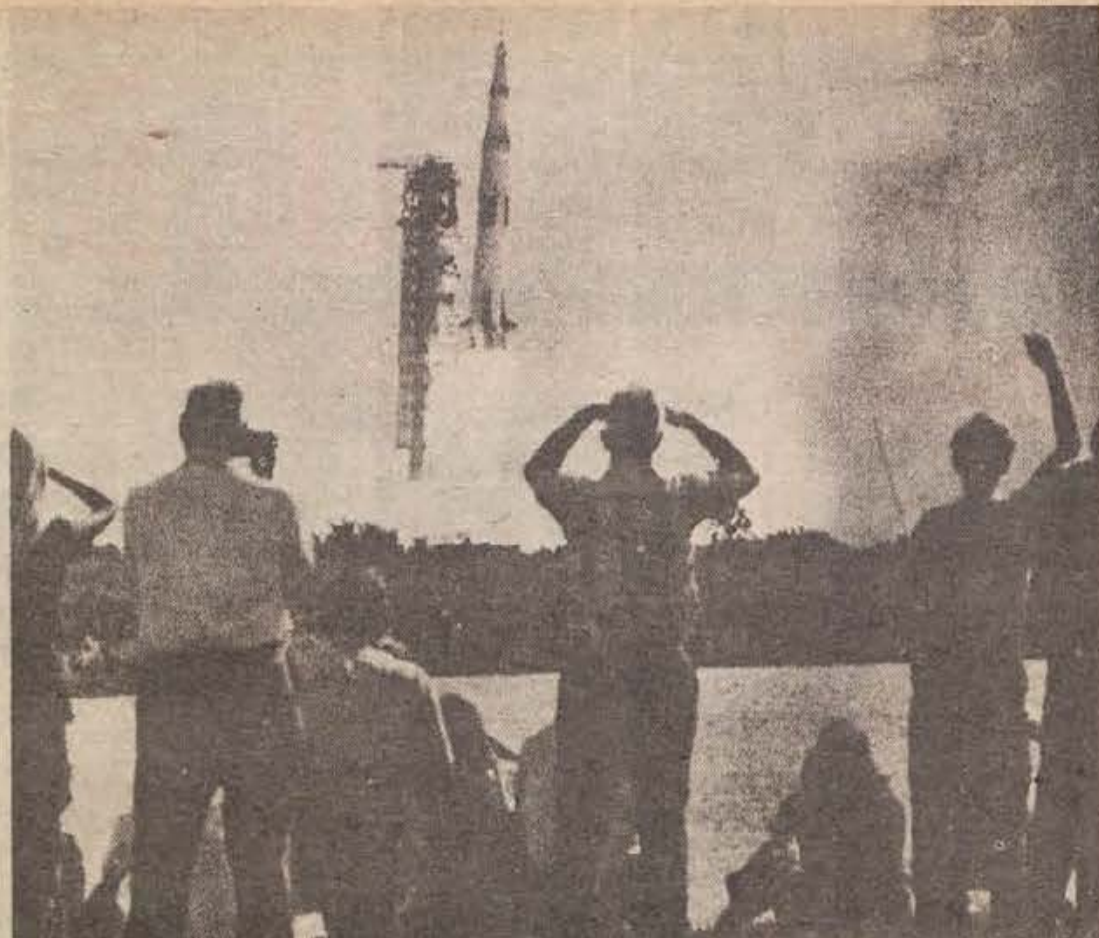
Razvozlati bi bilo treba tudi vprašanje: zakaj je koruza lahko tako draga? Kdo jo kupuje po taki ceni in zakaj?

Visoka cena koruze, ki bi jo lahko imenovali spekulativna, bi bila še nekako razumljiva, če bi se obdržala le krajši čas, ko zivinorejci ne bi mogli naenkrat prodati vseh nedopitanih živali in bi morali kupovati krmila po vsaki ceni. Drži se že predolgo. Morda prav zaradi neizpolnjenih obljub, da bomo kmalu uvozili dovolj cenejše koruze. Zivinorejci, ki verjamejo v obljube, čakajo na njih izpolnitev, medtem pa kupujejo predraga krmila. Ali se v tem ne skrivata spekulacija tistih, ki imajo koruzo?

JOŽE PETEK

TELEGRAMI

SEUL — Močni nalivi in poplave so terjale v Južni Koreji 57 smrtnih žrtev, več oseb pa še pogrešajo.
DŽIBUTI — Kolora, ki je po vseh znakih sodeč v Španiji zatrla (jugoslovanske oblasti so odločno zamikale pisanje nekaterih tujih časnikov, da bi se ta bolezen pojavila tudi pri nas), se je pojavila tudi v francoski Somaliji, kjer je zaradi nje doslej umrlo že okoli 60 ljudi.
ANKARA — V turški prestolnici se je zvedelo, da bo Turčija kmalu

Ameriški vesoljci David Scott, James Irwin in Alfred Worden so poleteli s Cape Kennedyja v vesoljski ladji Apollo 15 proti Luni. To bo doslej najdaljše človekovo bivanje na naši najbližji nebesni sosedi. Potovanje proti Luni poteka brez zastoja, čeprav so sicer opazili manjšo okvaro na delu električne napeljave. Med posebnostmi odprave je tudi posebno vozilo, s katerim se bosta vesoljca vozila po Luni. (Telefoto: UPI)

priznala LR Kitajsko in z njo navzela redne diplomatske stike.

BUKAREŠTA — Delegacije sovjetske vlade, ki jo vodi Aleksej Kogigin, je odpotovala v Budimpešto, kjer se bo udeležila 25. zasedanja sveta za vzajemno gospodarsko pomoč.

MENDOZA — V Argentini so za beležili potres manjše moči, v Peruju in Ekvadorju pa precej močnejše sinke tal. Ni še poročil o gmojni škodi in morebitnih človeških žrtvah.

TAJPEH — Otok Tajvan je prizadejal strahovit tajfun, ki je drvil s hitrostjo 214 kilometrov na uro. Sedem ljudi je izgubilo življenje.

HAVANA — Na Kubo je dopotoval čilski zunanji minister, ki se bo udeležil proslave kubanskega nacionalnega praznika.

GAZA — Pred vojaškim sodiščem v Gazi se je začel sodni proces proti 20-letnemu Ibrahimu Galabu, obtoženemu poskusa uboja izraelskega ministra Dayana.

TOKIO — V spopadu med policijo in demonstranti, ki so proti gradnji novega tokijskega letališča, je bilo poškodovanih 600 ljudi, med njimi 275 policistov.

tedenski zunanjepolitični pregled

Sudan je doživel tisto, kar je le malokdo predvideval: po komaj treh dneh je uspelo pristatemu strmoglavljene šefa države Nimeirija zopet prevzeti oblast v deželi. Raplet se je začel tisti trenutek, ko so libijske oblasti prisilile britansko potniško letalo, s katerim sta iz Londona potovala v Kartum, glavno mesto Sudana, voditelja prevrata Babiker El Nur in Faruk Hamadal. Libijci so potem voditelja izročili pristatemu strmoglavljene Nimeirija, ki so medtem uspeli (vsekakor tudi s pomočjo Egipta in Libije) zopet prevzeti oblast. V zvezi s tem so bili Britanci zelo ogorčeni, toda vlada se je zadovoljila zgolj z dokaj milim uradnim protestom. To je vsaj do neke meje razumljivo, zakaj Britanija ima v Libiji velike naložbe (med drugimi pa ji prodaja tudi orožje), prek libijskega ozemlja pa je speljanih tudi večina britanskih potniških linij proti Bliznjemu in Daljnemu vzhodu. Toda to je vsekakor le obrobno in postransko vprašanje sudanske drame. V Kartumu se je namreč začel nesumiljen obračun z vsemi tistimi, ki so bili kakor koli povezani s prevratniki. Ker naj bi pri tem, tako je izjavil sam Nimeiri na tiskovni konferenci, imeli glavno besedo sudanski komunisti, se je ves srd obračuna usmeril prav proti njim. Komunistična partija Sudana ima nekaj tisoč članov (natančne številke niso znane, trdijo, da jih je med 6.000 in 12.000) in svetovna javnost, ali, če hočemo dati kolikortoliko objektivno sliko: vsaj velika večina javnosti se boji, da ne bodo mnogi med njimi padli pod streli kazenskih oddelkov. Poročila trdijo, da je zaprtih že več kot 1000 ljudi in da je bilo v dosedanjih spopadih in racijah ubitih okoli 400. Tako kot v vseh podobnih priložnostih, ko pride do prevrata v deželah, kjer družba še ni organizirana povsem v skladu z normami in možnostmi dvajsetega stoletja, prihaja sedaj tudi v Sudanu do večjih nekontroliranih izbruhov maščevanja. Institucija naglih sodišč je tudi sicer priznana le kot izjemno sredstvo za izjemne prilike in nihče si zato ne bo upal trditi, da deluje vselej neoporečno pravično. Tako in v tem smislu je treba razumeti tudi sedanja dogajanja v Sudanu, kjer vroče strasti zelo verjetno zamegljujejo zdrav razum. Zato je več kot zanesljivo, da bodo (in so) med žrtvami sedanje krize tudi nedolžni. Precej tujih sindikalnih organizacij, pa tudi sve-

Sudanski protiudar

danjemu režimu, namreč v toliko, da verjetno niti ni sposoben povsem energično preprečiti divjanja svojih pristavev, ki so po trenutkih obupa zaradi prevrata zopet okusili slavo zmage po protiprevratu. Toda to brzokone ne more biti popolno opravičilo za zares neizprosno krutost, skoraj podobno tisti, ki smo ji bila prav tako priča (in nam ni mogla biti niti malo razumljiva) v Maroku po neuspelem prevratu. A kakorkoli že, dejstvo je, da bo sedanja kriza le še poglobila nekatere razlike in nasprotja v arabskih deželah, kajti nekatere med njimi (Irak) so bile odkrito na strani predstavnikov neuspelega prevrata, druge (Egipt, Libija) pa so ostale vseskozi zveste Nimeiriju. Ni dvoma, da bodo ta nasprotja ena izmed posledic sudanske drame, vsaj kar zadeva mednarodno politično sceno. O tistem kar se bo dogajalo v Sudanu samem, o notranjepolitičnih vrenjih in razvoju Sudana, pa je za zdaj verjetno moč povedati le toliko, da po vsem sodeč ne bo moglo biti govora o kakršnemkoli sodelovanju med Nimeirijevimi pristasi in drugimi (kajpak tudi komunistično partijo) strankami ali grupacijami, ter da se je Sudan v tem smislu opredelil za ekstremno obliko notranje organizacije svoje države. Koliko je to (in bo) Sudanu v prid in koliko v škodo, pa bo pokazal samo čas, ki je najboljši razsodnik.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Pozna se, da vročina pasjih dni krepko pritiska, saj ima to — kar je povsem umljivo — precejšen odsev tudi v občutno zmanjšani notranje-politični in gospodarski aktivnosti v zadnjih dneh, čeprav je res, da ta aktivnost vendarle ni povsem zamrla. Cutiti je, da so poletni dopusti že precej razredčili vrste naših forumov na vseh ravneh, tako da je urejanje določenih zadev edino posledica nujnosti — še bolj pa so to, lahko rečemo, operativne PRIPRAVE ZA NADALJNJE DELO, ki bo vsekakor sledilo po počitniških prekinitvah v novi jesenski „sezoni“ obnovljene aktivnosti.

V dneh minulega tedna, ki mu je dalo slavnostno obeležje jubilejno praznovanje ob 30-letnici vstaje slovenskega naroda (z osrednjo proslavo v Lokvah pri Črnomlju — na kateri je spregovoril predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič, tako da se je razvila v veliko ljudsko zborovanje), pa se je dan pred praznikom — torej minulo sredo — še zadnjič pred poletnimi počitnicami sestala REPUBLIŠKA SKUPŠČINA v vsej svoji sestavi in obravnavala več zares pomembnih vprašanj.

Predvsem moramo omeniti, da so vsi zbori republiške skupščine na tem zasedanju soglasno sprejeli predlog, naj bi Josipa Broz-Tita znova izvolili za predsednika republike ter naj bi postal hkrati prvi predsednik novega predsedstva SFRJ — kar je splošna želja po vseh naših republikah, pa so takšen predlog zvezni skupščini sporočili iz vse države. Hkrati je republiška skupščina na tokratnem zasedanju tudi izvolila CLANE PREDSEDSTVA SFRJ iz Slovenije — izvolila je kandidata, ki ju je na to mesto predlagala republiška konferenca SZDL. To sta, kot je že znano, inž. Marko Bulc in Mitja Ribičič, predsednik skupščine Sergej Kraigher pa bo član novega predsedstva že po svojem položaju. Svoje člane za predsedstvo SFRJ so doslej že izbrale tudi druge republike — in že ta četrtke bo zvezna skupščina potrdila izvolitev tega našega najvišjega državnega organa, ki smo ga dobili z novimi spremembami zvezne ustave.

Drugo izredno pomembno vprašanje, ki ga je republiška skupščina obravnavala na svojem tokratnem zasedanju (na katerem je resda imela še več točk dnevnega reda, vendar se vseh kajpak ne bomo dotaknili), pa je bil predlog stališč o DOLGOROČNEM DRUŽBENEM RAZVOJU Slovenije, torej okvirno vodilo našega vsesplošnega družbenega razvoja v prihodnjih petnajstih letih. Predsednik IS Stane Kavčič, ki je ob tem spregovoril poslanecem republiške skupščine, je poudaril, da je pomembnost našega dolgoročnega razvojnega načrta v teh trenutkih —

Pomembnost dolgoročnega razvoja

ko nas tare teža vsakodnevnih problemov — še toliko večja, ker si resnično učinkovitega urejanja naših notranjih problemov, gospodarstva in vsega drugega, pač ne moremo predstavljati brez dolgoročnih razvojnih konceptov. Jeseni, ko bomo izdelovali naš srednjeročni razvojni načrt — se pravi načrt za prihodnjih pet let našega družbenega razvoja — bodo vsa naša prizadevanja seveda morala temeljiti na projekciji dolgoročnega razvoja naše družbe. Zategadelj sedanjih razprav o dolgoročnih razvojnih vprašanjih (ki se spričo vsakodnevnih problemov zdijo kot nekakšen beg iz resničnosti) ne smemo omenjati kot nekakšno vizijo neopipljive prihodnosti, ampak se moramo zavzdati, da nam gradivo o dolgoročnem razvoju — ki je strokovno obdelano in pripravljeno — zares lahko služi (oziroma nam nfora služiti) kot temeljno vodilo pri programiranju naših nadaljnjih razvojnih konceptov.

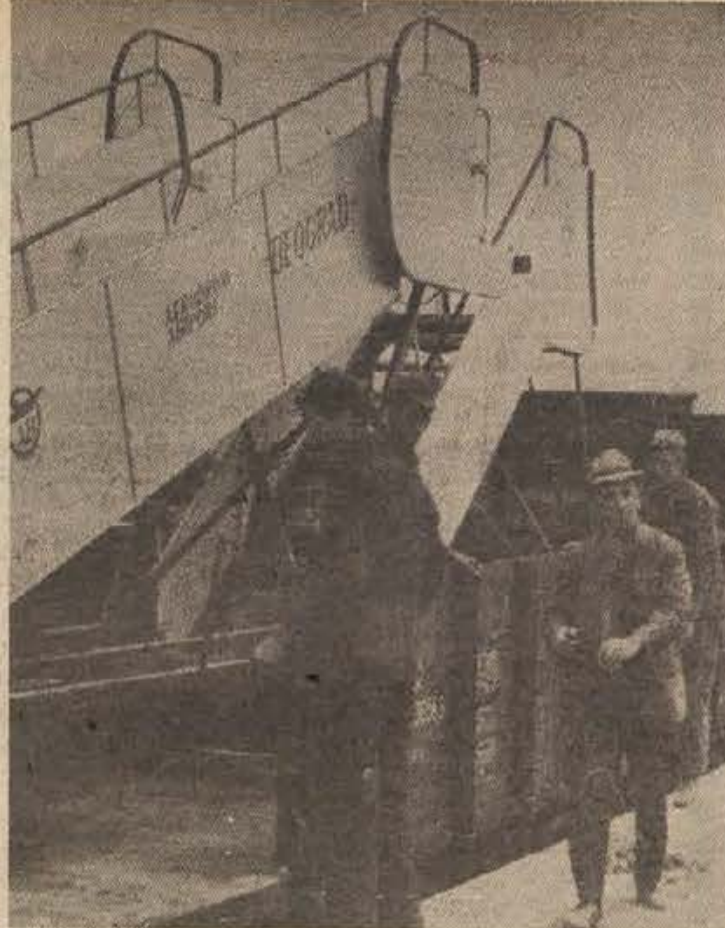
Minuli petek se je v Beogradu sestal odbor za promet gospodarskega zbora zvezne skupščine, ki je sicer predvsem obravnaval nekatera organizacijska vprašanja našega prometa, na seji pa so se poslanci tudi zelo kri-

tično dotaknili perečega vprašanja NELIKVIDNOSTI NAŠEGA GOSPODARSTVA. Poslanci so v razpravi ocenili, da so predlogi, ki jih za omilitve splošne nelikvidnosti daje ZIS, nepopolni in da bodo zaradi tega ostali tudi brez pravega učinka — kolikor jih seveda ZIS ne bo dopolnil. Ukrepi ZIS se namreč omejujejo samo na kliring med bankami in gospodarstvom, kar je po mnenju poslanca komaj polovičen ukrep; omenjeni odbor zvezne skupščine je zahteval, naj zdravilo proti nelikvidnosti — prek kliringa — predpišemo pri nas za vse, ne samo za banke in gospodarstvo, torej tudi za družbeno-politične skupnosti. Takšen splošni kliring, so poudarili poslanci, bi bil gotovo bolj učinkovit, saj po tako radikalnem ukrepu predstavniki podjetij pač ne bi bili nenehno v položaju, ko morajo „vsakega prvega v mesecu prositi banke za denar za izplačilo osebnih dohodkov zaposlenih“, ampak bi bili proračunski porabniki, skladi in družbeno-politične skupnosti tudi prisiljeni, da prek kliringa pokrijejo svoje velike dolgove — kar bi splošno nelikvidnost našega gospodarstva vsaj občutno omililo, če je ne bi povsem odpravilo.

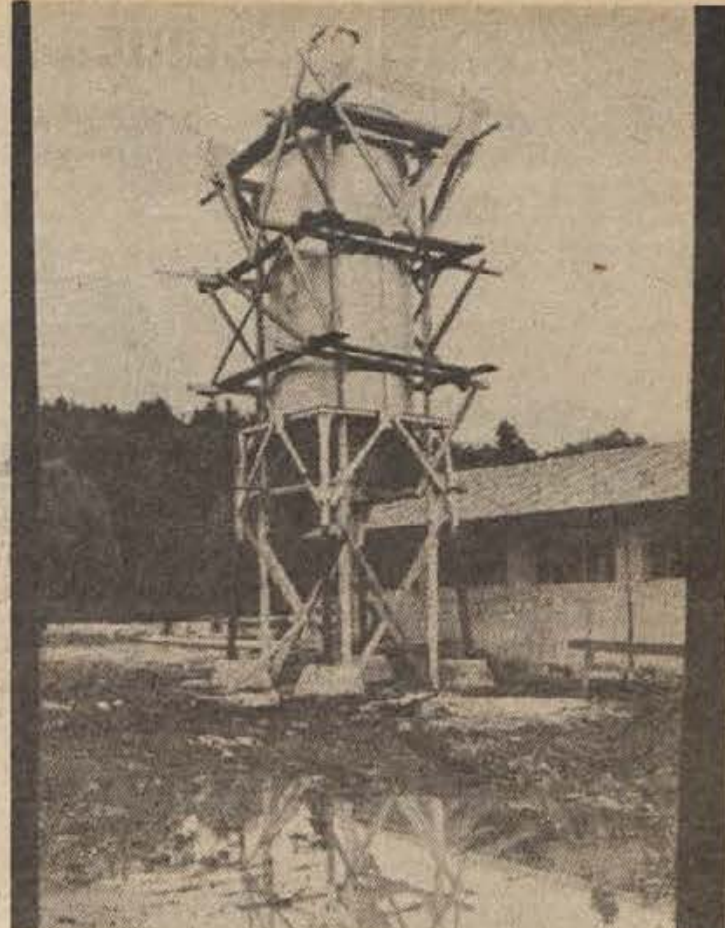
Prvi koraki za spremembe oziroma dopolnitve republiške ustave — kar je logična posledica nedavnih sprememb zvezne ustave — so že narejeni. V ponedeljek in torek je v republiški skupščini zasedala republiška ustavna komisija, ki je obravnavala sedaj pripravljen PREDOSNUTEK AMANDMAJEV k ustavi SR Slovenije (teh amandmajev je skupno 23 in v sedanjih fazah, ko bomo republiško ustavo šele dopolnili oziroma jo le delno spremenili, bodo ti amandmaji nadomestili nekatere člene dosedanje republiške ustave). Republiška ustavna komisija bo oblikovala besedilo osnutka teh ustavnih amandmajev ter ga poslala družbeno-političnim organizacijam v republiki, s čimer se bo začela javna razprava o spremembah in dopolnitvah republiške ustave, ki bo trajala do polovice oktobra. Predlagani osnutek ustavnih amandmajev bo republiški zbor skupščine — kot je napovedano — obravnaval že prvih dneh septembra.

Petje družic 30 žena in deklet iz obrata Lisce na Senovem. Na vajah se zbirajo dvakrat na teden: po končani popoldanski izmeni, če delajo zjutraj, sicer pa pred pričetkom popoldanskega dela. Na sliki vidite pevke s pevovodjem Adolfom Moskonom. (Foto: J. T.)

Ribniško kovinarsko podjetje RIKO se je v zadnjem času precej uveljavilo na domačem in tujem tržišču z lično izdelanimi stopnicami za potniška vozila in vozički za prtljago na letališčih. Opremil so vsa jugoslovanska letališča. Na sliki: stopnice za Beograd (foto: S. D.)

Na žagi novomeškega Gozdnega gospodarstva v Pogancih pri Novem mestu so te dni postavili nov silos za žaganje (na sliki). Prejšnje žaganje iz zasilnega skladišča na vozila nalagali s koši, zdaj pa je postopek povsem mehaniziran in enostaven (Foto: S. Dokl)

Vredno je zapisati...

Med turistično sezono imamo v vseh večjih in manjših letoviških središčih razne zabavne prireditve. Večinoma so združene z različnimi zgodovinskimi tradicijami, ki jih spretni turistični delavci koristno obudijo od mrtvih. Turistične domisljice imajo namen, ki je jasen. Žal se zgodi, da vedno ne zadenemo žebila na glavo. Prireditve, o kateri se splača resno razmisliti, je vsakoletni piknik ali srečanje dolenskih izseljencev. Gostitelj je vedno druga dolenska občina, ki pač po svojih močeh pripravi srečanje izseljencev, kot to ve, zna in zmore. Vendar je dosežen le eno-

stranski uspeh. Prireditve je vedno na dostojni višini, vse je v najlepšem redu, samo tistih, ki jim je program namenjen, navadno ni v tolikšnem številu, kot si organizatorji želijo. Podobna slika, da ne govorim na pamet, se je ponovila tudi v Dolenjskih Toplicah. Mar je res bilo treba vložiti toliko truda za peščico naših ljudi, ki bi jim lahko kako drugače pokazali, da jih imamo radi in da smo veseli njihovega obiska v stari domovini? Morda bi jih kako drugače še bolj razveselili. Zanje bi bilo verjetno večje doživetje, če bi jih popeljali pred kakšen dolenski vinski hram, jih pogostili, našli fantje pa bi jim zapeli slovenske pesmi. Organizacija bolj domače prireditve bi stala precej manj, učinek pa bi bil enak, če ne celo boljši. Menimo, da imajo izseljenci dovolj uniformiranih prireditvev in proslav, zato si želijo nekaj drugega, izvirnega - domačega.

Komunisti ne poznajo malodušja

Na zadnji seji medobčinskega sveta Zveze komunistov za Dolenjsko, so ugotovili, da je politična osveščenost spet zašla v vode malodušja zaradi prepočasnega reševanja gospodarskih vprašanj

Medobčinski svet zveze komunistov za Dolenjsko je na zadnji seji, v sredo 14. julija, pregledal dejavnost komunistov v pokrajini pri uresničevanju sklepov 17. seje predsedstva ZKJ in 20. seje CK ZKS.

Ugotovil je, da so komunisti na Dolenjskem takoj po omenjenih sejah ustvarili ustrezno politično vzdušje za razreševanje posameznih vprašanj, ki jih v občinah po svojih močeh tudi rešujejo. Ob tem pa pogrnelo ustrezne in praktične rešitve od zgoraj, predvsem glede reševanja posameznih perečih gospodarskih vprašanj, kot so naraščanje medsebojnega zadovoljevanja, neurčeno razmere v našem kmetijstvu itd. To so vprašanja, ki dolensko gospodarstvo najbolj prizadenejo, vendar jim v posameznih občinah, ob neresenih sistemskih vprašanjih, niso kos. Prav zaradi neučinkovitosti in prepočasnega reševanja posameznih gospodarskih zadev občani že izgubljajo vero v uspešno uresničitev prej omenjenih sej. Ugotavljajo namreč, da politična osveščenost, ki so jo med občani ustvarili počasi splahneva in se ponovno pojavlja določeno malodušje, ker se naš gospodarski položaj ne izboljšuje.

Zato dolenski komunisti vztrajajo pri doseganju uresničevanja sprejetih stališč in sklepov vodstev ZK. Zlasti pričakujejo večjo učinkovitost od vodilnih komunistov na vseh ravneh. Hkrati zahtevajo preverjanje uresničevanja sklepov, stališč in akcijskih programov, ki so jih sprejeli razni višji organi, medtem ko je treba za nespoštovanje in uresničevanje teh načel na vseh ravneh začeti ustrezne sankcije in to najprej pri komunistih, ki so za sprejeta načela v praksi prvi zadolženi.

R. SOPER

VČASIH SMO PREHITRI V OBSODBAH: Po nedolžnem smo krivi!

Delavci v prometu in zvezah ugotavljajo, da so nemalokrat po nedolžnem deležni ostrih graj,

Pred nedavnim so se v Novem mestu zbrali na volilni konferenci za volitve članov bodočega republiškega odbora sindikata delavcev prometa in zvez in delegatov za republiški kongres tega sindikata predstavnikov delovnih kolektivov prometa in zvez širše Dolenjske.

V razpravi so govorili največ o stanovanjskih stvareh, zlasti pa so se pomudili ob več ugotovitvah. Najglasnejši so bili delavci cestne službe in cestnega transporta. Delavci cestne službe so poudarili, da so neprestano deležni ostrih graj zaradi slabega stanja cest, da pa javnost ne ve tega, da v zadnjih 5 letih dobivajo za vzdrževanje cest enako denarja, medtem ko se je promet povečal v tem času za vsaj en in polkrat. Menili so, da bi bilo treba razpravo o cestah usmeriti v vprašanja o tem, kako se deli denar, ki se zbere za ceste s prispevki od goriv in z drugimi dajatvami: od 70 milijonov tega denarja, ki se vrne iz zveze v SRS, dobijo cestna podjetja le 40 milijonov! Skupaj z delavci cestnega transporta so ugotovili, da obojim manjka v okviru Jugoslavije organ, ki bi enotno zastopal težnje njihove dejavnosti. Prav zato, ker takšnega organa nimajo, je v veliki meri njihovo nastopanje neučinkovito.

Dotaknili so se tudi osnutka novega republiškega zakona o cestah, Slovenija je zadnja, ki ga bo dobila v Jugoslaviji, grajali pa so to, kako je osnutek nastal: izdelali so ga republiški organi, ki pri tem niso upoštevali predlogov cestnih podjetij.

Dejavnost prometa in zvez je kot javna služba še vedno odvisna od administrativno določenih cen. Prav to pa omejuje akumulacijo teh dejavnosti in njihovo sposobnost vloga-

nja v posodobitve osnovnih sredstev, ki so zelo zastarela. Krediti, ki jih lahko dobe, so žal preveč kratkoročni in obremenjeni s previsokimi obrestmi. V obdobju velikih političnih sprememb v naši družbi, ko dobiva republika večjo suverenost ter večje pravice in dolžnosti, bo moral o takšnem stanju v prometu povedati svojo besedo republiški kongres sindikata delavcev v prometu in zvezah.

M. JAKOPEC

Turistični barometer

Zadnji teden je bil za naše turistične delovne organizacije izreden. Praznik vstaje, 22. julij, in nedelja, 25. julija, sta na Dolenjsko privabila veliko število gostov. Najuspešnejša je bila vsekakor nedelja, saj je bilo samo na Otočcu ob Krki kljub z algami prevlečeni reki 1500 kopalcev, v Šmarjskih Toplicah je bila tudi velika gneča, nič manj pa se niso kopalci stiskali v Dolenjskih Toplicah. Svojevrsen rekord so dosegli v Čateških Toplicah: imeli so blizu 4500 kopalcev, avtomobilov pa so našli 1300.

Večina obiskovalcev v naših turističnih središčih je bila iz Hrvaške, največ avtomobilov je bilo z registrsko tablico ZG. Več kot prejšnje nedelje je bilo tudi tujecev, zlasti Nemcev in Holandcev.

Tudi v zasebnih gostiščih so zadnji vikend ugodno ocenili. Če bi le bilo več tako bogatih in razgibanih tednov, kot je bil zadnji, so izjavili vsi po vrsti.

Tudi ceste so polne, dolge kolone se počasi premikajo, še vedno so obrnjene proti vzhodu, morju nasproti.

Vedno s starimi »topovik«?

Naša stara slabost: veliko splošne gradnje doživlja nelikvidnost, v podjetjih pa zaradi poslovnih interesov ne povedo za legla tega zla

„O gospodarskih rezultatih v juniju ni mogoče reči nič dobrega. Niti za enega sekretarja ni ugodnih vesti,“ je dejal direktor zveznega zavoda za statistiko, ko je poročal o junjskih gospodarskih rezultatih. To pomeni, da se neugodna gospodarska gibanja nadaljujejo navzlic vsem političnim sklepom in stabilizacijskim ukrepom.

Da vlade ni mogoče kriviti v celoti za nastali položaj, naj pokažemo s primerom nelikvidnosti, te jugoslovanske posebnosti, ki je v bistvu sad inflacije in ki služi marsikateremu podjetju kot plašč za prikrivanje izgube, slabega gospodarjenja in življenja — na račun drugega. Pri vsem je najbolj zanimivo, da ti „drugi“ nočejo s prstom pokazati na zadolžena podjetja, ker so pač njihovi poslovni partnerji.

Pogovarjali smo se z odgovornimi ljudmi nekaterih naših največjih tovarn: „Krke“ Novo mesto, „Lisce“ Sevnica, „Novoteksa“ Novo mesto, da bi zvedeli, kdo njim predvsem slabo plačuje in kje se rojevajo začetki verižne zadolženosti, ki ima toliko slabih posledic.

Kot v en glas so odgovarjali: res je, veliko nam kupci dolgujejo, zamude pri plačevanju so po dva, po tri mesece, nekaj bi bilo treba ukreniti. Žal pa vam

imen teh podjetij, ki se tako obnašajo do nas, ne morejo povedati. Časopisi so eno, poslovna politika pa druga. Kaj se ve, če nam javno objavljena imena ne bodo škodovala pri poslovnem sodelovanju in naših aranžmajih?

Tako pravijo v podjetjih. Ne domišljamo si, da bi s tem, ko bi s prstom pokazali na slabe plačnike, že spremenili stvar, ki je zelo težka in zapletena, primer pa vendarle kaže na našo staro slabost. Nelikvidnost kot škodljiv pojav in kot sovražnik dobrega gospodarjenja na splošno ostro obojujamo, ko pa je treba konkretno povedati, kje ima svoje leglo, se umaknemo zaradi trenutnih interesov. Pri nas je pač v navadi streljanje s „topovi“, ki nikogar ne zadenejo.

M. LEGAN

NOVI STROJI — VEČ ZAPOSLENIH

Papirkonfekcija Krško bo do konca leta 1972 izpopolnila obrat za papirno konfekcijo z novimi stroji. Kupila bo stroj za izdelovanje papirnatih vreč in stroj za izdelovanje reklamnega ovojnega papirja v 4-barvnem tisku, razen tega pa še stroj za papirne vrečice za blago, ki je pakirano že pred prodajo. Z izpopolnitvijo opreme bo podjetje odprelo 10 do 12 novih delovnih mest in povečalo proizvodnjo papirnatih vrečic ter ovojnega papirja za 100 odstotkov.

Obrodila

(Nadaljevanje s 1. str.)

višne agrotehniko in dobrih, visokorodnih sort. Za letošnji uspeh imajo zagotovo velike zasluge tudi brezostaja, marinka in znane italijanske sorte, ki jih kmetje sejejo vse več. In še nekaj je spodbudno: pri letošnji žetvi je bilo videti mnogo manj žanjic, to težko delo opravljajo na vse več poljih žetevne naprave na kosilnicah, pa tudi kombajni niso več redkost.

Kako pa kažejo drugi pridelki? Krompir obeta dobro letino, plesen ga še ni huje prizadela, vinogradi prav tako, dabiše pa bo s sadno letino, ugotavljajo v dolenskih občinah.

M. L.

Kmetijski nasveti

Zakaj odpove herbicid?

„Aretit ni učinkoval, slabo delujejo ti ali oni pripravki za zatiranje plevela ali za varstvo pred boleznimi in škodljivci,“ take tožbe je slišati od kmetov. Preizkusili teh snovi so običajno pokazali, da za neučinkovitost običajno niso bile krive tovarne, ki te kemične snovi izdelujejo, marveč kmetovalci sami, pripravkov niso uporabljali pravočasno ali v zadostnih količinah.

Danes se seznanimo, kako je z uporabo herbicidov, pripravkov za uničevanje plevelov zlasti v žitih. Tu so kmetom že znana imena: deherban, koromor, korovicid, legumeks, agrokson, aretit (za žita s podsevom detelje) itd. Te pripravke uporabljamo manjše, ob tem pa velja dosledno spoštovati navodila, kdaj in v kolikšnih količinah.

Vedeti je treba predvsem tole: širokolistni pleveli so najbolj občutljivi v začetni rasti, ko imajo tri do pet listov. V žitih začnemo škropiti, ko je posevek visok kakih 15 cm, čas škropljenja pa lahko traja tja do kolenčanja žita. Med škropljenjem naj bo vreme toplo, mirno in suho; v takih razmerah bo učinek najbolj ugoden.

Ponovno opozarjamo, da je treba herbicide zelo previdno uporabljati, sicer lahko naredimo več škode kot koristi. Pri drugih škropivih, ki učinkujejo na boleznine ali škodljivce, smo navajeni, da ni nič hudega, če damo malo več škropiva, če kako rastlino poškopimo dvakrat ali če pomočimo sosedno rastlino, ki ji škropljenje ni bilo namenjeno. Pri herbicidih si kaj takega ne moremo privoščiti.

Za vsak posevek oziroma za vsako njivo je treba izračunati, koliko pripravka je zanjo primerno. Tega je treba zatem kar se da enakomerno porazdeliti po njivi. Napake so pogoste zaradi tega, ker kmetje uporabljajo nahrbtnne škropilnice, poškopijo bolj povrhu in ob tem uporabijo pre malo pripravka. Potem se čudijo, če ni učinkoval. Poudarjamo: naj bo škropilnica taka ali taka, določena količina strupa za plevel mora priti na plevelno rastlino, to pa dosežemo, da natančno odmerimo količino kar se da dobro razporedimo po vsej njivi.

Inž. M. L.

VENDAR ŽIVIMO VSAK DAN BOLJE

V politiki so polresnice nevarne. Videti samo to, kar je negativno, pa pomeni videti samo pol resnice. Če govorimo o gospodarskem položaju, o našem napredku in problemih, je drugi del resnice v tem, da vendar živimo vsak dan bolje, da imamo vsak dan več zaposlenih, več učencev, več študentov, da imamo vsak dan več stanovanj, več televizorjev, da je pri nas iz dneva v dan več avtomobilov, da so naša stanovanja in življenjske razmere iz dneva v dan boljše, kar velja za vse predele in vse hiše v Sloveniji, od Primorske do Bele krajine, od Ljubljane do Murske Sobotne...

STANE KAVČIČ

Sejmišča

SEJEM V BREŽICAH

Na brežiški sejmu so v soboto pripeljali 438 praščekov, prodali pa so jih 251. Praščke, stare do tri mesece so prodajali do največ 10,50 za kilogram žive teže, starejši pa do 8 dinarjev za kilogram. Prodali so 237 praščekov (do treh mesecev) in 14 pujskov, starih več kot tri mesece.

V NOVMEM MESTU:

Na sejmu v Novo mesto so pripeljali v ponedeljek 716 praščekov, prodali pa so jih 409. Prašči od 3 do 6 mesecev starosti so veljali od 210 do 370 dinarjev, starejši pa od 140 do 200 dinarjev. Cene pujskom se niso bistveno spremenile, promet pa ni bil kaj prida.

POMAGAJ SI SAM IN UNIOR TI BO POMAGAL

Dolenjec, po poklicu iznajditelj

Ime Viktorja Zupanciča iz Ponikev pri Trebnjem najdemo pod patentnimi pečati Italije, Kanade, ZDA itd. in seveda Jugoslavije — Prejel je dve Kidričevi nagradi: za transporter, ki je patentiran že v 13 državah, in za hidravlične zavore pri traktorskih prikolicah

Velik del množice, ki je 22. julija dopoldne prišla v Lokve pri Črnomlju na osrednjo proslavo 30. obletnice vstaje slovenskega ljudstva, je našel prijeten prostor pod brezami v velikem amfiteatru krog in krog odra za govornike in kulturni spored. (Foto: Tone Gošnik)

Bilo je nepozabno!

Spored na slavnostnem prostoru v Lokvah je bil končan in množica se je razšla na vse strani po gozdičku. Najbolj razigrani so se zavrteli ob glasbi Lojzeta Slaka ali zabavnega orkestra ljubljanske garnizije, drugi spet so si poiskali senco, naročili jedi in pijačo ter obujali spomine.

Pomešal sem se med ljudi in prisluhnil njihovu kramljanju. Razpoloženje je bilo izredno. V pogovorih sem slišal, da se zdi obiskovalcem vse nepozabno: dobra organizacija, zanimiv govor tovariša Kavčiča, ostali spored, zelo primerno izbran prostor ipd. Štirje izmed množice so mi med drugim povedali:

Franc Požar iz Ljubljane: „Danes sem prvič v Beli krajini in sem prijetno presenečen. Lepa pokrajina in družabni ljudje so name naredili veličasten vtis. O proslavi lahko rečem samo — odlično!“

Janez Šegina, Boršt: „Med vojno sem bil terencec v Beli krajini. Še danes se človek kot takrat v partizanih počuti v teh krajih kakor doma. Za proslavo je bilo lepo pripravljeno. Velika udeležba in zelo dober govor Staneta Kavčiča sta pripomogla k slavi. Vtis med ljudmi je zelo dober.“

Angelca Konecija, Radlje ob

Dravi: „Med NOB sem bila v Beli krajini. Sedaj se vračam vsakih nekaj let, ker te lepe deželice ne morem pozabiti. Tu se povsod počutim domače kot malo kje drugje. Današnja proslava je zelo uspeša. Vse je v redu, od organizacije do govora Staneta Kavčiča. Domačnost le še vzbuja že tako dobro razpoloženje ljudi!“

Stane Starešinič, gledališki igralec iz Trsta: „Z današnje proslave bom odnesel najlepši vtis, ki si ga sploh nikdar nisem mogel misliti. Moram poudariti, da so izbrali izreden kraj za proslavo. Govor Kavčiča mi je bil kot vsi njegovi govori zelo všeč. To je človek, ki se zanima tudi za preproste ljudi, kar je danes tudi poudaril. Belo krajino imam strašno rad in jo obiščem vsaj enkrat na mesec. Četudi ne bi bil Belokranjec po rodu, bi vedno rad prihajal v to lepo deželo, ki mi je najbolj pri sre.“

Skupina starejših Belokranjcev pa mi je izjavila: „Zamrcimo tistim tovarišem, ki so bili med vojno v Beli krajini in jim je bila drugi dom in zatočišče, da se zdaj vračajo samo ob takšnih praznikih, čeprav so objubili, da bodo pogosto obiskovali svoje partizanske kraje. Danes na svojo objubo vse preveč pozabljajo!“

TONI LATERNER

RIKO po stopničkah navzgor

Ribniško podjetje RIKO bo do konca letošnjega leta dobilo novo proizvodno dvorano

Kot v večini primerov, tudi ribniško kovinarsko podjetje RIKO ni izjema: iz malega, nepomembnega nekajčlanskega kolektiva se je razvil v podjetje, ki danes zaposluje že več kot 200 kovinarjev. Podjetje izdeluje stroje, ki jih potrebuje zimska služba (pluge itd.), v zadnjem času pa poskuša najti še druge možnosti, da bi se še bolj uveljavilo. Ko bodo do konca letošnjega leta dobili novo proizvodno dvorano s prostornino 3000 kvadratnih metrov, bo precej boljše.

V ribniškem podjetju RIKO pravijo, da morajo iti s časom naprej. Prostor in proizvodni program postajajo preozki, zato grede v nove naložbe. Hkrati iščejo že možnosti za serijsko izdelavo določenih proizvodov. Z novo proizvodnjo bodo začeli ko bo stekel nov proizvodni trk.

Uveljavljajo se na domačem in tujem tržišču. Na železniški postaji so te dni odpravljali v Beograd in v Dubrovnik letalske stopnice, ki jih potrebujejo potniška letala. S takimi stopnicami so opremili že vsa naša letališča, ravno tako tudi s stransko potniškimi vozički za prtljago na letališčih. V Jugoslaviji so edini proizvajalci letalskih stopnic, z delom pa so se uveljavili tudi v tujini. Precej so izvozili tudi v Zahodno Nemčijo, za letalsko družbo Lufthansa.

Večina njihovih proizvodnih zmogljivosti je na prostem. Dokler je lepo vreme se nekako gre, če pa je slabo, je delati zelo težavno. Zato so vse njihove skrbi usmerjene v izgrad-

njo nove dvorane, ki jim bo pomembila nov razvoj. Težko pa je dobiti kvalificirane kovinarje. Zato so že začeli s šolanjem svojih ljudi, ki jih bodo zaposlili na odgovornih delovnih mestih.

Če bo šlo vse po sreči, bodo nove prostore dobili do konca letošnjega leta.

S. D.

„SE BOLJ ENOTNI“

„Na teh svečanostih srečujemo na novo organizirane mlade partizanske enote. To so naši sinovi in hčere, ki bodo skupaj z jugoslovansko armado branili — če bi bilo treba, a upamo in želimo, da ne bo treba — kar smo si priborili in kar imamo. Ostali bomo zvesti istim ciljem, tej isti zavzetosti za našo neodvisnost in svobodo!“

STANE KAVČIČ

Trkamo se po prših, da smo dežela, ki v tehnološkem smislu nagle napreduje kot druge. Napreduje, toda za kakšno ceno? Prodajamo les, pridelke, surovine, industrijske izdelke, kupujemo pa pamet drugih. Jugoslavija je po številu patentiranih izumov in tehničnih izboljšav, ki so eden od znakov duševnih sposobnosti naroda, na predzadnjem mestu v Evropi, samo Albanija je, na srečo, še za nami. Med prvimi pa smo po nakupu licenc.

Po podatkih zveznega patentnega zavoda je, na primer, pred tremi leti znašala letna bera patentov v Jugoslaviji 881, na Češkoslovaškem 6887, v Nemški demokratični republiki 5479. Obedve deželi pa imata manj prebivalcev od naše. V Švici prijavi na leto čez tisoč patentov na milijon prebivalcev, v Sovjetski zvezi 500, v Jugoslaviji pa komaj 40 ali kakega čez. Dandanes, ko imamo najmanj petkrat toliko šolanih ljudi, kot smo jih imeli pred vojno, imamo prijavljenih patentov komaj enkrat več. Da je začudenje še večje: ob mnogih znanstvenih ustanovah prijavi pri nas več kot štiri petine vseh izumov in izboljšav posamezniki, znanstvene ustanove, ki so daleč od navezanosti na gospodarstvo, delajo očitno predvsem za arhive. Med posamezniki, ki se ukvarjajo z izumiteljstvom, je sorazmerno veliko obrtnikov in upokojencev, „ki imajo čas in se grede novotarije“. Z drugimi besedami povedano: naš tehnološki napredek v dobrisni meri sloni na upokojencih in obrtnikih (!)

Pod težo teh dejstev sem se pogovarjal z edinim človekom v Sloveniji, ki živi samo od svojega izumiteljskega dela, z Viktorjem Zupancičem, 41-letnim strojnim tehnikom iz Ponikev pri Trebnjem, tvorcem 18 izumov, dobitnikom dveh Kidričevih nagrad, ki ima v Ljubljani posebno iznajditeljsko delavnico pod imenom „Raziskave in razvoj patentov in prototipov v strojništvu“, ter z njegovim bratom Pavletom,

KAJ PRAVI PRAKSA?

Iz sporočila Združenega kmetijsko-gozdarskega podjetja Kočevje skladu Borisa Kidriča: „Uresničitev imenovanega programa (gre za Zupancičevo modernizacijo traktorja) in njegova uporaba v industriji traktorjev bo vnesla pravo revolucijo. Klasične rešitve, ki so zelo drage, neracionalne in tudi ne najbolj funkcionalne, bomo zamenjali s ceninim, skrajno racionalnim in nepokvarljivim sistemom, ki bo pomemben prispevek k pocenitvi in k večji konkurenčni sposobnosti naše industrije. Glede na pomembnost dela, ki ga izumitelj opravlja, priporočamo, da tudi vi finančno podprete raziskavo in razvoj navedene naloge.“

Glavni direktor MIRAN SMOLA, dipl. ekon.

31-letnim visoko kvalificiranim strojnim ključavničarjem, ki mu je pomočnik pri uresničevanju zamisli, postavi pa se lahko tudi s samostojnimi stvaritvami. Jabolka pač ne padajo daleč od drevesa...

„BOLJ KOT TUHTAŠ, BOLJ SE TI ODPIRA“

V znanosti pozna svet Jugoslavijo po Nikoli Tesli, fiziku in izumitelju, ki je kljub neprecenljivemu prispevku človeštvu unel reven in osamljen v mrzli

STROJ ZA CEPLJENJE RZI

„Kateri izmed vaših izumov daje lahko največ koristi?“

„Izboljšave pri traktorjih — poseben zavorni mehanizem ter transporter A, ti dve stvari sta mi prinesli dve Kidričevi nagradi, kar je hkrati priznanje, da sta zelo uporabni. Sicer pa so mi dragoceni vsi izumi ali tehnične izboljšave. V njih so leta mojega dela.“

Viktor Zupancič se je izučil

PAVLE ZUPANČIČ

za te plodove, uporabne v zdravilstvu. Viktorjeve posebne transportne naprave uporabljajo v Lukki Koper in v gradbeništvu, Viktor je skupaj s svojim bratom Pavlom naredil uporabno novost: beton-maltni krožni mešalec s kablo in mehanično lopato, pravo malo betonarno, ki omogoča, da človek samo z gibi malega prsta pripravi betonsko malto. Za Viktorjeve izume in tehnične izboljšave se zanimajo ve-

VIKTOR ZUPANČIČ

Zadnja novost, delo Viktorja in Pavleta: betonski krožni mešalec s kablo in mehanično lopato. Od zveznega patentnega zavoda, kjer ima Viktor prijavljenih 12 izumov, pričakujeta v kratkem odgovor.

za avtomehanika in soferja, delal je na zavodu za raziskavo materiala, na zavodu za varjenje, pri Tehnogradu. V rednih zaposlitvah je čutil, da vkalupljeno delo ni zanj. Pred desetimi leti je prijavil prvi izum, novatorskemu delu se je posvetil zadnja leta, ko se je ves predal samo temu, in kot pravi, ko zdaj za nič drugega nima časa.

Viktorjev izum je stroj za cepljenje rzi s trosi rženih rožičkov, ki je hkrati tudi obiralnik

like tovarne, kot je novomeška Industrija motornih vozil, Viktorja poznajo strokovnjaki, študentje, njegova raziskovalna strast rojeva sadove.

TOP IN SEDEŽ, KI MIRUJETA

„Samo nadaljeval bi rad svoje delo. Se veliko zamisli imam. Predstavljam si tako skonstruiran tank, da njegova topovska cev ne spreminja lege, četudi gre vozilo po valovitem zemljišču. No, pa to je za vojsko, raje bi kaj koristnega naredil za civilno življenje. Na enakem načelu svinčnice, kot bi ga bilo mogoče uporabiti pri tanku, bi lahko naredil traktorsko vozilo, ki ne bi spreminjalo svoje lege, četudi bi traktorist vozil po nagnjenem ali kako drugače razgibanem zemljišču. Še več drugih stvari mi preganja misli: avtomatski čistilec za smeti, uporaben za manjša mesta, za katerega je že narejen prototip, različne tehnične izboljšave pri transportu itd.“

Rad bi samo, da bi pri nas znali ceniti novatorsko delo, da ne bi bilo takih težav, ko je treba dobiti kak dinar, brez katerega se ne da delati novosti. Posnemajmo tiste države, ki dajejo velike državne podpore za izumiteljsko delo. Telega ne govorim zato, ker gre za moje možnosti, gre za spodbudo drugih.“

MARJAN LEGAN

Po naročilu ljubljanske tovarne „Lek“ je Viktor izumil napravo za obiranje rženih rožičkov.

Nagrade za Šentvid

Med prebivalce v okolici pošte Šentvid pri Stični smo tik pred letošnjim taborom pevskih zborov razdelili večje število 27. številke našega lista, posebej pa še rumeni letak. Vsi, ki so nam vrnilli njegov izpolnjeni spodnji del, so sodelovali v zbiranju. Razdeljene so naslednje nagrade:

100 din dobi Roza Mandelj iz Šentpavla 1, p. Šentvid pri Stični; pet celoletnih brezplačnih naročnin za Dol. list so dobili: Ljuba Zidar, Radohova vas 37, p. Šentvid pri Stični; Milka Hrovat, Šentvid pri Stični št. 14; Franc Rojce, Videm-Temenica 4, Šentvid p. St.; Marija Šteh, Šentvid p. St. št. 72; Ivana Omahen, Zaboršt 9, Šentvid pri Stični.

Pet polletnih brezplačnih naročnin za Dol. list so dobili: Marko Kastelic, Petrušnja vas 37, p. Šentvid p. St.; Marija Možina, Vrhpolje 7, p. Šentvid p. St.; Anfon Kristan, Glagovica 29, p. Šentvid p. St.; Ana Markun, Vel. Čeljnice 16, p. Šentvid p. St. in Jožefa Selan, Selo 12, p. Šentvid pri Stični.

Prejemnikom naših nagrad čestitamo in jih lepo pozdravljamo!

UPRAVA LISTA

Glavni krivci: industrijski obrati od Vavte vasi do izliva Račne v Krko

»Nobeno podjetje ne sme začeti proizvodnje, ki povzroča onesnažene odpadne vode, če nima že zgrajene ustrezne čistilnice — Upravičeno razburjanje prebivalcev novomeške, krške in brežiške občine

Zadnje mesece in tedne smo ponovno poročali o pritožbah, ki so prihajale od občanov in organizacij ter društev iz krške in brežiške občine: KRKA JE V NEVARNOSTI, KDO JE KRIV? — Ljudje so se pritoževali in spraševali: »Krka je ogrožena, kdo bo ustrezno ukrepal proti onesnaževalcem?« Republiški poslanec dr. Jože Brilej je postavil izvršnemu svetu SRS vprašanje v zvezi s prekomernim onesnaženjem Krke od Novega mesta navzdol, medtem ko sta občinski skupščini Brežice in Krško že lani avgusta obvestili izvršni svet v Ljubljani, kakšna je Krka.

Kaj nam reka Krka v širšem pomenu predstavlja za gospodarstvo, turizem, oddih, kmetijstvo in sploh za nadaljnji razvoj

Protestni pohod v Novo mesto?

Ljubljanski dnevnik je 20. julija obširno poročal o razburjenju, ki vlada zlasti v Kostanjevici, Krškem in Brežicah zaradi čedalje bolj umazane Krke. Delegacija prebivalcev Kostanjevice je medtem obiskala predsednika novomeške občinske skupščine in protestirala proti uničevanju edine večje dolenske reke, saj je od vode v njej in celotnega režima do vseh vodotokov v mnogem odvisna nadaljnja usoda gospodarstva v pokrajini, Kostanjevici in so razložili predsedniku usodnost teh vprašanj za njihovo mesto kot za prebivalce vseh krajev vzdolž Krke.

Popolnoma razumemo napeto vzdušje, ki vlada vsepovsod, kjer ljudje z žalostjo gledajo zdaj tako umazano in odbijajočo Krko. Razumeti je treba tudi jezo in razočaranje Kostanjevčanov, ki so baje celo že pripravljali protestni pohod na Novo mesto, da bi tako energično opozorili na življenjsko vprašanje svojega mesta. V tem smislu so izvenle tudi izjave številnih Kostanjevčanov, izmed katerih jih je Dnevnik 20. julija več tudi objavil.

Zakaj ni prišlo do protestnega pohoda v Novo mesto, lahko razberemo iz izjave Jožeta Rađeja, predsednika Obs Krško.

ter obstoj naše pokrajine, nam prav gotovo ni treba posebno razlagati. O njenem onesnaževanju smo obširno in podrobno poročali že pred leti, ko je velik del takratne umazanije prihajal v Krko iz Željnskih jam pri kočevskem rudniku. Lani je prišlo večkrat do velikih onesnaženj Krke, na kar sta posebej opozorili občinski skupščini Krško in Brežice 12. avgusta 1970. Letosnja onesnaženja Krke pa so preseglja vso dosedaj umazanijo, saj so ljudje vzdolž reke, zlasti še od Otočca pa vse do izliva Krke v Savo poročali, da je voda močno kalna, rjavozelena in celo črno-rdeče obarvana.

O krivcih, ki onesnažujejo reko Krko, se je povsod po Dolenjskem in v Spodnjem Posavju zadnje mesece precej govorilo, pa tudi ugibalo. 3. junija letos smo v sestavku »Junij 1971: Krka umira?« opozorili na najhujša opazovanja umazane Krke. Objavili smo tudi izjavo inž. Vladimira Dolence, kemika-tehnologa na Zavodu za vodno gospodarstvo SRS v Ljubljani, ki je opozoril, da začnejo »mazati Krko že v podjetju GORJANCI v Vavti vasi, nadaljujejo pa vsi drugi...«. 1. julija smo spet poročali, da so prebivalci Kostanjevice ter krške in brežiške občine »oropani za hitro reko«, znova pa smo tudi opozorili, kakšna škoda nastaja za dolenske občine in njihov turizem, ki ga gradimo predvsem tudi na privlačnosti Krke.

KRIVDA TOVARNE ZDRAVIL »KRKA«, IMV IN SE KOGA

3. julija 1971 je DELO poročalo v sestavku »Ogrožena Krka«, kako je Boris Mikoš, republiški sekretar za urbanizem, odgovoril na postansko vprašanje Jožeta Brileja. Tako smo ta dan zvedeli, da povzročila občasna izredna onesnaženja Krke zlasti tovarna zdravil »Krka« v Novem mestu, ki izliva »sarže« pokvarjene fermentacije antibiotikov v količinah po 30 ali celo 60 kubikov v dveh urah in pol sunkovito in naravnost v reko. Te odplake vsebujejo mnogo organskih snovi, ki povzročajo v reki — najbolj seveda skupaj z

drugimi onesnaženji — izredne biokemične procese, pojav in odmiranje mikroorganizmov. Zaradi tega se voda v Krki spreminja, reka postaja kalna, v njej primanjkuje kisika itd., kar vse se pozna še kilometre daleč v njeni strugi.

Iz DELA smo tudi zvedeli, da je republiški vodnogospodarski inšpektorat naročil novomeški občinski inšpekciji, naj prijavi tovarno zdravil »Krka« pristojnemu tožniku, ker gradi kanalizacijo po spremenjenem projektu, ki nima soglasja vodnogospodarskega inšpektorata, pa tudi zato, ker predpisana in že zgrajena nevtralizacijska naprava ni obratovala. Predmet obtožbe je tudi nedovoljeno odvajanje pokvarjene fermentacije v Krko.

Hkrati smo v DELU lahko prebrali, da bo inšpektorat prijavitel tudi IMV Novo mesto, ker odvaja brez vodnogospodarskega soglasja svoje industrijske odpadne vode v kraško vrtačo blizu tovarne. Prijavili bodo tudi druge novomeške tovarne, ki sicer imajo čistilne naprave, ki pa ne delujejo v redu. V odgovoru je Boris Mikoš med drugim tudi povedal, da je za območje Novega mesta že izdelan sanacijski program za odvajanje in čiščenje vseh odpadnih vod. Investicija je ocenjena na 11 milijonov dinarjev, njen finančni program pa razdeljen na sedem obdobji za čas 1970 do 1977.

KAJ JE UGOTOVILA STROKOVNA KOMISIJA?

Sele 19. julija letos smo dobili v roke prepis »Poročila o kakovostnem stanju Krke dne 21. 5. 1971«, ki ga je sestavila strokovna komisija, ki je 21. maja letos pregledala Krko od Bršlina do Krške vasi, v njej pa so bili:

predstavnika Zavoda za vodno gospodarstvo SRS: dipl. inž. kemije Vladimir Dolenc in dipl. gradb. inž. Franc Smid, vodnogospodarski inšpektor Obs Krško dipl. inž. Mira Čuček, sanitarni inšpektor krške občine Jože Javoršek ter sanitarni inšpektor brežiške občine Ernest Jankovič.

Povod za delo komisije je bilo obvestilo krške občinske skupščine Zavodu za vodno gospodarstvo SRS v Ljubljani, da je »val prekomernega onesnaženja Krke obarval vodo v reki Črnoordeče v dnevih od 19. do 21. maja 1971«.

Člani strokovne komisije so Obs

Kaj pravijo v Krškem in Brežicah

Drugo Kastelic, dopisnik Dnevnika iz Krškega, je 20. julija med drugim poročal, kaj sta glede umazane Krke pred kratkim izjavila najbolj odgovorna predstavnik občinskih skupščin v Krškem in Brežicah.

JOŽE RADEJ, predsednik krške občinske skupščine, je med drugim povedal:

»Za našo sveto posavskih občin smo obsodili onesnaženje reke Krke in zahtevali od naših poslancev, republiških inšpekcij, izvršnega sveta Slovenije, republiškega sekretariata za urbanizem, da takoj ukrepajo. Dobili smo zagotovila, zato od njih pričakujemo rezultatov. Telefonično sem tudi govoril s predsednikom novomeške občine, ki mi je obljubil, da bo zadevo uredil. Na osnovi mojega posredovanja je tudi sprejel delegacijo prebivalcev iz Kostanjevice, ker so sicer mislili organizirati protestni pohod v Novo mesto.«

IVAN ŽIVIČ, podpredsednik brežiške občinske skupščine:

»Tako kot so ogorčeni Kostanjevčani, smo tudi mi v Brežicah. Za nas je turizem osnovna veja gospodarstva, prav na njem gradimo napredek v občini. Naše bogastvo je lepa narava, čista Krka. To je naš kruh, ki nam ga sedaj jemljejo brez vsakega nadomestila in odškodnine. Organi republiške inšpekcije bi morali hitreje in konkretnije ukrepati.«

Krško poročali med drugim naslednje:

»Z pred Bršlinom je kazala Krka, ki je sicer normalno modrozeleno barve, določeno motnost, ki je naraščala še pred

Naloge sanitarne inšpekcije

Strokovna komisija, o kateri poročamo na tej strani, je sklenila svoje poročilo za občinsko skupščino v Krškem z naslednjo ugotovitvijo:

»Potrebno je, da pristojna sanitarna inšpekcija podrobno pregleda in prouči obstoječi način dispozičije odplak na vodnozbirnem področju Krke, da se razveljavijo vse odločbe za začasen izpust

vtokom odpadnih voda iz tekstilne tovarne Novoteks v Bršlino. Komisija, ki je svoje poročilo sklenila v Ljubljani 31. maja letos, je pri posebnem ogledu Krke v Vavti vasi 27. maja ponovno ugotovila, da vsebujejo odpadne vode delavnice avtobusnega podjetja »Gorjanci« v Bučni vasi znatne količine tehničnih mas ob. Pod mostom v Vavti vasi pa se je po Krki vlekla skoraj 4 m široka oljna plast, ki je bila močno vidna tudi še pod mostom v Potoku.

RAZEN »GORJANCEV« TUDI NOVOLES IN FARMA BEKONOV V ZALOGU

Komisija trdi, da sta močna onesnaževalca Krke pred Novim mestom še tovarna Novoles v Straži in farma bekonov novomeške zadruge v Zalogu, ki pa ju komisija ni pregledala.

V Bršlino dotekajo v Krko normalne hišne odplake v koncentracijah in sestavi, ki so odvisne od načina odтока hišnih odplak (ponekod imajo pretočne greznice, druge ponikovalnice itd.). Glede Novoteksa ugotavlja komisija, da pošilja sanitarne in fekalne odplake v Krko preko »emšarke«, vendar neugotovljene zmogljivosti in učinka, tovarna pa nima čistilnice za industrijske odplake. Tovarna razpolaga sicer s projektom čistilnice za nevtralizacijo odplak, ki je povezan s perspektivno kanalizacijo naselij Bršlin - Novo mesto, kar pa je premalo za neposreden, čeprav začasen izpust nekondicioniranih odplak v Krko. Komisija je ugotovila, da bi tovarna morala imeti v vsakem primeru vsaj izravnalni bazen.

NOVO MESTO: HUD ONESNAŽEVALEC VODE

Poldrugo stran je komisija v svojem zapisniku odstopila Novemu mestu, ki odvaja v Krko nepredčiščene hišne odplake, kot tudi odplake manjše in večje obrtne dejavnosti ter več ali manj nekontrolirane odpadne vode IMV. Komisija pa ni ugotavljala, kako se kondicionirajo odpadne vode IMV. Tovarni zdravil »Krka« je strokovna komisija seveda namenila največ prostora, saj gre za podjetje, ki potrebuje vsak dan velike količine vode in ki ima zaradi značaja proizvodnje tudi mnogo odpadnih voda, v katerih je zaradi fermentacije precej raznih vrst škroba, saharoze, melase, kvasa, sojinega olja itd., kot tudi precej anorganskih soli. Komisija trdi, da tovarna »Krka« nima ustreznih čistilnic za kakršenkoli obseg proizvodnje antibiotikov. Odpadne vode, ki nastajajo pri

proizvodnji antibiotikov, zahtevajo posebno čiščenje neglede na to, ali jih odvajajo sami ali pa v čiščenje prek skupnih čistilnih naprav. Neposredno spuščanje večjih količin odpadnih vod iz proizvodnje antibiotikov lahko ohromi vsako delovanje biološke čistilnice, kar vsaka tekoča voda lahko je. Take izpiralne vode občutno prizadenejo ribji stalež in vodno

Že nekaj mesecev poslušamo čedalje bolj pogostne očitke, da smo Novomeščani in novomeška industrija tisti, ki uničujemo bisser Dolenjske — reko Krko. Ne želimo polemizirati z dobronamernimi in manj dobronamernimi pisanimi in izjavami na naš račun, Slovenski javnosti želimo povedati dejstva, ki so sama po sebi najizgovornejša.

Prebivalci tega predela se zavedamo pomena reke Krke za razvoj turizma na Dolenjskem in ob reki tudi največ gradimo. Zavedam se, da večina regionalnega razvoja turizma na Dolenjskem temelji na Krki in njenih lepotah. Prav gotovo je, da si ne bomo sami žagali veje, na kateri sedimo in mislimo sedeti. Samo v turistične objekte na Otočcu

darstvom komaj 200 milijonov Sdin, kar pomeni, da bi sami morali graditi naprave približno 7 let. Vprašanje terja seveda hitrejši rešitev. Zaradi tega bomo naredili vse, da bo že do prihodnje turistične sezone skozi čistilne naprave 30 do 60 odst. vseh odpadnih voda, fekalij in industrijskih odplak s področja Novega mesta. Seveda pričakujemo pomoč širše družbene skupnosti, posebno bank, od katerih želimo dobiti kredite, in vodnega sklada SRS, ki se bo prav gotovo moral pri tem še posebno angažirati.

Druga stvar, ki išče dolgoročnejšo rešitev, je dogovor z našimi delovnimi organizacijami, da v okviru zavoda za zdravstveno varstvo pripravijo skupno strokovnjakov, ki bo sodobno

PREDSEDNIKOVA IZJAVA ZA NAS LIST

Vemo, kaj je Krka!

Franci Kuhar, predsednik občinske skupščine Novo mesto, pojasnjuje slovenski in dolenski javnosti vprašanje čiste Krke — Čistilne naprave bodo stale milijardo in 400 milijonov starih dinarjev

sta vloženi več kot 2 milijardi Sdin, program, ki ga ima Otočec, pa je vreden nad 10 milijard Sdin. Prav zanesljivo takih vsot ne mislimo vlagati ob umazani reki, pač pa ob čisti Krki.

Zaradi tega smo že leta 1967 naročili osnovno projektno dokumentacijo za ureditev vseh čistilnih naprav za odplake v Novem mestu in njegovi okolici. Izdelano imamo idejno študijo, tik pred koncem pa je glavni projekt za centralno čistilno napravo v Ločni pri Novem mestu na levem bregu Krke in začasne čistilne naprave v Bršlino in v Kandiji. Zaradi tega bomo morali vse naprave graditi postopno, tako da bodo ob zaključku del vse povezane s centralno čistilno napravo v Ločni. Prva gradbena dela na čistilnih napravah so že opravljena, zlasti na kolektorjskih napravah.

Seveda gre za izredno velika sredstva, saj je že danes znano, da bodo vse naprave stale precej več kot kažejo predračuni; njihova cena bo približno 1 milijardo 400 milijonov Sdin ali celo nekaj več. Letno smo sposobni vložiti skupaj z našim gospo-

opremljena. Njen namen je, da bo stalno spremljala čistost Krke in vseh njenih pritokov ter opozarjala in ustrezno ukrepala.

Z namenom, da že letos ublažimo težko vprašanje, smo storičili vse, da bodo odplake v Krko, predvsem industrijske, čimmanj onesnaževale reko. Kar zadeva tovarno zdravil KRKO sem pooblaščen, da v njihovem imenu izjavim, da ta tovarna ne bo več izpustila v Krko niti ene odplake, ki bi kakorkoli utegnili onesnažiti reko. S to izjavo želimo seznaniti slovensko javnost o resnih prizadevanjih, da vprašanje ublažimo in ga spravimo z dnevnega reda. Prepričan sem, da bodo vse bodoče izjave, posebno vse tiste, ki jih dajejo odgovorni ljudje, realne in da bodo upoštevale, da prebivalci tega dela Slovenije sicer razumejo zahteve po čistoči naravnega okolja in zato tudi vlagajo precej svojega denarja, vendar se svojemu razvoju ne morejo odpovedati.

FRANCI KUHAR
predsednik občinske skupščine Novo mesto

življenje sploh, saj vežejo nase ogromne količine kisika.

KAJ PA »KREMEN« NA RAČNI?

Komisija je ugotovila, da je imel »Kremen« 21. 5. 1971 urejene usedalnike in da ni kalil vode potoka Račne, niti Krke. Včasih so bile številne pritožbe glede pranja kremenčevega peska na Račni upravičene. Zdej sicer uhajajo iz flotacijskih naprav Kremena tudi pri ustreznem určnem usedalnem prostoru odpadne vode, vendar so koncentracije škodljivih sredstev v njej sorazmerno majhne.

ČRNOORDEČE OBARVANE KRKE KOMISIJA NI OPAZILA

Normalno kalnost Krke je komisija ugotovila že pred Novim mestom; pod Novim mestom je bila Krka občutno bolj kalna, v Otočcu že celo nenormalno kalna. Barva je prehajala v rjavozelena, medtem ko je bila v Kostanjevici močno kalna in prav tako rjavozelenkasta. V Krški vasi je bila reka rjavosiva do umazane rjave barve. Da bi bila Krka kje črno-rdeča, komisija ni opazila na vsem obhodu reke od Novega mesta do izliva Krke v Savo.

Komisija ugotavlja, da so glavni onesnaževalci Krke na odsepu od Vavte vasi do izliva Račne predvsem industrijski obrati na tem področju, zlasti seveda v Novem mestu, pogojno pa tudi lahko separacija kremenčevega peska na Račni.

Drugo možnost za onesnaževanje Krke predstavljajo seveda tudi vsi

tisti industrijski in obrtni obrati, ki odvajajo odplake v greznice ali usedalnike brez pretoka ali z njim. Usledni taki povzročitelji navadno ne odstranjujejo po predpisih, delajo pa tako, da praznijo polne usedalne naprave proti vsem predpisom ob deževju, da se raje pa v nočnih urah neposredno v Krko. Komisija sodi, da je tak primer nastopil verjetno tudi 19. maja letos.

KAJ DELATI, DOKLER NE BO SKUPNE ČISTILNICE V NOVEM MESTU?

Strokovna komisija je ugotovila, da je dolžan vsak povzročitelj odpadnih voda neglede na stanje lokalne kanalizacije vpeljati tak red za predčiščanje svojih odpadnih voda, ki bo omogočil časno odvajanje odplak v odvornik brez škodljivih posledic, ali pa odvod takih voda v skupno čistilnico. Če Novo mesto take skupne čistilnice še nima, to ne razbremeni sedanjih povzročitel-

jev odpadnih voda, da ne bi poskrbeli za ustrezno predčiščanje teh voda. Tovarna zdravil »Krka« mora očistiti svoje odplake do ustreznih stopnje, sama mora proučiti svoje odpadne vode v lastnih laboratorijih in z ustreznim strokovnjakom, zgraditi pa mora tudi takšen sistem predčiščanja, ki bo dovoljeval časno spuščanje odplak v Krko. Tovarna zdravil pa bo morala svoje odplake ustrezno očistiti tudi takrat, če jih bo odvajala na čiščenje v skupno (lokalno) mestno čistilnico.

Podobno mnenje in naloge predvideva komisija seveda tudi za tovarne Novoles, Novoteks, za novomeško kanalizacijo, klavnico, skladišča tekočih goriv in sploh za vse že obstoječe kanalske ter čistilne naprave. Sanitarni inšpektorji bodo imeli tu še dolgo polne roke dela. Osrednja ugotovitev strokovne komisije pa ostaja slejkoprej:

zaščita kakovosti vode v Krki ne prenese začasni izpustov neočiščenih odpadnih voda v njen vodotok!

Na otoku sredi Krke pri Cerkljah je bilo vedno živahno: tu je mrgolelo kopalcev, to nedeljo pa so le najpogumnejši zavili v vodo, vsi drugi so bili na obrežju. Kalna reka ne privablja ljudi v svoje naročje (Foto: Jozica Teppey)

Slikarska kolonija ob Krki

Od 16. do 26. avgusta bo v slikarski koloniji v Dolenskih Toplicah najmanj 10 akademskih slikarjev v umetniških interpretacijah ohranjalo spomin na lepote Krke med Novim mestom in Žužemberkom

Po daljšem mrtvili se obeta likovnemu življenju v novomeški občini vendar nekaj novega. Na pobudo tekstilne tovarne NOVOTEKS in z njeno materialno pomočjo bo prihodnji mesec zaživela v Dolenskih Toplicah slikarska kolonija, kakršne poznamo zadnja leta marsikje po Sloveniji (Izlake, Skofja Loka, Maribor itd.). Njihova zasluga je, da se lepote in posebnosti zlasti krajini ohranjajo v delih umetnikov, njihove stvaritve pa ostajajo v krajih, kjer so nastale.

Po smrti Vlada Lamuta in odsebitvi slikarjev Izidorja Moleta ter Zdenke in Bogdana Borčiča je osrednja Dolenska osromašila: nima več likovnega ustvarjalca, ki bi živel sredi naših ljudi in ohranjel nam ter znanjem to, kar vidi in spremlja umetnikovo oko in srce. Vsi sreča za novomeško občino in Dolensko je, da se je slikar Boris Kobe iz Ljubljane zadnja leta s tako iskreno predanostjo posvetil krajom Trdinovih bajk in pripovedi, mlino in v gornjem toku Krke in lepota pokrajine, ki ji je vdah in duša in srcem. Sadove njegovega ustvarjanja smo z veseljem spremljali in pozdravljali na razstavah v Dolenski galeriji. Občas-

nega ustvarjanja drugih slikarjev ter prireditev, ki imajo svoj dom v Kostanjevici na Krki ali v Trebnjem, ta hip in na tem mestu ne štejejo med dejavnost, ki naj bi šla nekako „v prid“ samo novomeški občini.

Zato je treba toliko bolj pozdraviti pobudo in mecenstvo, ki prilija iz industrije: prvi je pri tem NOVOTEKS, naša ugledna in znana tekstilna tovarna v Novem mestu. Po zdaj znanih podatkih se bo od 16. do 26. avgusta zbralo v Dol. Toplicah vsaj 10 akademskih slikarjev (morda bo sta med njimi oz. ob njih tudi eden do dva tuja slikarja). Na stroške organizatorja bodo živeli v Toplicah, slikali pa vzdolž Krke vse, kar je

vredno likovnega zapisa. Namen srečanja v umetniški interpretaciji ohraniti spomin na propadajoče mlino ob Krki, tema pa bo seveda razširjena na Krko, ljudi in kraje ob njej ter na neposredno okolico reke. Organizator kolonije bo obvezno odkupil od vsakega slikarja po eno delo, vsak udeleženec srečanja pa bo poleg odkupljenega dela prepustil v trajno last organizatorju še eno sliko.

Na razstavi, ki bo pripravljena verjetno aprila prihodnjega leta v Novem mestu, bodo udeleženci kolonije pokazali vsa nastala dela. Spričo dragocenih izkušenj, ki jih imajo n. pr. z Groharjevo slikarsko kolonijo v Skofji Loki, pa tudi na Iz-lakah in Žrugalju, si lahko od prvega avgustovskega srečanja slikarjev ob Krki veliko obetamo.

Novoteksov zgled pa vabi in spodbuja naprej: morda bi prihodnje leto prevzela mecenat nad slikarsko kolonijo tovarna zdravil KRKA, nato IMV, za njima pa vrsta drugih naših večjih podjetij, v skupnem kasnejšem dogovoru morda tudi skupina manjših delovnih organizacij. Začasni upravni odbor, ki je prostovoljno prevzel nase prva pripravljajna in organizacijska dela, bo svoje pristojnosti morda že konec leta prenesel na temeljno kulturno skupnost v Novem mestu ali na kak njen organ. Bila bi izredna in nepopravljiva škoda, če bi dragocena pobuda tovarnišev iz NOVOTEKSA že v kalu propadla. Ko bo — tako vsaj upamo! — fond umetnin narasel, bodo delovne organizacije, ki bodo koloniji materialno pomagale, prav gotovo začutile potrebo, da povabijo k tej dejavnosti tudi Dolensko galerijo.

TONE GOŠNIK

Folklorne priredite v Novem mestu niso običaj, zato pričakujejo toliko več zanimanja za revijo folklornih skupin Slovenije in Hrvaške, ki bo 8. avgusta na Loki. Nastopili bodo tudi Metličani s svojim turnom (na sliki), za katerega je treba že precej spretnosti. (Foto: Rina Bačar)

POD POKROVITELJSTVOM NAŠEGA LISTA

»Kultura nas vedno združuje«

Več kot 300 nastopajočih v narodnih nošah s slovenske in hrvaške strani Kolpe bo 8. avgusta nastopilo v Novem mestu — To bo največja povojna folklorna prireditev v sklopu bratskega sodelovanja med Slovenci, Hrvati in Srbi — Revija bo na kopališču Loka

V okviru prireditev Dolenskega poletja 1971 ter že vpeljane sodelovanja 11 občin na slovenski in hrvaški strani Kolpe bo na pobudo „Zajednice kulturno-prosvetnih organizacij“ Karlova letošnja revija folklornih skupin na novomeški Loki.

Med Karlovcami in Novomeščani traja prijateljstvo in sodelovanje na kulturnem področju še iz predvojnih časov, po vojni pa je ta prireditev največja po obsegu in pomembnosti. Na njej bo sodelovalo 5

folklornih skupin s hrvaške strani, kjer so kot narodnost zastopani tudi Srbi s Korduna, od slovenskih skupin pa bodo nastopali Metličani, Preločani in Semičani z ohcetjo. Goste bosta zabavali še tamburaški skupini iz Ogulina in Karlovca.

Folklorne skupine „Lazina“ iz Draganiča, „Božo Ribar“ iz Krnjaka, skupina iz Rečice, „Salopek“ iz Ogulina in „Dragutin Armando“ iz Karlovca so za nastope že vpeljane ekipe, vajene gostovanj, vendar jih na

Dolenskem še nismo imeli prilžnost videti.

Stotine nastopajočih v zivopisanih narodnih nošah bodo se pred nastopom uprizorile povorko zkozi mesto, popoldne ob 16. uri pa bo nastop na Loki. V primeru slabega vremena se bo revija odvijala v Prosvetnem domu.

Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel Dolenski list, organizatorji revije pa računajo na dobro udeležbo od blizu in daleč. Po programu bo tudi zabava.

kultura in izobraževanje

Dva nova Kondorjeva zvezka

Josip Stitjar: KRITIČNI SPISI, izbral, uredil in pripombe napisal dr. France Koblar — je nastav 121. zvezka knjižnice Kondor, ki skrbi za izbrana dela iz domače in svetovne književnosti predvsem naši dijaki mladini.

122. zvezek pa prinaša „Rameaujeva nečaka“ in „Paradoks o igralcu“ D. Diderota v prevodu Janka Modra in Janeza Negra. Spremembo besedo o velikem francoskem prosvetljencu je napisal Bogdan Stopar, opombe v knjižici pa sta sestavila Janko Moder in Bojan Stih.

Skozi azijsko divjino

Mladinska knjiga je pred kratkim dala na knjižni trg znano delo svetovnega popotnika, raziskovalca in velikega odkritelja vseh časov: Šveda Svena Hedlina knjigo „Skozi azijsko divjino“ I. in II. del. Potopis je prevedel Vital Klabus, izšlo pa je v zbirki GLOBUS. Raziskovalec Notranje Azije, ki slovi še danes po vsem svetu kot eden izmed najboljših potopiscev vseh časov, se nam tako predstavlja z zanimivim delom, ki tudi v današnjih modernih in sila tehničnih časih ni izgubilo svojega mika.

PRED NOVO RAZSTAVO JUGOSLOVANSKIH NAIVCEV V Trebnjem: 7. 8. 1971 salon jugoslovanskih likovnih samorastnikov

Videli bomo 75 del 43 avtorjev iz raznih jugoslovanskih republik — Na letošnjem delovnem srečanju bo slikalo in kiparilo v Trebnjem po 11. avgustu 21 jugoslovanskih in tujih samorastnikov

Ob prvi razstavi slovenskih naivnih in ljudskih slikarjev ter kiparjev, ki so jo junija 1969 odprli v trebnjski osnovni šoli, je Ciril Pevec, predsednik OBS Trebnje, zapisal v razstavnem katalogu:

„Velike vrednote te čudovite, pristne ustvarjalnosti so nas spodbudile, da organiziramo v Trebnjem vsakotno delovno srečanje, ki smo ga poimenovali Tabor slovenskih naivnih in ljudskih slikarjev in kiparjev. Veseli me, da je naša ideja doživela tako pristrčno sodelovanje iz ustvarjalci, kar je omogočilo tudi to razstavo, ki je izredno pomemben dogodek ne samo v kulturnem življenju Trebnjega, ampak tudi v širšem prostoru. To pa nas zavezuje,

da bomo v Trebnjem tudi v bodoče iskreno sprejeli vse ustvarjalce in ljubitelje te umetnosti.“

Cas hiti, leta teko — v Trebnjem pa medtem niso stali križemrok. Pri-zadevni upravni odbor „Tabora slovenskih likovnih samorastnikov“, kot se je mlada kulturna institucija medtem preimenovala, je ob pristnem sodelovanju umetniškega sveta ter široki pomoči vrste dejavnikov v občini in izven nje načrtno uredničeval sprejete naloge. Vrstilo so se delovna srečavanja slovenskih, jugoslovanskih in inozemskih likovnih samorastnikov, gledali smo vrsto zanimivih razstav, združenih s kulturnimi nastopi znanih umetnikov, prišlo je do številnih pobud in medsebojnih obiskov — skratka, Trebnje je postalo eden izmed mladih likovnih centrov izven tradicionalnih „kulturnih republiknih središč“.

Brez mnogo hupa in reklame, pa z veliko več prizadevnosti, vztrajnosti in nesebičnim delom bo Trebnje 3. septembra letos odprlo svojo umetniško galerijo, še pred tem pa 7. avgusta „Salon likovnih samorastnikov Jugoslavije“, izmed 264 poslanih del je umetniški svet po strogih merilih izbral 75 slik in kipov 43 avtorjev iz raznih jugoslovanskih republik. Po veliki razstavi „Svet naivnih“, ki smo jo v Trebnjem videli junija in julija 1969, prišla pa je iz zasebne zbirke zagrebškega novinarja Gerharda Lediča, bomo zdaj spet imeli prilžnost spoznati ustvarjalnost naivnih umetnikov Jugoslavije. Med razstavljeni bodo znana in nova imena, prireditev pa obeta vrsto presenečenj in nas že zdaj vabi v Trebnje.

Sinji galeb mladim bralcem

„Bratovščina belega ključa“ češkega pisca Františka Langerja je zdaj tudi v rokah slovenskih mladih bralcev. Dala jim jo je knjižnica Sinji galeb Mladinske knjige, ki tudi sicer načrtno skrbi, da odpira mladim vrata v lepoto njihovih rosnih let. Tudi sebe bodo našli v tej bratovščini, bolečine in veselje, zgodnja spoznanja in igro.

Poetično novelo PETER in LUCKA, ki jo je napisal veliki francoski huma nist Romain Rolland, pošilja na trg prav tako Sinji galeb. Novelo je prevedel Cene Vipotnik, ilustriral Karel Hrovatin, opremil pa Milan Bizovičar.

Janko Dolenc: POZABLJENI (tikov les, 47 cm, 1971)

F.S. Finžgar 12 STRICI

„Plesat pojdit.“
„Se nama ne ljubi,“ ga je zavrnil Boltežar.
„Kakor hočeta. Sicer pa res nista za med naš svet, takale gruntarska hrusta.“
Mihor je bil užaljen.
„Zakaj ne?“
„Ker imata doma hišo in njive in krave, mi pa nič.“
Rudar je še enkrat pil, se srepemu Mihorjevemu pogledu nasmejal ter se poslovil od mize. Godec je nategnil meh, Peter Pokora se je pomešal med gnečo.
Med plesom sta se oba s Podloga dvignila in odšla. Do kvartirja nista nič spregovorila. Tam sta prižgala jamašcarico in se začela slačiti.
„Pravzaprav ima Peter prav,“ je sprožil besedo Boltežar. „Ali verjameš, da sem že večkrat premišljal, kaj, če bi šel kam za hlapca.“
„Kar pojdi! Na Podlog! In se primi Luciji za predpasnik.“

Mihor je jezen legel, da so zaškripale deske.

Boltežar pa je bil hudo užaljen. Ni takoj odgovoril Mihorju. Šele ko se je počasi zakopal pod odejo, vso pisano od zaplat, je zamrmral za odgovor: „In če bi šel na Podlog za hlapca, bolje bi mi bilo kot med temi, ki jih ne spreumem.“

Mihor mu ni odgovoril.

VIII

Odkar je oče Šimen prestregel Lucijo, da se ni šla ponižati k sinovoma, se je vsa spremenila. Ko sta se vozila domov, je sprva vsa trepetala in se bala. Počasi se je umirila in vdano čakala, naj se zgodi karkoli. Pričarana je bila, da je oče Šimen neznansko užaljen, in z nekakšnim trpkim mirom je čakala njegove besede. Šimen je še vedno molčal, ko sta šla po klanecu proti Podlogu. Ko se je zasvetila hiša izza drevja, je mehko poprosil, da se je Lucija zavzela: „Postojva in duškajva!“ Ozrla se je nazaj v dolino na pot, ki sta jo pravkar prevozila. Potem je spregovoril toplo in pristrčno, kakor ga Lucija pri najboljši volji še ni slišala:

„Ljubka moja! Vidiš tamle Podlog. Naš je: moj in tvoj in nas vseh, kakor si ti naša, Lucija. Ali ne vidiš, da te imam radi? Zato te prosim za pet ran božjih, nikoli se ne ponižuj tam, kjer se ne smeš. Če bo na Podlogu le vinar krivice, jo bom popravljal jaz. In če jo boš ti komu storila, potem le

prosi. Dokler si pa nedolžna, nikar. Ali boš tako, Lucija?“

„Bom,“ je pritrčila snaha.

Podlogar ji je stisnil roko in vsa zamisljena sta šla proti domu. In od tedaj je bilo, kakor da je umrl celo spomin na oba ubegla, dasi je skrivoma vrtal v vseh srcih.

Jaro žito je že visoko zelenelo, kiompir so osuli, a razen nekaj dninaric niso na Podlogu najeli nikogar. Stari se ni zastoj hvalil, da je že za dva. Lucija res ni mnogo hodila na polje, toda vse delo doma in v hlevu je bilo njeno. Božnarica je prihajala, če je le utegnila, skrivaj pomagat. S skrbjo je ogledovala Lucijo.

„Previdna bodi in varuj se. Ne vzdigujej teh težkih skafov, ne preženi se. Kar koj je lahko nesreča.“ Lucija se je smehljala materi. A mati ni prezrla tajne grenkosti, ki je sijala skozi ta smeh.

„Tako sem trdna kot le kaj, mati. Ne skrbite! Ali ne vidite, kako oba garata; mar naj jaz posedam? Sicer pa to delo krog hiše — kaj pa je to?“
„Za zdravo ga je preveč. Za tako, kot si ti, pa dvakrat preveč.“
„Pri nas ni kajža.“ Je ljubeznivo podražila Lucija mater in se spet nasmešnila. „Pri kajži mimogrede pobrnjate svoje male opravke; na gruntu gre vse z vihiro; vsak trenutek moramo ujeti.“

„Le lovi ga, toda zdravje je nad vse. Nisi sama na sebi in skrb ti je za dva.“
Božnarica je bila skoraj užaljena in

v resnih skrbih se je vračala domov.

Po vsakem takim pogovoru se je Lucija zamislila vase. Prikrila je materi, kolikokrat kar omahne med večnim delom in se za časek nasloni na posteljo. Noge so ji bile težke, roke so se ji trudne povesele. Ali kaj, ko se je oglasilo iz hleva in jo je klicala živina, ali je udarila ura ter jo gnala z malico na polje. Pa se je vrnila s košem zelenjave, ki jo je grede natrgala za prašiče, in je bilo že treba spet vode in rezanice in večerje. Mimogrede je počila na tnali, na stopnicah, kjerkoli, in se tiho veselila skrivnosti, ki ji je živela pod srcem. Toda kratki so bili taki hipi in je zopet vstala in se napregla v delo.

Božnarica je doma godrnjala pred možem:

„Oh, ti dedci! Prav nič ne umejo. Kaj bi bilo za Podlogarja, če bi najel dekle, vsaj za take čase. Pa nič ne vidi in ne spreume. Kar nadenj bi šla!“

„Ne vtikaj se vmes. Pusti jih, lepo te prosim.“

„Ne vtikaj se! Vsi dedci ste enaki. Nič ne veste, kaka reva je ženska. In če bo nesreča, bodo vsi rezali vame: Božnarica jo ima na vesti; zakaj ji je mati?“

„Bo že Bog tako naredil, da bo prav. Preveč se bojiš.“

„Seveda; ko uboge ženske s takim težkim delom pogubljate moški, pa se izgovarjate, da Bog naredi.“

Božnarica je bila zares jezna in je

grozila, da pojde nad Podlogarja. Šla pa vendar ni.

O sv. Vidi se noč in dan vidi kmetu, ko zapoje klepanje in se zabliskajo kose.

Šimen in Gašper sta se pred sv. Vidom počila vso travo okrog hiše in po vrtovih kar sama. Za senozeti je pa najel, dasi ni bilo tujega kosca pri hiši že nekaj let. Ob tem času je šlo vse v svitek na Podlogu. Šimen je toliko poskrbel, da Lucija ni hodila z malico v oddaljene senozeti. Prinašala jo je Stefa. Seveda je bila zato za Lucijo tem večja kuha in še več dela v hlevu, ko jih je vse z Marušo vred noč dala in noč vzela od hiše.

Prav na sv. Vida dan je pritekla Stefa po malico. Jerbaček je bil pripravljeno v veži na stolu, pisan prt je ležal poleg njega in na njem žlice. Lucije pa ni bilo nikjer. Stefa je skočila v hlev; tudi tam je ni bilo. Stekla je okrog hiše in zaklicala. Na voglu, pod oknom Lucijine spalnice, je začula bridke vzdihne in stok. Stefa je stekla v sobico. Lucija je ležala na postelji in se vila v krčih. Stefa je gledala z izbuljenimi očmi, nato je zajokala.

„Teci, Stefa, teci, kar moreš, po Gašperja in še po teto in po Zaplaznikovo mater. Reci, da mi je grozno slabo. Teci, lepo te prosim.“

Stefa ni nič pomislila na malico. Stekla je po bregu kar čez njive; ruta se ji je odvezala; ni je popravila, za vogel jo je neala s seboj, da je vihrala po zraku.

OGLE DAJO MLADINCI

Slabi odnosi škodujejo delu

V kočevskem ITASU so mladinci zelo zadovoljni z delom mladinskega aktiva

Ivana Zerjava, mladinskega predsednika v ITASU, mladinci in mladinke zaradi vsestranskega dela v Kočevju dobro poznajo. Predsednik mladine je sedem mesecev in v tem času je njihov aktiv dosegel lepe uspehe.

Kakšen je bil začetek dela?
„Če bi se spomnil vseh opomb na račun predsednikovanja, bi jih bilo za polno beležnico. Skoraj vsi so bili mnenja, da aktiv ni potreben. Edino pomoč in podporo sem dobil od vodstva in sekretarja ZK Alojza Campe. Začeli smo z manjšimi akcijami, kot npr. s čiščenjem in okraševanjem podjetja ob praznikih, pisanjem transparentov. Kasneje smo organizirali izlete, ki so bili dobro obiskani. Vključili smo se v akcijo 75. To so bili seminarji za predsednike 75 mladinskih aktivov. Dobili smo program dela in ko smo ga predelali, smo bili ocenjeni med petimi najboljšimi aktivji v Sloveniji.“

Kako sodelujete z občinsko konferenco ZMS v Kočevju?
„Člani niso dobro izbrani. Delajo slabo in ne ocenjujejo objektivno svojega, če manj pa tujega dela. Za vzrok tako slabe povezave ne vem. Mi se trudimo, da bi se odnosi izboljšali in upamo, da se kmalu bodo.“

Kako ocenjujete svoje delo po sedmih mesecih?
„To bi najbolje ocenili nekateri naši mladinci.“ Ti pa so rekli:
Roman Papež, vajenec: „V ITASU sem že drugo leto na praksi, tako da poznam delo aktivja in v vseh akcijah rad sodelujem. Želim, da bi mladi dobili svoje prostore kjer bi se zbirali v popoldanskih urah. V Kočevju nimamo mladinskega kluba, kar vsi zelo pogrešamo.“

Sonja Mesojevec, uslužbenka: „Z delom aktiva smo zelo zadovoljni. Radi imamo izlete, ki so poučni, saj spoznavamo kraje, ki jih drugače ne bi.“

DARA KRSTIĆ DRUGA V PTUJU
Na ptujskem letališču je bilo deveto republiško padalsko prvenstvo, na katerem je nastopilo 19 tekmovalcev iz šestih klubov. V konkurenci 18 moških se je za najboljšo uvrstitev potegovala tudi državna padalska vrhinja Dara Krstić iz Novega mesta. Hrabra mladenka se ni ustrašila moške konkurence in je v končnem zbiru točk bila druga, pred njo je bil samo Stefan Pesjak, član ALC Lesce. Končni vrstni red: 1. Pesjak (ALC), 2. Krstić (N. m.), 3. Lotrič (ALC) itd. Dara Krstić bo v kratkem nastopila na jadranskem pokalu, pripravila pa se tudi za državno prvenstvo, ki ho od 19. do 29. septembra v Pristini.

TA PRESNETA CENZURA...
Zagrebká filmska igralka Vida Jerman, ki je igrala vlogu Dine v Hladnikovi Maškaradi, pravi, da ni mogla doseči zaželene uspeha, ker je cenzura vse najboljše izrezala in napravila film, ki nima zdaj niti glave niti repa. Menda ima Jermanova kar prav - toda zakaj ni cenzura zavrhnila svojih škarij tedaj, ko so brali scenarij, ne pa šele potem, ko so bili v to zmešano in nekoristno limonado vloženi težki družbeni milijoni? Za čigav denar si nekateri „umetniki“ dovoljujejo takšne „podvige“? To delajo na račun delavskega razreda!

Mladi kadri in »črne bučke«

Za vaje bolje urejeno kot za štipendiste

Ne začudite se, če stopite v prodajalno z zelenjavo v Brežicah in vam ponudijo namesto melancan „črne bučke“. Vajenka pač ali štipendistka - boste takoj ugotovili. Saj ni brezupno, človek se vsemu privadi, tudi po strežbi in imenovanju zelenjave s pravim imenom. Mine nekaj let, vajenec se izuči in odide. Kam, to je seveda njegova skr. Glavno je, da pride na njegovo mesto spet drugo mlado bitje. Potem je nekaj let spet slabša postrežba in pesem se ponavlja.

Zgodba o štipendistih v trgovskih podjetjih ni novost - morda zamisel niti ne bi bila tako slaba, če bi stala za njo samo želja, da pride čimveč mladih ljudi do kruha. Medtem pa se je pokazalo, da so štipendisti zelo poceni in hvaležna delovna sila. V

Dušan Kotnik, tehnik in športni referent: „Današnje delo aktiva je plodno in vsi smo z njim zadovoljni. Prejšnji predsednik se je zanimal preveč samo za svojo kariero in premalo za mlade. Za naše delo so se začeli zanimati tudi starejši, ki nam vse pogosteje ponujajo svojo pomoč. To je lep dokaz, da je aktiv delaven in da so z njim naši delavci zadovoljni.“
J. PEZELJ

ČARGO IN JENKOLETOVA V PECS

Odbor za plavanje Plavalne zveze Slovenije je pred nekaj dnevi seznanil UO Celulozarja, da sta plavalca Franc Cargo in Nevenka Jenkoletova določena za člana republiške reprezentance, ki bo 28. in 29. julija nastopila na Madžarskem v dvoboju z reprezentanco mesta Pecs. Razen tega bosta krška plavalca 8. avgusta v Vevčah plavala na tradicionalnem troboju plavalnih reprezentanc Slovenije - Koroške in Trsta.

MARJAN ŠPILAR SPET PETI

Na letošnjem državnem atletskem prvenstvu v Zagrebu sta nastopila tudi dva novomeška atleta, ki sta izpolnila predpisane norme. Marjan Špiler je metel kopje, Milan Simunič pa je skakal troskok. V izredno zahtevni konkurenci (nastopilo je okoli 350 najboljših jugoslovanskih atletov) sta naša atleta dosegla naslednje uvrstitve: Marjan Špiler je bil v kopju peti, orodje je zalučal 65,58 m, Milan Simunič pa je v troskoku zasedel 11. mesto z rezultatom 13,58 m.

FRANC ČARGO V REPREZENTANCI JUGOSLAVIJE

Na izredno zanimivem plavalnem dvoboju med reprezentancama Velike Britanije in Jugoslavije, ki je bil v soboto in nedeljo v Ljubljani, je nastopil tudi Krčan Franc Cargo. Plaval je na progi 400 m kravi in dosegel tretje mesto v času 4:40,7. Gosta sta bila boljša kot naš plavec, zato pa je premagal ljubljancina Andriča, Gosije so bili boljši in so zasluženo zmagali s 174:109 točkami.

BREŽIČANI ZA GOL PREKRATKI

Brežiški nogometaši so imeli enkratno priložnost, da se uvrstijo v drugo republiško nogometno ligo. Prvo kvalifikacijsko tekmo z Rakičanom so izgubili s 3:1, doma pa so žal dosegli samo dva zadetka, tako da je o novem ligasu odločalo streljanje enajstmetrovk. Domačini so zadeli enkrat, gostje pa dvakrat ter se tako uvrstili v višje tekmovanje.

brežiški AGRARIJI so jih preprečevali, da je samo zanje dobro, če delajo tudi ob sobotah. Kdor se bo posebno izkazal, bo nemara ostal pri hiši? Nekateri so res pridno delali - ostal pa ni nihče. Saj v pogodbi piše, da jih ni treba zaposliti.

Tudi v Ljudski potrošnji so štipendisti poceni. Nagrade v občinskem odlokom so predpisane samo za vaje. Za vaje je še kar nekako urejeno, ker ti navadno obstajajo, postanejo pomočniki, pridejo v delavski svet in potem lahko na račun svoje vajeenske dobe še kakšno krepko izustijo. Štipendisti pa grejo v beli svet, saj je zapisano, da ne bodo ostali v podjetju. In nazadnje: solidarno je, da se umaknejo in omogočijo še komu drugemu, da se nauči, po čem so „črne bučke“...

Rokometaši Ribnice, ki so osvojili prvo mesto na tradicionalnem roketnem turnirju v Ribnici. (Foto: D. Mohar)

TRADICIONALNI ROKOMETNI TURNIR V RIBNICI

Rokometaši so dobili luč

Ribniški rokometaši so dobili električno razsvetljavo na svojem igrišču

Letošnji roketni turnir v Ribnici je bil povezan s posebno svečanostjo, saj je predsednik občinske skupščine Ribnica in pokrovitelj turnirja Bogo Abrahamsberg priznal razsvetljavo na roketnem igrišču v Ribnici. S tem so se uresničile davne želje ribniških športnikov in športnih delavcev. Zdj bodo lahko igrali tudi nočne tekme, to pa je velika pridobitev za Ribnico.

Na turnirju je sodelovalo pet ekip. Spet so se izkazali Ribničani,

ki so osvojili prvo mesto in prehodni pokal. Vrstni red: 1. Ribnica, 2. Tržič, 3. Krmeč, 4. Jadran, 5. Sevnica. Po končanem turnirju je predstavnik ZVB NOV Franc Levstek izročil zmagovalni ekipi pokal, predsednik ObZTK inž. Lojze Marolt pa je vsem ekipam izročil spominske diplome. Predsednik TVD Partizan Ribnica tovariš Borovac je igralcu Samardžiji (Jadran), ki je zabil 17 golov, izročil poseben pokal in lepo diploma.

Tako so v Ribnici s tradicionalnim roketnim turnirjem proslavili 30-letnico vstaje naših narodov in 25-letnico ustanovitve Zveze za telesno kulturo Slovenije. F. L.

NA JUSPEŠNEJŠI GROSPELJČANI

Kostanjeviška ribička družina je v soboto in nedeljo pripravila že četrto medružniško srečanje športnih ribičev. Prvi dan je v lovu na največjo ribo sodelovalo 57 tekmovalcev, najboljši pa je bil Adi Mirič iz RD Grosuplje, ki je ujel 2 kg težkega smuča. Najboljši Kostanjevičan je bil Stane Kavsek, ki je zasedel peto mesto. Najmanjšo ribico, ki je tehtala samo 3 dkg, je ujel Novomeščan Franc Furlan. Drugi dan je na tekmovanju nastopilo 78 ribičev. Zmagal je Niko Snoj iz Grosuplje, pri mladincih pa Milan Umek iz Brežic.

MOLAN IN ORŠIČ ŠESTA NA SVETU

V Rybniku na Poljskem je bilo sredi julija finalno svetovno prvenstvo v speedwayu za pare. Nastopila sta tudi najboljša predstavnika Jugoslavije Krčan Ivan Molan in Draško Oršič iz Zagreba. V finalu sta Jugoslovana zasedla šesto mesto med osmimi nastopajočimi. Naša tekmovalca je na Poljsko spremljal preizkušeni vodja Franc Babič iz Krškega.

NAS RAZGOVOR

Najmočnejši Slovenec

Stane Šega iz Kočevja je pred kratkim postavil nov republiški rekord v dviganju uteži: dvignil je 135 kg - Pravi, da bo rekord še izboljšal

Stane Šega, atlet iz Kočevja, je precej znan dolenski metalec diska in krogle. Še bolj je znan kot izvrsten dvigalec uteži. Pred kratkim je na težkoatletskem dvoboju med Olimpijo in Salzburgom dosegel v težki kategoriji absolutni rekord v teznem dvigu - ročko, težko 135 kg, je dvignil nad glavo. Stane Šega in Jože Smolič sta bila včasih stebra ekipe Kočevja, ki je bila med boljšimi v Sloveniji. Mlada atleta sta tudi bila med najboljšimi mladinci v Jugoslaviji.

Kako to, da nastopate za ljubljansko Olimpijo?
„V Kočevju ne moremo ozi- veti težkoatletskega kluba, zato sva z Jožetom Smoličem šla pomagat Olimpiji, ki tekmuje v zvezni ligi. Če bi bile doma možnosti, bi se takoj vrnili.“

Zakaj ni možnosti?
„Nimamo trenerja. Prepričan sem, da imamo precej močnih fantov, ki bi radi dvigovali uteži. Potrebujemo bi človeka, ki bi jih vodil. Ko bova z Jožetom nehala, bova midva trenirala mlade.“

Ste res postavili nov republiški rekord?
„V Domžalah sem za 1 kilogram popravil rekord Celjana Urankarja. Cutim še veliko moči, prepričan sem, da bom rekord še zboljšal. Nov rekord je 135 kg, vesel bi bil, če bi ga izboljšal na 155 kg, to je namreč državni rekord.“

Ste športni delavec; kako gledate na športno dejavnost v Kočevju?
„Nismo krop ne voda. Mnogičnost je zajela velik obseg, ni pa kvalitete. Brez boljših tekem počasi pada zanimanje za šport. Trenutno smo na psu. Nimamo nobene ekipe, ki bi tekmovala v republiški ligi. Mislim, da bi vse sile morali zastaviti, da dobimo vsaj eno ekipo v republiško ligo. Tako se človek ob nedeljah nima kam dati. Lepo bi bilo, če bi imeli vsako nedeljo kakšen pomemben športni dogodek.“

„Nismo krop ne voda. Mnogičnost je zajela velik obseg, ni pa kvalitete. Brez boljših tekem počasi pada zanimanje za šport. Trenutno smo na psu. Nimamo nobene ekipe, ki bi tekmovala v republiški ligi. Mislim, da bi vse sile morali zastaviti, da dobimo vsaj eno ekipo v republiško ligo. Tako se človek ob nedeljah nima kam dati. Lepo bi bilo, če bi imeli vsako nedeljo kakšen pomemben športni dogodek.“

Kaj pa športni objekti?
„Pred leti smo mislili, da bomo z novo telovadnico zadeli žebelj na glavo. Zdj je jasno, da so objekti pretresni, stadion pa zanič.“

Kaj najbolj pogrešate v Kočevju?
„Več zagrehtih športnih delavcev, ki bi našo množičnost popeljali v novo kvaliteto.“

Kdo je vaš vzornik?
„Najmočnejši človek na svetu Rus Vasilij, ki dvigne v triatlonu 630 kg.“
S. DOKL

Šport

NOVO MESTO - Novomeški šahisti so odigrali hitropotezni turnir, ki je bil posvečen dnevu vstaje. Med 11 igralci je prvo mesto zasedel Stefan Ščap (9), drugi je bil Hrovatič, 3. Jenko itd. Prvi trije so dobili knjižne nagrade. (U. J.)

KOČEVJE - Zadnja kola ligaških košarkarskih tekmovalcev so bila za kočevske športnike zelo ugodna. Mladinci so premagali ljubljanskega Slovana z 91:75. Za domače je dal največ košev Papež (41), Stemberger (18) itd. Pionirji so premagali vrstnike Partizana z Ježic z 40:28. Najboljša sta bila Kovačič (15) in Smole (12) košev. Mladinke pa so premagale košarkarice Partizana iz Medvod, rezultat je bil 47:32. Največ košev sta dali Lovšinova (26) in Cigličeva 10. (A. A.)

METLIKA - Košarkarji metliške „Beti“ so že začeli s treningi za drugi del prvenstva. Ekipi se je priključilo nekaj mladih igralcev, ki so na treningu bili zelo vestni, opazili je tudi večjo resnost pri vadbi, kajti fantje računajo, da se bodo rešili zadnjega mesta. Tovarna „Beti“ je podarila košarkarjem nove oranžne drese z napisom „Beti“, (T. L.)

KRŠKO - Turk in Škafar, mlada nadarjena krška plavalca, letos še nista pričela s treningom zaradi bolezn. Njuna odsotnost se bo v vrstah Celulozarja zelo poznala. (L. H.)

CRNOMELJ - V prijateljskem srečanju so Črnomalci premagali garnizijo JLA z 8:5 (A. L.)

KRMEČ - Društvo prijateljev mladine iz Krmeča je organiziralo plavalni tečaj, ki ga obiskuje veliko stvelo otrok. Zelo koristna pobuda, vendar bo potrebno urediti tudi okolico bazena, kakor tudi dostop h kopališču. (B. D.)

KOČEVJE - Pred dnevi je bilo tekmovanje v streljanju z zračno puško za pokal rudarjev. Nastopile so tri strelske družine, vrstni red pa je bil naslednji: 1. ITAS 678 krogov, 2. Rudnik (Kočevje) 636, 3. INKOP 535. Med posamezniki je bil najboljši Jože Markovič, ki je zadel 159 krogov. (A. A.)

KOČEVJE - Nogometno društvo je organiziralo tekmovanje v malem nogometu za „Lundrov memorial“. Prijavilo se je 12 moštvev, ki so tekmovala v 4 skupinah. Zmagala je ekipa Student iz Kočevja, sledijo: LJK (Koč.), Stara cerkev, ITAS itd. Najboljši strellec turnirja je bil Jože Jurkovič iz Stare cerkve, ki je zabil šest golov. (A. A.)

ŽEBLJIČEK

Košarka je zadnje čase v Kočevju postala zelo priljubljena športna igra. Na srečanjih prisostvuje tudi več kot 200 gledalcev, ki ne plačajo vstopnine, ker jo nihče ne pobira. Ne vemo, zakaj organizatorji nočejo denarja, ko ga vendar mladi obiskovalci imajo dovolj. Po vsakem srečanju je na igrišču na kupe papirčkov in bombonov, zvečilnega gumija, vrec sadnih sokov itd. Športne prireditve bodo dosti več vredne, če bo treba za vstopnico pri-makniti kakšen dinar.

Mladinska brigada „AVNOJ 1971“, ki s pohodom po poteh slovenske delegacije na II. zasedanje AVNOJ obuja spomin na slavno pot slovenske samostojnosti, se je udeležila tudi proslave v Lokvah (Foto: M. Vesel)

Jelka spet doma

Ze prejšnji teden smo objavili sliko Jelke Lavrič, fotografirano tik pred njenim odhodom iz zasebne klinike dr. Selzerja v Zahodni Nemčiji. Najprej smo dolžni izreči javno zahvalo kolektivu IMV v Novem mestu, ki je s svojim sanitetnim kombijem poskrbel za brezplačen prevoz bolnice, še posebej pa Branku Švajgerju iz IMV, ki je spet zagotovil hiter ter varen prevoz bolnice in njenega spremstva.

Po treh mesecih zdravljenja seveda nismo smeli in ne mogli pričakovati čudeža. Jelkino težko zdravstveno stanje se v teh kratkih tednih ni moglo bistveno izboljšati. Njena mama pa nam je vendarle povedala, da ima Jelka zelo dober apetit, da lahko večkrat sedi in giblje roki do višine glave, da je oči ne bole več tako kot so jo prej, razločuje pa tudi barve in številke. Družina pričakuje, da se bodo učinki sedanjega zdravljenja šele počasi začeli jasneje kazati.

Čez nekaj mesecev bo šla Jelka na pregled k nevrologu, spomladi 1972 pa naj bi nastopila drugi del zdravljenja pri dr. Selzerju. Upajmo, da se ji bo zdravstveno stanje medtem izboljševalo, saj je po vrnitvi domov v zadnjem tednu spet pokazala večje zanimanje za svojo okolico.

Za Jelkino zdravljenje je njena mama prejšnji teden dobila še naslednje prispevke:

družina Zajc, Dolško, 50 din; družina Mihelč, Petelinje, 40 din; družina na Zver, Petelinje, 30 din; drugi darovalci iz vasi Dolško, Kamnice in Petelinje 300 din; skupaj je nabrala in prinesla Jožefa Gad iz Kamnice, Dol pri Ljubljani, 420 din. Tudi ta denar smo vložili na Jelkino hranilno knjižico pri Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu.

UREDNIŠTVO DL

Nikar preko miličnika

Ker je mati božja pri Novi Stifci — cerkev praznuje letos 300-letnico — napravila baje že veliko čudežev, jo je neki Ribničan mlo prosil, naj mu pošlje starega tisočaka. Celo groziti je začel, da ne bo več verjel v njene čudeže, če ne dobi zaprosenega denarja.

Ko je prenehal moliti, je potipal po žepu, če morda ni že notri denarja. Medtem je tudi zapustil cerkev in šel po cesti proti domu. Nekaj si je mrmral v brk, češ da v čudeže ne bo več verjel. Niti opazil ni, da je medtem stopil na starega petstotaka in da gre za njim miličnik.

Miličnik je videl, da Ribničan nekaj šče po žepu, in nato našel petstotak na tleh. Pobrjal ga je, stopil za Ribničanom in mu ga dal. Prepričan je namreč bil, da ga je izgubil Ribničan.

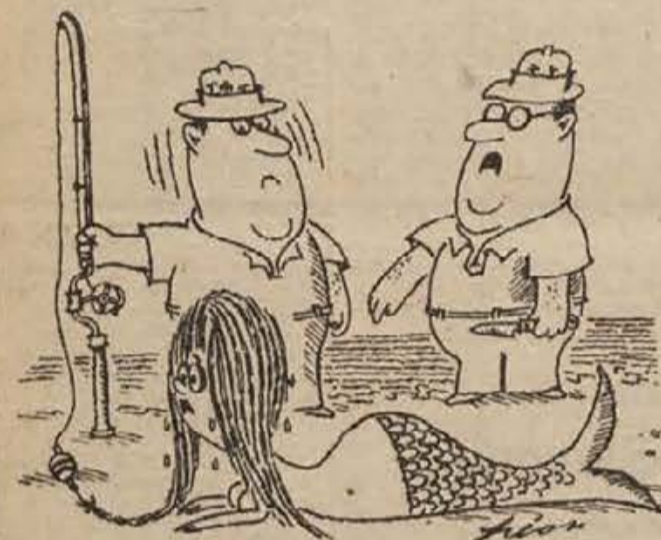
Ko je miličnik odšel, je Ribničan skesan obmil oči k nebu in dejal: — Zdaj spet verjamem, mati božja, da delaš čudeže. Prosim te, da mi v bodoče ne pošiljaš zaprosenega denarja po miličnikih, ker ti vrati takoj polovico odtegnejo!

BREZ BESED

— No, gospod, prispevajte malenkost za naše mestno pasje zavetišče!

— No, zdaj pa že končno povej: hočeš rep ali glavo?

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Toskanski nadvojvoda umre

(Umril je nadvojvoda) Ferdinand Salvador Toskanski dne 29. julija v Traunkirchen.

(Med Hrvati in Madjari) nastali so zopetni prepiri zaradi reke. Povod temu je, ker se je reka o priliki pohoda preseval, cesarja po Magjarskem mnenju preveč slovanska pokazala (!) in so nekateri šovinistični poslanci v Budapešti celo vlado intepelirali, ker so tudi nekateri vojaki Hrvati klicalij svojim vladarju „živio“ in ne madjarski „eljen“.

(Sveti oče Leon XIII.) so nekoliko oslabei vsled velike vročine, a ni se bati nič hudega.

(Naznanilo) Vsled pogostnega popraševanja po tistih paragrafih „pravila za pisavo“, dali smo jih natisniti v spominu nekdanjim učencem. Toda plačali jih bodeite vi sami, saj 25 bornih novč, za 22 paragrafov ni taka težava, to zmore menda vsakdo. P. Ladislav.

(Novomeško gasilno društvo) obhajalo bode dne 15. avgusta 15-letnico svojega obstanka, s sodelovanjem „Dol. Sokola“. Spored: zjutraj velika vaja. Popoldne izlet z godbo na čelu v Žunhovo hosto, kjer bode prsta zabava, s telovadbo „Dol. Sokola“, godbo, petjem in raznim drugim razveseljevanjem.

(Nova cesta) pod kapiteljskim marofom je skorodo do cela izgotovljena in bodo prihodnji teden že po njej vozili. Ta cesta bo kaj lep, ravna in kar je glavna reč, celo nekaj krajša od stare, s telovadbo „Dol. Sokola“, godbo, petjem in raznim drugim razveseljevanjem.

(Velike orožne vaje) bodo letos ter imajo v ta namen rezervisti našega polka iti k tem vajam za 20 dni. Velike vaje bodo v Celji, katerih se bodo udeležilo baje 30.000 mož in naš presvitli cesar sam; nemški cesar ne pride v Celje, o čemer se je že veliko pisalo.

(Za dobroto) da si je dal od revne in stiskane udove za spomladi posojene 3 gl. in pol avstr. vedra, vina v jeseni 1890 vrniti 3 avstr. vedre dobrega mošta, bil je 23. julija pri c. kr. okrožnemu sodišču v Novem mestu obsojen Janez Špolar na 10 dni ostrega zapora z dvema postoma in na 5 goldinarjev globe. — Prav mu je „namoštniku“!

(Klavir), za silo se za rabo, se dobi za 8 gl. pri organistu v Soteski.

(Dobra molžna krava), velika, lepa, 8 let stara in klavir se proda. Vprašanja naj se pošiljajo Fr. Weidlichu na Dvoru pri Žuzemberku.

(V najem da) mlin se štirimi kolesi, stopami in zago v St. Rupertu, gospa Zofija Skedel, odvetnikova vdova, stanujoča v Rudolfovem.

(Razpis dražbe) ponedeljek, dne 10. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne vršila se bode v Rudolfovem pri podpisane uradu javna ustna zmanjševalna dražba zaradi oddaje stavbe novega šolskega poslopja v Šmihelu pri Rudolfovem. C. R. Okr. šolski svet Rudolfovo.

(Colninski boj) med Avstrijo, Srbijo in Romunijo se je poleg, ker so vse države malo odjenjale. Bil je vsem v izgubo.

(IZ DOLENJSKIH NOVIC, 1. avgusta 1891)

Spodbudno srečanje v Sod

Otvoritev razstave Draga Koširja in Antona Plemija, samorastnikov z Jelovca in iz Ljubljane, je v osnovni šoli v Sodražici na predvečer dneva vstaje slovenskega naroda izzvenela v prikupno in uspešno kulturno manifestacijo. Spet smo se lahko prepričali, da se Sodražica prebujala in da njeni ljudje marsikaj zmorejo. Iskreno lahko samo želimo, da bi enotna in zavedna sodraška krajevna skupnost še naprej tako vsestransko delovala, pri tem pa vključevala v vse svoje načrte vedno tudi kulturna prizadevanja.

Razstavo je odprl Rudi Brimšek, predsednik izvršnega odbora ribniško temeljne kulturne skupnosti. Med gosti je pozdravil predsednika Obs Ribnica Boga Abrahamberga, ravnatelj Modernega galerije iz Ljubljane Zorana Kržišnika, več domačih ljudskih poslancev in odbornikov ter predstavnikov političnega in kulturnega življenja iz Ribnice in Sodražice. Med drugim je govoril o deležu Sodražice in njene okolice v letih NOV, ki je dala dragocene žrtve za svobodo. Tudi oba razstavljavca — kipar Drago Košir in slikar Anton Plemelj — sta bila udeležena NOB, s čimer je pomen otvoritve njune razstave tik pred 22. julijem še lepši in pristrčnejši. Predstavil ju je

in opisal njuno življenjsko pot, hkrati pa izrazil upanje, da bo temeljna kulturna skupnost vnaprej še uspešnejša pri razvijanju kulturnega življenja v občini.

Za lep kulturni spored so nato poskrbeli pevci sodraskega moškega zbora ter gojenci glasbene šole, ki ima v Sodražici svoj oddelek. Slednji so igrali na tamburice in peli, vse nastopajoče pa so udeleženci srečanja nagrajevali z navdušenimi ploskanjem.

Kipar Drago Košir razstavlja izbor svojega dosedanjega dela, pri čemer sega nekaj let nazaj. Znova nas je prepričal o svoji notranji nuji po izpovedovanju, ki kaže na raznovrstno udejstvovanje tako glede sloga in izbire motivov. Obisk razstave je že na otvoritvi potrdil željo domačinov, da si ogledajo dela rojaka, ki ga že dolgo poznajo kot kulturnega delavca. Ogled slik Antona Plemija jim je hkrati omogočil stik z enim izmed predstavnikov slovenskih najvišjih slikarjev. S te plati je bila razstava za Sodražico presenečenje, ki zapušta ugodne posledice.

T. G.

V Piščah je Ivan Bostelega podli bili ponosni na to turistično za obnovili strohnela kolesa. Turisti posojilo za les, saj je lastnik že na (Foto: J. Teppey)

BORIS PLANTAN OHRANIL ZANAMCEM KUŽNO ZNAM

V Straški gori stoji nenavadno

Boris Plantan, učitelj iz Vavte vasi, je v 20 letih z veliko napori postavil spomenik, ki je bilo že razneseno na vse strani — Usoda drugega znamenja

V Straški gori pri Straži stoji spomenik, ki je ljudem bolj malo znana ga morali prestaviti. Bili so že gradniki, med njimi ravnatelj ostan, upravičeno upri. Kužno znamenje iskanja končno tov. Plantan 1954 rancem.

Po ljudskem izročilu sta bili vendar je eno izginito, kot bi tudi učitelja in kmeta Rudija Senice menja sega v 17. stoletje, menda italijanski zidarji na „čmo“ postavili hušo kugo, ki je neusmiljeno m celo po novomškem glavnem trgu.

Ravnatelj Plantan me je povabil v Straško goro in mi pokazal zanimiv spomenik. Kako mu ga je uspelo ohraniti, pa bomo razbrali iz njegovega pripovedovanja: „Na obrabljeni v Straški gori sem pred desetletji našel na poseben kamen, ki mi je dal misliti. Kmetom je bil na poti, zato so ga hoteli na silo izpiliti, vendar jim ni uspelo. Zato sem sklenil, da ga bom prestavil, zlasti ko sem prišel še do dveh kosov, ki sta očitno sodila k spomeniku.“

Kroglo in presekanjo piramido je našel kmet Senica iz Praproč, velik kamen z glave spomenika sem izpuli iz zidu neke zidanice, enega pa je prinesel neznan dobronik, ko je videl, da počasi spomenik dobiva svojo prvotno podobo. Vse sem do bil in sestavil, manjka le železni križ, ki je stal na vrhu krogle. Vse dele sem nabral v dobrih dvajsetih letih. Pravo kužno znamenje sem videl na Primorskem, bilo je do potankosti enako temu, ki stoji pri nas.“

Le naj jo dajo, pokojnino!

Vroč julijski dan je počasi potiskal sonce proti sredini modre neskončnosti. Skoraj zrelo žito je zdaj pa zdaj zadovoljno vzdrltelo in srčniko kanec dobrodelne soparice. Rahel veterc si je zaman prizadeval okrog težkih trav, ki so lenobno čakale skorajšnji konec. Pravi poletni dan.

Pangerč gm, s trnjem pripeta solza na obličje Gorjancev, je bil sredi živega dne mrtev in prazen. Le samotno mukanje iz zaprte hleva sredi vasi je zarežalo v mrtvino življenje. Če sem hotela najti človeka, sem morala pač za njim; na polje, travnik, vinograd... In našla sem ga.

Šest križev in sedmega pol je že nekoliko ukrivilo sicer še žilavo, gibko telo. Roke so urno in spretno s slamo vezale trto za trto ob lesene opore. Težko je zmotiti kmeta pri delu, toda Skedljev ata je bil kar vesel.

„Ze od ranega jutra sem vezal. No, trte so privezane, zdaj pride na vrsto duša. Za to opravilo pa je treba družine, drugače slabo teče,“ se je pošalil, ko je postavil na mizo majoliko. „Le dajte ga, ni narejeno, pisariti pa nikarte o meni, saj ni vredno.“

Ko se je prepričal, da je „tisti zveček“ zaprt in da je svinčnik našel varno skrivališče pod kloppo, se je na široko razgovoril. Preobrnila sva vreme, letino, zdravje, novice... Nehote, sama od sebe se je voda napeljevala na moj mlin. In ko je eden od naju virgel v pogovor „pokojnino“, se je kolo zavrtelo.

„Veste kaj, kar dajte, zapišite, kar bom o penziji povedal. Res je, zmerom več se govori in obljublja, da bo tudi kmet za svoje stare dni

kakšen dinar dobil. Kaj ja pravim na to? Previden sem, kako ne bi tudi bil, ko pa sem bil že tolikokrat razočaran. Saj veste, kako to gre obljube prineso želje in pričakovanje, pričakovanje pa lahko prinese marsikaj...“

Zbledele oči so se orosile in zagoreli prsti so si hoteli dati opravo z belimi lasmi, kot bi hoteli prikriti nenadno zadrego svojega gospodarja.

„Ja, prav in lepo bi pa bilo, ko bi imeli za tobak in kakšne drobnarije, mar ne?“

„To ste pa prav povedali. Vsaj za tobak bi rad posegel v svojo malho. Poglejte, kumpomnim, je delo gospodarstva z mojim življenjem in grunt mi je rezal čas. Zemlja mi je bila delavnik, praznik, ne sreča in sreča. In ta zemlja ne pozna osemurnega šhtat, ne dopusta, bolniške, ne

...Ko je Kičo Slabinac v Novem mestu dobil jajce v glavo, se je pridušal, da ga ne bo nikoli več v mesto. Pozabil je, da ima minija, ki ga je moral do zdaj že trikrat pripeljati na servis...

...Ko sem iz Novega mesta prišel v Poreč, sem mislil, da sem še v Novem mestu, toliko Novomeščanov je poleti v tem obmorskem kraju!

...Za novo Zastavino nacionalno vozilo že zbirajo vplačila: Crvena Zastava bo na ta način zbrala denar, da bo lahko postavila tekoči trak za Zastavo 101...

...Ceprav hotel Kandija preurejajo počasi, njegov direktor Jože Tomlje trdno upa, da bo hotel prej preurejen, preden ga bodo zaradi novega krizišča morebiti porušili!

...Ko je direktor Solskega centra za gostinstvo Novo mesto Marko Ivanetič videl v bazeu v Smarjenskih Toplicah kopalice kot sardine, se je odločil: sredi poletja so začeli postavljati nov bazen...

...Metalec kopja Marjan Spilar je dosleden, saj vztrajno meče kopje toliko, da zasede peto mesto. Ceprav pada kopje po 10 metrov manj kot pred leti!

...S Krko bomo kmalu imeli mir: če se dva tedna ne bo deževalo, bo voda usahnila. V strugi bomo lahko pridelovali riž...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12						13				
14				15		16				
17			18		19				20	
21		22				23	24			
		25				26				
27	28				29					
30				31					32	33
34				35					36	
37		38	39			40			41	
42						43		44		
45						46				

O žetvi

Vročina je jako huda. Tudi huda suša se obeta, saj so že skoraj vse kapnice prazne. V kamnitih krajih vozijo vodo v sodih iz luž in studencev. Tudi uro hoda morajo daleč ponjo. Akoravno živim na kmetih, takih skrbi nimam. Kadar se mi zahoče potovati, jo mahnem bolj po stranskih potih med njivami in po logeh, ko ni toliko prahu. Tudi senca je blizu, da se lahko po mili volji odpočijem, kobilica pa napase.

Med polji sem srečal mladega moža, ki je žel. Jezik mi ni dal miru, pa ga vprašam: „I, kaj se pa tako kisto držiš, ko ti je žito tako dobro obradilo. Bodi srečen, da ti ni toča pobila, pa še tako koso imaš, ki sama kosi. Zgolj snope ti je treba povzovati, pa je.“

„Oh, ni da bi človek govoril! Hudo je na kmetih,“ mi da odgovor.

„Presneta reč vendar! Zetev boš opravil kot bi mignil, tudi omlatil boš ravnotako. Anti veš, da je bilo večasih treba za to delo celo gomilo ljudi. Zjutraj v mraku, ko so petelini v tretje zapeli, so moške kose klepali. Fantje so na vasi zavriskali, da so še dekleta prihitela in zapela v en glas. Srpi in kose so udarjali drug ob drugega in zvonili celo pot. Še predno je pokukalo sonce nad

hrubi, je bilo pol njive požete. Pa še potlej jih je sonce žgalo preko poldneva in tja do večera. Meniš, da so tako vzdihovali kot ti? Delali so. Ko so vse opravili, so pa plesali. Celo noč so brusili pete v skednju ali kje drugje, pa pili in jedli za tri dni naprej in nazaj. Jutro dan so pa spet šli po opravkih. Vidiš, tako je bilo.“

„Martin, kaj mi fvezes plesnive reči. To sem že sam davno vedel. Mene boli, da moram jaz delati od jutra do večera, oni v mestu pa počivajo ali so pa na morju.“

„Ako misliš zgolj s prstom kazati na druge, se ti bo presneto slabo godilo. To ti povem: vsak naj skrbi za svoje posle. Meniš, da ti oni iz mesta ne bi oporekali? Prav gotovo bo kdo pozimi s prstom kazal nate: glej ga, jaz moram v snegu in mrazu na delo, on pa na zapečku leži in se greje. Vidiš, za vse ni bilo nikoli prav in ne bo. Pa pojdiva narazen, da ne bova kot dve klepetulji regljala dve uri skupaj. Zdrav mi ostani, pa vesel bodi, da ti gre vse drugo po sreči.“

Ločila sva se. Njemu je kosa zaropotala, da je bilo veselje gledati, kako rumeni klasi padajo na kupe, mene pa je kobilica opomnila, da morava spet na pot.

MARTIN KRPAN

Za kratek čas in dobro voljo

VODORAVNO: 1. kup zemlje, ki jo izrije krt, 7. podnebje, 12. češki kralj, 13. priprava za določanje razdalje in za odkrivanje ciljev, 14. geometrijska oblika, 15. Peter Klepec, 16. tnalno, 17. osební zaimek, 18. najbolj razširjena rastlina, 20. oranje, 21. sladostrajše, strastno uživanje, 23. plaha gozdna žival, 25. izmeček ognjenika, 26. del opreme za

vprežno živino, 27. rudnik pri Zenici, 29. naslov Cankarjeve povesti, 30. žensko ime, 31. mlado slovensko rudarsko mesto, 34. prva in zadnja črka, 35. zvezda repatica, 36. Avbelj Viktor, 37. moško ime, 40. 4. in 15. črka, 41. ljubkovalno žensko ime, 42. enka, 43. močan sunek, 45. naš nekdanji hokejski reprezentant, igralec Medveščaka, po rodu pa Celjan (Ivo), 46. popravilnica in širamba za tramraje.

NAVPIČNO: 1. kmet najemnik, 2. gorski vih, 3. struja, 4. Ivi Korosec, 6. obokano stebrišče, 5. priprava, aparatura, 7. reka, ki teče skozi Novo mesto, 8. ime pokojnega indijskega voditelja Sastrija, 9. igralca Kravanja, 10. Marijin kip ali slika, 11. gora v Turčiji, 18. delo tlačanov, 19. Valjevo, 22. odtiski stopinj v zemlji ali snegu, 23. pesniška oblika, 24. zdravilna travniška rastlina, 26. prvi dan v mesecu pri starih Rimljanih, 27. geometrijsko telo, 28. reka v Slovenskem primorju, 29. človek, ki je sodeloval z Nemci, 31. Vojni odsek, 32. slovensko moško ime, 33. ljubkovalno žensko ime, 35. geometrijski pojem, 38. bajka o bogovih, 39. mlada krava, 41. ploskovne mere, 44. Andrej Marinc.

BEŠITEV KRIŽANKE OD 21. JULJA

VODORAVNO: 1. Straža, 7. praska, 13. krokar, 14. Bakar, 15. usta, 16. Mia, 19. re, 20. Tao, 21. pagat, 23. lan, 24. at, 25. Rado, 26. Atena, 28. lisa, 29. kmet, 30. pilot, 32. Iran, 33. KD, 35. ata, 36. alkar, 38. sil, 39. tana, 41. tek, 42. Ivan, 43. ikona, 45. arka, 47. zaseda, 48. raster.

IZ SPOMINOV

STANETA SEMIČA — DAKIJA

najboljši so padli

Komandant Stane: »Pazite se, fantje!«

A XV. divizija, ki je prišla s svojih položajev v bližino osvobojenega ozemlja, jim je prekrizala načrt. V novomeški sovražnikovi koloni, v kateri je bil tudi Memičaninov udarni bataljon, ki je bil znan po svojem pogumu in krvočnosti, je že pri prvem spopadu s borci XV. divizije padlo okoli dvesto belogardistov. Zato se je ta kolona morala po porazu umakniti nazaj v Novo mesto, tista, ki je prodirala iz Kočevja, pa je najprej zasedla Koprivnik, nato pa je hotela prodreti čez Maverlen in Tančo goto do Črnomlja, da bi se združila z novomeško kolono. XVIII. divizija je bila na svojih položajih okoli Smuke, Starega loga in Trnovca, to je vzdolž Roga, in je zapirala dohode iz Kočevja, del VIII. brigade pa so bili okoli Nemške vasi in tako zapirali poti od Kočevske strani proti Beli krajini.

Deseta brigada je prišla izpod Gorjancev v Suho krajino in zasedla položaje Lopata — Smuka, proti večeru pa je krenila proti Koprivniku na Kočevskem. Med potjo se ji je priključil še jurišni bataljon XVIII. divizije, katerega sem ustanovil še jaz na Blokah. Naj omenim, da so v tem času bile v XVIII. diviziji tri brigade: osma, deveta in deseta. Med snegom in dežjem je šla kolona po določeni poti, se med potjo spopada z neko belogardistično patrolo, ki pa se je že po prvih praskah umaknila, nato pa so borci jurišnega bataljona in prvega in drugega bataljona desete brigade začeli zasedati pobočje nad vasjo Hrib, tretji bataljon pa je ostal v rezervi, prva četa tretjega bataljona je bila dodeljena jurišnemu bataljonu.

Proti jutru je dež ponehal in borci so s svojih višjih položajev zelo lepo gledali na vas Hrib s cerkvico. Okoli cerkvice so se belogardisti pripravljali na zajetek, precej belogardistov in Nemcev pa se je sprehajalo po vasi. Zagledali smo tudi pet avtomobilov. Previdno in počasi so se borci približevali vasi, nato pa so v hitrem jurišu izpadli z bombami in z mitraljezi v vas. Udarci je bil tako silovit, da se Nemci in belogardisti skoraj niso postavili v bran. Ranjeni belogardist je iz avtomobila dvigal eno roko, kakor da se predaja, z drugo roko pa je streljal s pištolo, dokler je bil živ. V tej borbi sta se srečala tudi dva Notranjca, domačina. Ranjeni Notranjec — belogardist je prošil Notranjca partizana, naj mu priznase in ga ne ubije.

„Ne bom te, čeprav si zagrizena belogardistična svinja,“ mu je rekel in se obrnil, medtem pa je že pristopil jurišac z brzostrelko in ga pokosil.

Po končanem spopadu mi je pripovedoval eden jurišac, da je v boj posegel tudi komisar iz neke čete VIII. brigade. Ko je „podri“ Nemca, mu je snel čelado in si jo nadel na glavo. Kril se je med hišami in streljal proti sovražnikom. Ko pa ga je eden naših opazil in je mlalil, da je Nemec, je nameril nanj brzostrelko in ga podil.

Nemški oficir, ki je bil ranjen v nogo, se je zavlekel v neko kotanjo in iz nje s samokresom streljal proti našim borcem. Opazil ga je Ivo Starin-Vanček, skočil proti njemu in vrgel bombo v kotanjo, potem pa ubitemu pobral odlikovanja in samokres.

Ko je borba ponehala, so naši borci zažgali avtomobile, pobrali orožje, pobite belogardiste in Nemce pa pustili tam, kjer so padli, nato pa krenili proti Nemški Loki na počitek. Jurišni bataljon se je ločil od X. brigade in se vrnil k diviziji.

FRANJO SEVNIK:

ALI JE DOBRO BITI JAKAC?

Nenavaden naslov tega sestavka se nanasa na doživljanje v drugi svetovni vojni, v partizanskih časih. Primeril se mi je v prvi gemški ofenzivi na Dolenjskem v oktobru 1943. Pri tem pa slikar Božidar Jakac ni bil udeležen osebno, temveč le s svojim priimkom in s svojo človeško podobo. Za uvod pa je treba opisati še razne okoliščine, ki so privedle do tega dogodka. Poseči moram nazaj vse do začetka vojne.

Ob okupaciji naše domovine leta 1941 sem načeloval Začasni državni upravi razlaščenih veleposestniških gozdov (ZDU) v Ljubljani. Le-ta je po razdelitvi Slovenije med okupatorje upravljala le velike kočevsko gozdne komplekse na Dolenjskem gričevju med reko Krko in Temenico pa gozdni revir okoli vasi Brezova reber (z logarskim okolišem Frata pod Ajdovcem), ki je spadal pod gozdno upravo v Straži pri Novem mestu. Italijanski okupator je ZDU podredil komandi gozdne milice v Ljubljani. Uslužbenci, aktivisti OF pri tej upravi, pa smo — pod krinko lojalnosti do okupatorja — priznavali za svojo oblast le centralni odbor OF, zastopan po gozdarskem odboru OF na banovini. Član tega odbora sem postal (1941) tudi jaz. Po njegovih navodilih smo usmerjali delovanje ZDU, zlasti preskrbo partizanov prek njenih gozdskih uprav, predvsem one v Straži.

Pomembna strateška točka je bila Soteska ob Krki, naselje okoli istoimenskega gradu, kjer se povezujejo ročki gozdovi z revirjem Brezova reber. Soteški graščak Auersperg-Breunner, tedaj vrhovni upravitelj rodbinskih (fidejkomisnih) posesti, avstrijski državljani, si je že pred vojno z vsemi sredstvi prizadeval, da reši čim večjo površino gozdov, odvzetih z zakonom o agrarni reformi v medvojnem razdobju. Auerspergi so se povsem vdinjali nacizmu in povezovali s fašizmom, pa tudi z domačimi reakcionarji, če jim je šlo to v račun.

Po zlomu Jugoslavije so od italijanskih okupacijskih oblasti zahtevali vrnitev vseh razlaščenih posestev, kaznovanje nameščencev ZDU in drugih svojih nasprotnikov, poslušajoč se tudi raznih polresnic in očitnih laži. (Glej knjigo: Janko Jarc „Partizanski Rog“, 1967, str. 233—236!) Prva posledica njihovih vlog na Visoki komisariat v Ljubljani in intervencij nemškega veleposlanika Mackensena v Rimu je bila, da so ZDU postavili komisarja v osebi komandanta gozdne milice za Ljubljansko pokrajino. To je bil major dr. Dagobert Giugliarelli, široko razgledan in v nacionalnem pogledu strpen gozdarski strokovnjak. Kmalu je spoznal — z našo pomočjo — nakane Auerspergov in njihovo dvoilčnost.

Takoj po okupaciji naše domovine je dal soteški graščak izobesiti na gradu samo nacistično zastavo. Šele na odločno zahtevo karabinerjev iz Dolenjskih Toplic je pustil poleg nje izobesiti tudi italijansko. Potem si je prizadeval, da bi se Kočevska priključila nemškemu rajhu, pri čemer naj bi ga podprlo tudi okoliško slovensko prebivalstvo.

(nadaljevanje prihodnjije)

tem stoletij star mlin. Pišečani so nimivost, zato želijo, da bi spet no društvo poskuša izvrtati kako pol obljubil, da bo mlin popravil.

ENJE

znamenje

na noge kužno znamenje vedno negotova

edi vinorodnih gorc kužno znaočeh, vendar to ne pomeni, da bi neki poskusi, vendar so se vinovne šole v Vavri vasi Boris Plantene je po dolgih letih zbiranja in spet sestavil in tako ohranil za-

Straški gori dve taki znamenji, to, če ne bi bilo požrtvovalnega Praprč. Nastanek kužnega znato tedaj ob gradnji gradu v Soteski znamenje kot spomin na najla po dolini. Pravijo, da je tedaj rastle trava in da so jo kosili.

Kaj pravijo ljudje o tem znatenu, je moč razbrati iz pripovedovanja Vavtovičana: „Ustno izročilo zatrjuje, da je spomenik postavljen v spomin na turške čase, da so na tistem mestu v gori prednamci kurili kresove, ki so opozarjali na turške vpade. Drugi se spet zavzemajo, da so se am zbirali tuleranci, ki se v protireformacijski dobi niso smeli javno sestajati. V zvezi s tem omenjajo tudi protestantskega duhovnika iz Dolenjskih Toplic, ki je hodil na tajne shode.“

Vendar Plantan ne bi bil Plantan, če ne bi zvrtil, kje se nahaja še preostali del drugega kužnega znamenja. Glavni in nosilni kamen je zasledil v pokopališkem zidu v Gorji Straži. Zmeril ga je in ima enake značilnosti kot tisti iz Straške gore.

Učitelj Boris Plantan je s požrtvovalnim delom ohranil znanecem lep spomenik, ki bo spomin na stare in hude čase, pa naj so tedaj razsajali kuga, protireformacija ali Turki.

SLAVKO DOKL

pokojnine. Pa recite, kdo je tukaj in kako je kmetu pravico talal?

Rosa v očeh se je strnila in našla pot po globoki brazdi, ki jo je vklesalo trdo kmečko življenje.

„Jaz ne morem in ne smem tožiti, bog obvari! Dobro, zlate otroke imam. Gorje pa očetu, če mora po sodnijah iskati srece svojega sina! O, pa koliko jih je, ki so dušo in telo zapisali gruntu. Ko pa so izpregli, ni bilo več prostora zanje pri mizi, ne ležišča v kamri. Lačne in boste so odnesli na poslednjo pot. Bilo je tako, je in zmetrom bo, dokler bo svet stal.“

Smilil se nam je hlapec Jernej. Kako mora biti pri duši šele očetu, če mu mora roka pravice odrezati poslednji kos kruha, ki mu ga je odrekel sin? Kako pravimate, ata Škedljev; dokler bo svet stal.

„Tistih nekaj jurjev, saj ne veliko, pa bi mladi čisto drugače na stare gledali. Odleglo bi, pa kako! Pa še tole

„No, trte so privezane, zdaj pride na vrsto duša, za to opravilo pa je treba družčine...“ me je veselo pozdravil Škedljev ata sredi Pangerč grna

pripišite, če ne bo kaj narobe: koliko kmetovih žuljev in znoja je v fabrikah pa cestah in kaj vem še kje! Svoje dni smo bili dobri, zdaj se je pa vse pozabilo. Pa je to ta-

ko zalostno...

Dan si je ravno segel v roko z večerom, ko sem odhajala. Kdaj drugič bi zagotovo postala in pomagala soncu naslikati tisti poslednji

ognjeno rdeči pozdrav nad griči. Tokrat pa je bilo v meni vse preveč trpkih spoznanj, ki mi jih je zajel Škedljev ata iz resnice današnjega dne. JANJA KASTELIC

POTA IN STRAŠNA VLOMOTA

Dežurni poročajo

VLOM V KIOSK - V noči na 23. julij je neznanec vlomil v kiosk na Glavnem trgu v Novem mestu. Vlomilec je odnesel 35 zavojev cigaret in odkodoval podjetje TOBAK za 105 dinarjev.

ZLIKOVCI NA OTOČCU - 23. julija je Peter Slapničar iz Cegelnice parkiral avtomobil pri gradu Otočec. Medtem ko se je zadrževal v hotelu, mu je nekdo odlomil radijsko anteno na osebnem avtomobilu.

POŽAR V NOVI LIPI - Na gospodarskem poslopiju Franca Frankoviča v Novi Lipi je 23. julija ob 22.50 nastal požar. Poslopje je do tal zgorelo, močno pa je bila ogrožena tudi stanovanjska hiša, oddaljena komaj 2 metra. Gasilci in sosedje so se hujšo nesrečo preprečili. V skednju je zgorelo 7 ton sena in tona pšenice. Kaže, da je do požara prišlo zaradi malomarnosti odvrenega cigaretnega ogorka. Škoda je za 20.000 din.

SOSTANOVALCA OKRADEL - 24. julija zvečer je privatni zidar Tomislav Petković iz Novega mesta javil, da je njemu in sodelavcu Svetomiru Stojiću zmanjkalo zidarsko orodje in nekaj odevi iz barake na Cesti herojev, kjer stanujeta. Dejanja so osumili S. D., ki se je tega dne odpravil domov, mišičniki pa so ga dobili še na avtobusni postaji. Pri njem so našli ukradene predmete.

AVTOMOBILSKI TAT - V noči na 25. julij je v Grmopolju pri Dol. Toplicah neznanec ukradel iz osebnega avtomobila Pavla Nahtigala iz Domžal rezervno kolo, orodje, čevlje, očala in nekaj kosov perila. To noč se je tat pojavil tudi v Podturnu, kjer je iz avtomobila Franca Murna odnesel rezervno kolo, akumulator, orodje in odevjo.

ČEZ NOČ OB PRTLJAŽNIK - Milo Tatovič iz Bjelovara je v noči 25. julija parkiral osebni avtomobil pred bloki na Zagrebški cesti v Novem mestu. Ko je avto zjutraj pogledal, je opazil, da mu je nekdo ukradel prtlačnik.

SUMIJO ZA POZIG - 25. julija okrog 10. ure je nastal požar na kozolcu in hramu Milana Zgonca v Sentrupertu. Zgorelo je nekaj sena in slame, 12 vreč cementa, orodje in gradbeni načrt za gradnjo stanovanjske hiše. Škoda je za 10.000 din. Sumijo, da je ogenj nekdo podtaknil.

SPET OTROŠKA IGRA - 25. julija okrog 13.30 je začelo goriti tudi na gospodarskem poslopiju Antona Spoljara v Češnjah pri Mokronogu. Hlev in kozolec sta pogorela do tal, z njima pa tudi tona sena. 9 voz pšeničnega snopja, 3 vozovi ječmenovega snopja, gumi voz, mlatilnica, moped, več desk in poljsko orodje. Škoda cenijo na 60.000 din.

DYAKRAT UDARILA STRELA - 13. julija je med nevihto udarila strela v zidaničo Jožefa Močnik iz Radeža. Razen zidaniče je zgorela tudi delavnica z orodjem in stroji, rezanim lesom ter senom, tako da je skupna škoda znašala približno 40.000 din. Isti dan je strela udarila tudi v vinski hram, last Ferdinand Cimermana iz vasi Dobe. Obgorelo je le ostrežje, ker so vaščani in gasilci osterje omejili. Škoda znaša 20.000 din.

Z novim, komaj mesec dni starim fiatom 850, so se Peterkovi iz Otočca 21. julija dopoldne prav počasi peljali čez Gorjance domov v Belo krajino, ko je naproti hitro pripeljal Nikola Sumina iz Vel. Liješča. Čeprav se je fičko umikal, trčenja ni mogel preprečiti. Nov avto je precej razbit obstal pod cesto, trije potniki v njem pa so bili laže poskodovani. Škoda so cenili na 9.500 din. (Foto: R. Bačer)

Čakajo psihiatra

Povedal bo, ali je bil Jože Fišer takrat, ko je kradel v Velikem Gabru, zdrav ali nepristeven

Sredi julija se je znašel na zatožni klopi Jože Fišer, mož brez stalnega bivališča, ki je letos 28. maja vdrl v železniško čakalnico v Velikem Gabru ter odnesel tranzistor in nekaj drugih drobnarij v vrednosti 340 din.

Fišer se je v čakalnico splazil skozi majhno odprtino (okence velikosti 30 x 30 cm) in po isti poti tudi odšel. Dejanje je v celoti priznal že med preiskavo, na glavni obravnavi zoper njega pa je to znova potrdil.

Ko so Fišerja odkrili, so našli pri njem še vse ukradene predmete in poskrbeli, da so pršli pet v roke lastniku. Obtožili so ga za veliko tatvino.

Za razpravo je sodišče zbralo dokumente, iz katerih je razvidno, da se je obtoženi Fišer deset let zdravljal v bolnišnici za duševno bolne v Ljubljani-Polju. Ker so posumili, da z njegovo pristevnostjo takrat, ko je storil to dejanje, najbrž ni bilo vse v redu, so sklenili razpravo preložiti, na nadaljevanju pa zaslišati sodnega izvedenca psihiatra.

Bilanca: 15 otrok mrtvih

„Majda, žoga je ušla.“ zakliče med igro na dvorišču Ales in deklica se požene na cesto. Če v tem hipu pridrvi avtomobil, se nesreči ni mogoče izogniti...

V prvi polovici letošnjega leta je bilo po sicer nepopolnih podatkih na slovenskih cestah 284 prometnih nesreč, pri katerih so bili vpleteni otroci in mladinci. Kar 15 otrok je bilo mrtvih, 267 pa laže in hujše telesno poškodovanih. Nekateri bodo vse življenje čutili posledice trenutne nepredvidnosti.

Leto dni poprej je bilo v tem času sicer 336 podobnih nesreč z 11 mrtvimi in 311 telesnimi poškodbami, toda malenkosten padec števila nesreč še ne pomeni konca tragične bilance. Med letošnjimi prometnimi nesrečami, v katerih so bili poškodovani otroci, je bilo v 205 primerih krivo nepravilno in nenadno prečkanje cestišča. Otroci se niso preprečili, če je pot prosta. Vozniki motornih vozil so bili samo v 27 primerih spoznani za

krivca, medtem ko je bil pri vseh ostalih nezgodah krivec otrok sam - če lahko pri predšolskem otroku seveda sploh govorimo o krivdi, ker sodi pod stalno nadzorstvo staršev!

Da letošnja bilanca nesreč ni dosegla lanske ravni, je gotovo zasługa v povečani prometni vzgoji na šolah. Prometno vzgojno akcija je imela v letu 1971 največ udeležencev doslej, saj je v razrednih, šolskih, občinskih in na drugih tovrstnih tekmovanjih sodelovalo več kot 100.000 otrok in mladine.

Na pomembnost prometne vzgoje je treba nenehno opozarjati, če hočemo zaveziti krvni davček najmlajših. Zeleni je, da bi šole že v prvih jesenskih dneh nadaljevale s prometno vzgojo. D. S.

PO VLOMU IN TATVINI VINA NA GRADENSKI GORI

Tat je lahko tudi kdo drug

Zaradi pomanjkanja dokazov je novomeško okrožno sodišče oprostilo obsodbe Mihaela Brajdiča - Priče: »Od Ciganov je bil Miha še najbolj pošten.« - Kdo si je privoščil 200 litrov vina, je tako še v megli

Miha Brajdič je leta 1969 stanoval v Gradencu pri Žužemberku. Prav to leto je bilo Francu Kastelicu na Gradenski gori ukradeno iz zidaniče 200 litrov vina. Lastnik bi zanj lahko dobil najmanj 800 din. Vlomilec je po kazenskem zakoniku storil veliko tatvino.

Tat je v Kastelicovo zidaničo prišel tako, da je najprej na podstrešnih vratih odtrgal obešanko, odstranil deske in se spustil navzdol. Sum je padel na Miho, ki sta mu prav tedaj umrla oče in mati pa je potreboval pijačo. In so ga obtožili. Miha pa je tako med preiskavo kot sredi julija na glavni razpravi na novomeškem okrožnem sodišču trdil, da nima nič s to tatvino, vino, ki so ga pri njem videli, ko je imel mrlič pod streho, pa so mu nanesli dobri ljudje.

Priče Boris Brajdič, Milan Rataj, Ignac Brajdič in Berto Brajdič so v preiskavi trdili, da so takrat videli pri Mihovi vino celo v vedrih. Pred

sodniki sta tako trdila še Boris in Ignac Brajdič; Berto Brajdič in Milan Rataj pa sta poudarjala, da sta videla vino pri Mihovi enkrat, pa še takrat samo v 2-litrski steklenici. Anica Golob, Ivan Černigoi, Jože Skufca in Ivan Moljč pa so kot pričue na glavni razpravi potrdili, da so Mihi tiste dni, ko so mu umrli starši, res prodali ali podarili pijačo: več kot 30 litrov vina in približno 20 litrov žganja. Obtoženega Miho so opisali kot poštenjaka, ki pač nikoli ni nič vzel brez vednosti vaščanov. Ob pomanjkanju dokazov in dejstvu, da je v času dejanja živel v okolici Gradence veliko Ciganov,

zvečine manj poštenih od Mihe, je sodišče Miho Brajdiča oprostilo obtožbe.

Že 4223 šoferjev

30. junija je bilo na območju kočevske občine vpisanih 4.223 voznikov motornih vozil vseh kategorij, od tega 3788 moških in 435 žensk. Najštevilneje je zastopana B kategorija, v kateri je 1.917 moških in 394 žensk za šoferje ter A kategorija s 702 moškimi in 39 ženskami.

Po starosti je med vozniki kočevske občine največ takih, ki so med 25. in 34. letom. Njih število znaša 1.563. Močna je še starostna skupina od 35 do 44 let s 1.287 vozniki, medtem ko je mladih pod 24. letom samo 888, nad 65 let starih pa je samo 29 voznikov.

Soferskih kandidatov, kot kaže, ne bo še zmanjkalo. Komisija za opravljanje voznških izpitov za območje občine Kočevje in Ribnica je samo v letošnjem prvem polletju registrirala 539 kandidatov. Od teh jih je izpite opravilo le 280.

A. ARKO

NEZNANI UTOPLJENEC

20. julija je bilo v Savi pri Brežicah najdeno truplo neznanega moškega. Kot sklepajo, je utopljenec že dva do tri tedne v vodi. Gre za starejšega moškega, visokega okrog 170 cm, srednje postave in kratkih, malce osivelih kostanjevih las s čelno plešo. Je brez zob, oblečen v bombažno črtasto srajco z dolgimi rokavi, črne hlače iz gladkega blaga, obut pa v rjave bombažne nogavice in visoke črne semiš čevlje z gumijastim podplatom. Utopljenec je imel pri sebi nekaj kovanega in papirnatega denarja, slovenski časopis ter nož na eno rezilo z lesenim ročajem.

Kdor bi o njem kaj vedel, naj takoj sporoči najbližji postaji milice ali upravi javne varnosti v Celju.

Hiša pračloveka

Pod vodstvom dr. Mitje Brodarja, specialista za staro kameno dobo, so v Zeljnskih jamah doslej odkopali 10 kosov raznega orodja iz kremenca, več zob jelenov in nekatere druge kosti. Naleteli so tudi na ogleje, pračlovekovega ognjišča pa do zdaj še niso našli. Po najdenem orodju ocenjuje dr. Mitja Brodar, da so v Zeljnskih jamah živel prajudje približno 20.000 let pred našim štetjem. Na Dolenjskem so našli bivališče pračloveka le se pri Kostanjevici, vendar tam na prostem, medtem ko je v Zeljnah pračlovek živel v jami.

J. P.

PREKINITEV DELA

Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da so 16. julija stavkali delavci v kočevskem skladišču podjetja Mercator - Trigopromet v Kočevju, in sicer zaradi nespornazuma v zvezi z izplačevanjem osebnih dohodkov.

Maček v žaklju

Čeprav tovarna za proizvodnjo novega jugoslovanskega vozila Zastava 101 še ne stoji, so že prešli blizu 1000 predplačil za vozilo, ki mu pravijo, da je nacionalno. Vodstvo tovarne je zagotovilo, da bo tekoči trak stekel do letošnjega novembra, s tem pa se bodo na tržišču pojavila vozila. Za vozilo je treba vplačati 36.000 din, čeprav bo dejanska cena nekaj manj kot 40.000 din.

MOST BODO „PREOBULI“

Manjši otoški most čez Krko te dni delavci novomeškega komunalnega podjetja „preobujajo“. Dotrajane deske so zamenjali z novimi smrekovimi plohi. Delo gre počasi naprej, največ težav je bilo v nedeljo, ko je na desni breg Krke peľjala več sto vozil.

KAKO UNIČITI ALGE?

Krka je imela zadnje dni izredno veliko kopalcev, saj jih je bilo samo na otoškem travniku v nedeljo blizu 2.000. Bilo bi jih še več, če ne bi bila reka preprečena z umazanimi algami. Nekateri kopalci so predlagali, da bi alge, ki so se izredno razbohotile na kakšen način odstranili.

Zmešnjava pri sejmišču

Zadnji sejem v Metliki je bil od zime dalje prav gotovo najbolj obiskan. Bila pa je gnoča, da so 4 mlčnički komaj napravili red. Prometna zmeda je med 9.30 in 11. uro popolnoma ohrnila promet v križišču Metlika - Črnomelj - Karlovac. Sejmari morajo namreč z novega na staro sejmišče tehtati živino, zatem pa še enkrat preko križišča na železniško postajo, kjer živino nakladajo na kamione. Gnoča z vozovi je bila ta dan že od 6. ure dalje pri vzhodu na sejmišču. Takega nereda si gotovo ne bo mogoče privoščiti ob vsakem sejmu, vprašanje pa je, zakaj je tokrat nastal. Dolžjo slabo organizacijo.

Obračun brez izida

„Če sem jaz packa, si ti priznana kurba! Mojega pusti pri miru, če ne ti bom lase izruvala.“

Če si upaš, me daj, ampak boš videla, kako te ho zmlitil. Samo las mi skrivi!

Obdelovali sta se, ena mlajša in ena malo starejša ženska, obe malce pod paro, v javnem lokalu. Strelali sta se slučajno. Prva je šla z družbo iz kina, pa so se oglasili na martini, druga je bila na obhodu, da bi se na lastne oči prepričala, kje lazi njen dedec, za katerega je bila prepričana, da jo bo vsak čas povabil pred matičarja. Ko je zagledala tekmičico, na katero jo je opozorila soseda Julka, jo je kar samo zaneslo k njej.

Ko so ju ločili in sta se doma prespali, je sovrastvo še bolj zavneto. Spravili vsa se nad Janeza. Ta je bil vsega kriv. Obe sta ga obdelovali, vsaka s svoje plati in a hujškali, kaj naj naredi drugi, da se bo vedelo, katero ima rajši. Nič ni pomagalo,

PEPE ZAVOŽEN

— Žal mi je, gospodična — toda ne more biti rešeno prej — kot jutri... (Karikatura I. Franiča v JEŽU)

OSNOVNA ŠOLA METLIKA

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta za osnovno šolo:

- učitelj za gospodinski pouk in biologijo (in vodstvo šolske kuhinje) za nedoločen čas — PRU
- učitelj razrednega pouka za nedoločen čas na podružnici Buhor (na razpolago stanovanje, ne kombiniran pouk, ugodne prometne zveze)
- učitelj razrednega pouka za določen čas od 1. 10. 1971 do 15. 3. 1972 na podružnici Božakovo
- učitelj za angleški jezik za določen čas od 1. 11. 1971 do 15. 3. 1972 (lahko tudi absolvent PA ali filozofske fakultete)
- učitelj za telesno vzgojo za 1 leto (1. 9. 1971/72)
- kurjač in hišnik za nedoločen čas (izpit za kurjača ali ga pošljemo na tečaj, znanje drobnih popravil) Za otroški vrtec:
- medicinske sestre pediatrske smeri (če ne bo prijavi — tudi splošna smer)
- vzgojiteljica
- perica
- snažilica

Javijo se lahko tudi absolventi šol, če nameravajo vsaj v enem letu diplomirati. Razpis velja do izpolnitve delovnih mest. Nastop dola v šoli 1. 9. 1971, v otroškem vrtnu 1. 11. 1971. Prijave je treba poslati ravnateljstvu osnovne šole v Metliki, kjer dobite tudi podrobnejše informacije.

AB Agraria BREŽICE

Ste v zadregi za darilo?

Šopek nageljčkov ali vrtnice je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni nageljčke ali vrtnice iz vrtnarije Čatež!

Mesno prehrabno podjetje Novo mesto
obvešča
kmetovalce, da bo
— odkupovalo pri klavnici Krmelj govedo, prašiče in teleta vsak torek dopoldne,
ker prične klavnica redno obratovati.

OBČINSKO SODIŠČE V ČRNOMLJU

razpisuje delovno mesto

vodje zemljiške knjige

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, mora kandidat izpolnjevati še sledeče posebne pogoje:

- srednja šolska izobrazba, znanje strojepisja, ustrezen strokovni izpit in petletna praksa na enakem ali podobnem delovnem mestu;
- poskusno delo.

Pismene ponudbe oziroma prijave z dokazili o izpolnitvi pogojev sprejema občinsko sodišče v Črnomlju v roku 30 dni po objavi razpisa.

PIONIR NOVO MESTO TEL. 21-243

SERVIS

HITRO, KVALITETNO IN POCENI

vam nudimo v servisu in obratu:

- servisne preglede in popravila vozil v garancijski dobi;
- ZASTAVA, RENAULT, TAM**
- vsa večja in generalna popravila osebnih vozil;
- ZASTAVA, RENAULT in TOVORNIH VOZIL
- kleparska in avtoličarska dela
- lastnikom osebnih vozil priporočamo optični pregled podvozja in uravnoteženje koles
- nudimo ključavničarske, strgarske in varilske storitve

PRIČAKUJEMO VAŠE CENJENI OBISK!
PRIPOROČAMO PREDNAROČILA
na tel.: (068) 21-243

Pisma uredništvu

Kot predniki v turških časih

Težave ob nizki električni napetosti na Privršču — V Beli krajini brez dobre elektrike ne bo pravega napredka!

V najbolj oddaljenih vaseh od jugoslovskega transformatorja — zlasti v Dolu in v Dragah — je električna napetost tako nizka in zato tako slaba, da gospodinjstva ne morejo uporabljati pralnih strojev, ki jih je že v najbolj oddaljeni vasi Drage kar šest, zraven pa je še en hidrofor; te imajo v Dolu kar trije gospodarji. Zvečer ljudje ne morejo ne brati ne pisati, tako slaba je električna napetost. Komaj po deseti uri se začnejo perice zvrčati ob svojih, nalašč takim krajem kot so naši, prilagojenih pralnih strojev GORENJE. Nejevoljne oprezajo včasih do ranega jutra po razsvetljenih tujih oknih, ko za njimi tudi pere gospodinja. In kadar ugasne zadnja luč, zabri GORENJE šele bolj živo. Hkrati pa v eni hiši ne moreta delovati pralni stroj in hidrofor! Eno ali drugo, oba skupaj pa nikakor ne, zakaj še zarnica komaj mežika. Naročen elek-

trikar je izmeril napetost toka. Namesto 220 V, kolikor ga plačujemo, je voltmeter pokazal v Dragah 116, v Dolu pa 117 voltov napetosti. Verjemite ali ne, tako je bilo! V Dolu je cestarju hidrofor že pregorel; 25 jurjev ga je stalo pravljanje. Nasploh izgubljamo čas, vrtikamo in iztikamo, kadar motor ne daje pravega glasu, zakaj „vrag bi vale pregorel“, in 25 jurjev je le 25 jurjev; včasih sežeš v žep, pa jih ni!

Veste, nam se zdi, da se vrnemo v turške čase, ko so naši predniki boljšeali po najvišjih hribih, kdaj bodo zagorele grmade in naznanile turške vpade, pri nas pa v poznih nočnih urah, celo proti jutru že dostikrat gre, štejejo razsvetljena okna (kajti tam perejo), kdaj bodo tgasnila, da bo i naša gospodinja prišla na vrsto z belim, pološčnim, železnim klepcem GORENJE. Včasih so ljudje molili; molitve so se ob siju gorečih gradov dvigale v nebo, danes pa se kar iskri od kletvic. Ne kolnemo sosed, marveč našo elektrifikacijo. Znajo redno pobirati tokovino, in še 6 din prispevka, a da bi po pravilu: kolikor ti meni, jaz tebi.

ZASKOČILA KLJUČAVNICA

V Brestanici se je pripetila 15. julija nesreča, ki je nastala po krivdi ključavnice za krmilom. Voznik osebnega avtomobila Franc Dular iz Anž je hotel zaviti levo v ovinek, vendar zaradi zaskočene ključavnice krmila ni mogel obrniti, tako da je trčil v vogal hiše. Skode je za približno 5000 din.

Je fetišist?

V Sevnici raziskujejo primer, ko je neznanec pri dekliškem samskem bloku ponoči raztrgal večje število ženskih hlač, ki so se sušile na vrveh, nekaj jih je pa celo ukradel. Sumijo, da gre za fetišizem (časčenje predmetov oseb drugega spola).

Kakšno poslovanje je to?

Z dobrim namenom, da bi kot star železničar prispeval svoj delež k modernizaciji naše železnice, sem posodil 400.000 S-din v razpisnem javnem posojilu. Zdaj mi je tega skorajda žal. Človek bi se nekako prebodel, da smo dajalci posojila izgubili 6 odst. dodatnih obresti, ki jih je banka priznala varčevalcem ob devalvaciji dinarja, toda zdaj so nastopile nove težave, ki nam zbujujo nezaupanje v poslovanje. Ko je potekel rok, smo namreč dobili izplačane prve anuitete, naknadno pa so od nas zahtevali, naj denar vrnemo, češ da s kuponi nekaj ni v redu. Služba družbenega knjigovodstva je namreč opozorila, naj na te kupone ne izplačujejo anuitete, ker so menda celo ponarejeni.

Menim, da so te nevelčnosti povsem nepotrebne. Železnici smo posodili z dobrim namenom, zato smo lahko pričakovali, da pri poslovanju ne bo nikakršnih težav. Sprašujem se tudi, kdaj bo modernizirana naša železnica, če bodo dela tako počasi napredovala.

J. S.
SEVNICA

Kolere ni!

V tujini so časopisi začeli pisati, da se je tudi v Jugoslaviji pojavila kolera. Direktor zveznega zavoda za zdravstveno varstvo dr. Pande Drvošanski je izjavil, da so take novice iz trte izvite. Po podatkih epidemioloških služb v jugoslovske republike in pokrajinah namreč še niso odkrili še nobenega primera, da bi kdo zbolel za kolero.

DELOVNA SKUPNOST

Študijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu

razpisuje prosto delovno mesto

KNJIŽNICARJA

Prosilec mora imeti ali:

- dovršeno pedagoško akademijo — knjižničarstvo. Prednost imajo tisti, ki imajo stranski predmet angleščino
- naziv knjižničarja II. ali III. s strokovnim izpitom

Pismene ponudbe z dokazili pošljite na gornji naslov do 20. avgusta 1971.

Pisma uredništvu

nak, to pa ne! Si občan, vaščan v podrejenem položaju. Plačuj — in mirna Bosna! Za drugo se ne brigaj!

Dalo bi se pa z malo muje in stroškov odpomoči tej pomanjkljivosti; od transformatorja, ki se bahavo razkazuje med Nackom, Minčico in Gabičem, je treba skozi Škemljevec do Dola napeljati še eno žico. Kaj pa

je to — 2 km žice in 30 izolatorjev?!

S to spopolnitvijo bi se tudi napetost električnega toka v obeh vaseh (Dolu in Dragah) zvišala in vaščani bi bili zadovoljni in ne bi godrnjali kot godrnjajo in kolnejo sedaj. H. V.

Kamp prikolic na kredit:

primerne za sindikalne podružnice, hotele, turistične organizacije, privatnike itd.

Prikolice so le malo rabljene in imajo tri do pet letišč

Plačilo: 50 odstotkov pri prevzemu, ostalih 50 odstotkov brezobrestno, 5 do 6 mesecev kredita

Prodaja

AVTO MOTOR STROJ, Ljubljana
Ulica Luize Pesjakove bb

Telefon: 315-339, 311-845

GLEDALCI RAZOČARANI

V metliški kinodvorani so v četrtek, soboto in nedeljo zvečer predvajali slovenski film „Rdeče klasje“, ki je prirejen po romanu Ivana Potrča „Na kmetih“. Obisk filma je bil dober, vendar so gledalci dvorano zapuščali večinoma razočarani.

KRES IN KONCERT

Na predvečer dneva vstaje so mladinci na Veselici in Suhorju zakurili kresova, ki sta bila vidna daleč naokoli. Metliška godba je pred spomenikom na trgu pripravila promenaadni koncert.

T. L.

»Za kopalce ali žogobrcarje«

V zvezi s člankom, objavljenim v DL dne 15. 7. 1971 pod naslovom „Za kopalce ali žogobrcarje“ je podpisna tova Vido Novak navedla neresnične trditve, da so ji „žogobrcarji“ razbili očala in poškodovali nos. Nešteto krat se je že zgodilo, da je koga od kopalcev oplazila žoga, tako je tudi podpisnica članka, ki je po opravičilu žogobrcarjev je te ozmerjala s celo kopico divjih živali, čeprav še danes nosi ista očala, ki se niso razbila in tudi krvi ni bilo iz nosu.

Ne vem, kaj ima s tem dogodkom reg. štev. mojega osebnega avtomobila. Tovarišico Vido Novak opo-

zarjamo, da naj drugi ne objavljajo več neresničnih in nepomembnih člankov, ker so strani DL namenjene bolj resnim in pomembnim dogodkom. Sicer bo morala v prihodnje neresnične izjave javno prekljicati.

JANKO GLADEK z žogobrcarji — Črnomelj

Praznovanje v Šentjanžu

V nedeljo, 18. julija, je gasilsko društvo Šentjanž na Dolenskem praznovalo ob otvoritvi novega gasilskega doma.

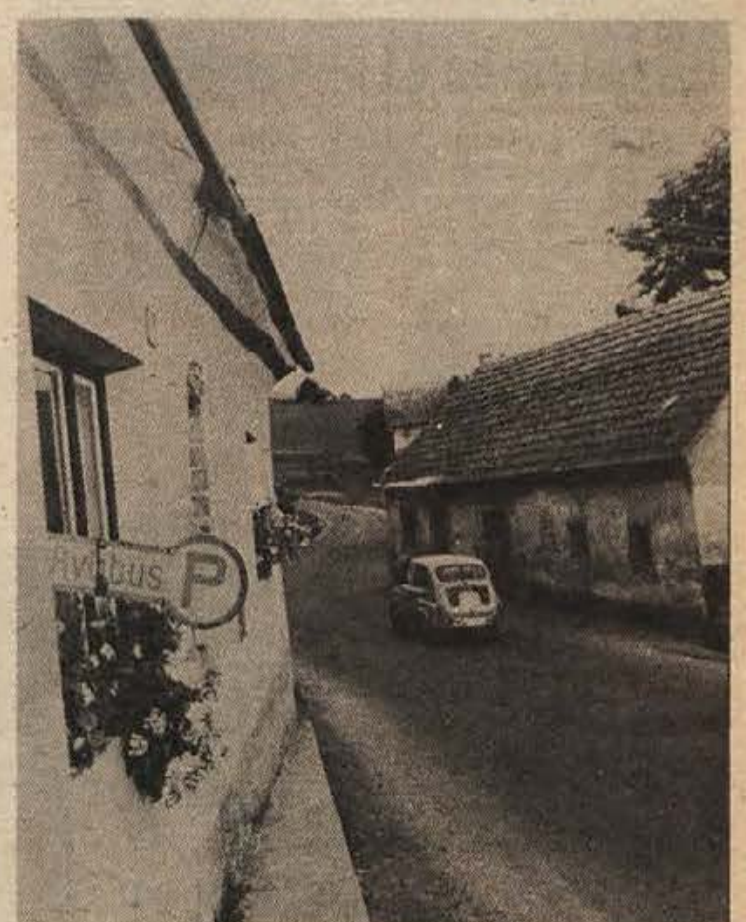
Društvo je bilo ustanovljeno leta 1904, tri leta kasneje je bil zgrajen dom, ki je bil med zadnjo vojno požgan. Veliko gasilcev je padlo v letih NOV, med njimi narodni heroj Milan Majcen in njegov oče. Ponovno je društvo zaživel leta 1946 na pobudo Jožeta Filipa. Začelo se je težko delo, katerega sad so gasilci praznovali to nedeljo. Potrebno je bilo 5870 ur prostovoljnega dela, v dom pa so vložili 85.000 din, ki so jih zbrali s prispevki članov, občanov in družbe. Topla zahvala gre Tonetu Majcnu, ki je veliko pomagal pri graditvi doma, predsedniku Gorencu, ki je bil že od samega začetka vzgled vsem in končno tudi vsem članom društva za njihovo požrtvovalno delo.

V mimoohodu po otvoritvi je sodelovalo 123 uniformiranih gasilcev iz osmih društev, govorila pa sta predsednika občinskih gasilskih zvez Sevnica in Trebnje. Novi dom so slovesno izročili gasilcem, ki so dobili tudi nov prapor. Sodeloval je še pevski zbor „Svobode“ iz Krmelja. Ob koncu je Jože Smodej podelil odlikovanja in priznanja zaslužnim članom. Odlikovanji sta prejela Franc

Ban in Ivan Gorenc, diplome pa 12 članov.

Zal smo pogrešali predstavnike občinske skupščine Sevnica, ki se proslave, čeprav javljeni, niso udeležili, kar so številni udeleženci ostro kritizirali.

B. DEBELAK

Gorjanska cesta med dvema hišama v vasi Težka voda stalno izziva nesrečo. V tem povečanem prometu bi odgovorni morali nekaj ukreniti, da pride do preglednejše ceste. Več so vredna človeška življenja kot pa stare hiše, ki bi se morale umakniti sodobni cesti (Foto: P. R.)

Pogoji za hitrejši razvoj gospodarstva

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so odborniki obravnavali in sprejeli akcijski načrt nalog v zvezi z ekonomsko politiko.

Analize kažejo, da so bili gospodarski dosežki v letih 1965-69 pod splošnim poprečjem. V tem času narodni dohodek v občini narasel za 30,6 odstotka, v republiki pa za 1 odstotkov. Narodni dohodek na

prebivalca je v istem obdobju v občini narasel od 6.755 din na 8.607 dinarjev ali za 27,4 odstotka, v republiki pa za 36,4 odstotka (na 9.228 dinarjev). Medtem ko se je število zaposlenih v republiki v obravnavanih letih povečalo za sko-

ro 3 odstotke, je bilo v občini skoro 5 odstotkov manj zaposlenih.

Stagnirala je vrednost izvoza, trikratno pa se je povečal „izvoz“ neblagovnih uslug (promet). Kljub vsemu v občini Kočevje ugotavljajo, da so bili v letih po gospodarski reformi ustvarjeni pogoji za hitrejšo rast gospodarstva. Povečala se je produktivnost in rentabilnost poslovanja. Investicijske naložbe, predvsem v LK, ITAS, AVTO, so že lani vplivale na nadpovprečno rast proizvodnje. Lani so se povečali tudi uspehi poslovanja v gospodarskih organizacijah in so vse uspešno zaključile poslovno leto.

Aksijski načrt občinske skupščine, svetov in občinskih upravnih organov za uresničevanje nalog v zvezi z ekonomsko politiko prinaša letos tudi vrsto sklepov in priporočil, da bi čim uspešneje uresničili stabilizacijske načrte.

Na seji so odborniki razpravljali še o informaciji o sprejemanju družbenega dogovora na področju zaposlovanja, štipendiranja in izobraževanja ter sprejeli več odlokov.

—več

Stabilizacijski program

Za pretekli ponedeljek (12. julija) je bila sklicana seja občinske skupščine Kočevje. Na dnevnem redu je imela več vprašanj, med katerimi sta bili gotovo najbolj zanimivi akcijski program občinske skupščine, svetov in občinskih upravnih organov za uresničevanje nalog v zvezi z letošnjo gospodarsko politiko in infor-

macija o družbenem dogovoru na področju zaposlovanja, štipendiranja in izobraževanja zaposlenih v občini.

Nadalje je bil na dnevnem redu še sprejem več odlokov v zvezi s proračunom za lani, pokopališkim redom, geodetskimi deli, cenami, ustanovitve športnega centra za vzdrževanje in gradnjo športnih objektov, potrditev statuta temeljne kulturne skupnosti, personalne in nekatere druge zadeve. Več bomo o seji še poročali.

KOČEVJSKE NOVICE

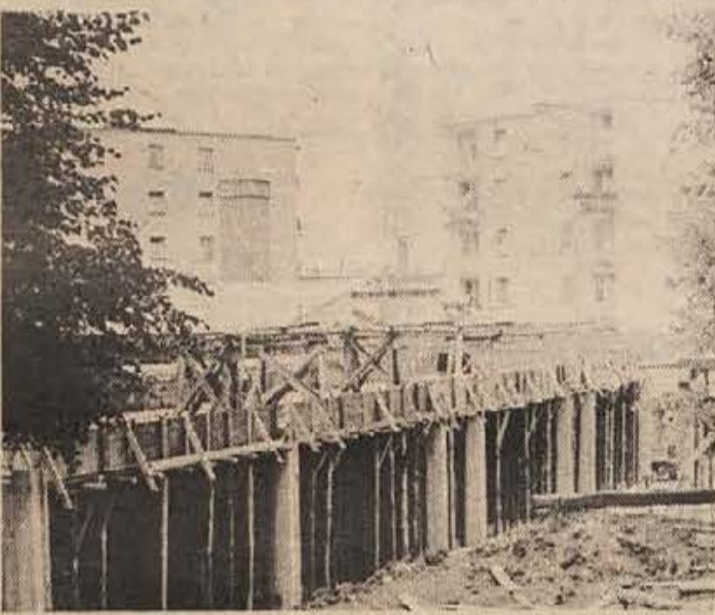

Središče Kočevja — mesto praznuje letos 500-letnico (Foto: J. Prime)

Gospodarstvo pomaga revežem

V ponedeljek, 26. julija, so metliški odborniki zasedali v Gradcu, s čimer so počastili tamkajšnji krajevni praznik. Na delovni seji so obravnavali poročilo o poslovnem uspehu gospodarstva v prvem polletju ter o uresničevanju plana v občinskem proračunu. Prav tako so bila v obravnavi poročila socialne službe, občinskega sodišča, sodnika za prekrške, tožilstva in pravobranilstva.

V razpravi so se najdlje zadržali pri socialni službi, kjer je problematika tako pereča, da so na seji ustanovili sklad za socialne podpore, v katerega bodo prispevale tudi gospodarske organizacije. Čeprav gospodarstvo težko da, so vendarle obljubili pomoč, ker gre za nekaj hudih primerov, kjer je potrebna takojšnja družbena pomoč, medtem ko občinski proračun denarja nima.

Vrtec za najmlajše, ki ga gradijo med bloki v novem metliškem naselju, vzbuja pozornost. Mamice komaj čakajo, da bodo vanj nosile dojenčke, ker je zasebno varstvo drago in nestrokovno. Gradnja bo predvidoma do občinskega praznika končana. (Foto: Ria Bačar)

Kolikor znaš, toliko veljaš

Lep učni uspeh v poklicni šoli tovarne BETI

Z doseženim učnim uspehom ob koncu šolskega leta so lahko v poklicni šoli tovarne BETI kar zadovoljni, saj znaša v poprečju 83,9 odstotkov. Imeli so 100 učenk, od tega jih je 86 izdelalo brez slabe ocene. Najboljši uspeh so imeli v II. b razredu, kjer so imeli prav vsi pozitivne ocene, najslabši pa v I. b razredu. Tu je bil uspeh samo 72-odstoten.

Zaključne izpite je letos opravljalo 43 učenk. Dve sta bili celo opravičeni, ker sta izdelali z odličnim uspehom. To sta Ivica Kučič iz Črnomlja in Jožica Nemanič iz Božakovega. Od 43 kandidatk jih je 38 lepo prestalo zaključno preizkušnjo, do popravnega izpita pa ima pravico 5 učenk. Nobena ni imela več kot I slabo oceno. Učenke, ki so šolanje končale, se bodo redno zaposlile 1. avgusta, druge (s popravnimi izpiti) pa mesec dni kasneje.

Kaže, da tudi v srednji tekstilni šoli, s katero so začeli lani, resno jemljejo študij. Ob koncu šolskega leta je bilo v prvem letniku 50 učenk. Opravile so že 9 izpitolov za prvi in deloma drugi letnik. Izkazale so se z razmeroma dobrim znanjem.

saj na izpitih nikdar ne pade več kot 5 kandidatk.

Način, ki ga je metliška BETI izbrala za pridobivanje šolanjih kadrov v proizvodnji, se zelo obnese. Med šolanjem učenke že dokaj dobro spoznajo proizvodnjo, tako da ob redni zaposlitvi z njimi ni nobenih težav.

SPREHOD PO METLIKI

VISOKI KANDELABER pred metliškimi hoteli, v katerega se je 1. aprila letos zaletel mladi avtomobilist, še vedno ni popraviljen. Takrat je ob udarcu izpadla fluorescenčna luč in je tako ta del ceste nerazsvetljen. Ze zaradi številnih tujcev, ki se ustavljajo čez noč v hotelu, bi bilo prav, če bi tu cestno razsvetljavo spravili v red.

LEPO KOPALNO SEZONO je pretekli teden pretrgal dež in Kolpa se je skalila in precej narasla. Ko bi le odplavila tudi steklene črepanje, ki so jih brezvestneži ob prireditvi „Noč na Kolpi“ zmetali v vodo! Ali res niso slutili, da si bodo na njih mnogi kopalci porezali noge?

KDO ŠKRBI ZA ČISTOČO na kopališču, se sprašujejo številni domači in tuji kopalci. Papir, polvinil, konzerve in drugo prav gotovo ne spada na urejene zelenice. Skoda, da si tako zapravljamo dober glas domačega kopališča!

ŠTIRJE METLIŠKI TABORNIKI, člani fotokino kluba FOKUS, so se pred kratkim napotili peš do izvira Kolpe. Spotoma so napravili okoli 500 črno-belih fotografskih in barvnih dia posnetkov. Zdej bodo bogati material razvili in uredili, potem pa ga bodo, tako vsaj upamo, pokazali tudi Metličanom.

V MRTVAŠNICI NA METLIŠKEM KOPALISČU se je udril del stropa, saj streha pušča in je dež že nič koliko časa zamakal ostreže. Meščanom sicer objubljajo novo mrliško vežico, toda preden bo ta zgrajena, bo vsekakor treba popraviti strop v stari mrtvašnici. Zadeva je nujna!

UMRLA JE Bara Rozman iz Bleda, stara 60 let.

metliški tednik

Kaj dela ribniška krajevna skupnost?

Ureditev igrišča bo morala še nekaj časa počakati — Načrti za asfalt na Partizanski cesti in za zajezitev Bistrice

Krajevna skupnost Ribnica se ukvarja s številnimi problemi. Na njenem območju živi nad 2.500 prebivalcev. Ribnica ima značaj mestnega naselja, zato so naloge krajevne skupnosti drugačne, težje kot na vasi. Svet KS si je v svojem programu za letos zadal precej nalog. Naj naštejemo nekatere: pripraviti dokumentacijo za gradnjo otroškega igrišča za Ljubljanskega trga, ureditev Prijateljevega trga, asfaltiranje Parti-

zanske ceste — od INLESA do Hrovače. Nadalje, ureditev parkirnih prostorov, asfaltiranje Levstikove ulice, urejanje in oskrbovanja javnih nasadov in zelenice ter vrsto manjših del.

Koliko so od tega doslej že uresničili? Ureditev igrišča bo morala za nekaj časa še počakati, prav tako verjetno tudi asfaltiranje Prijateljevega trga. Za asfaltiranje Partizanske

ceste so v pripravi načrti. Z odstranitvijo Petkove hiše ob stavbi delavske univerze (stavba je predvidena za rušenje) bi pridobili prostor za parkiranje. Kopalnega bazena v Ribnici verjetno ne bo še tako hitro, zato si pomagajo tako, da zajezijo Bistrico. Tako je KS naredila tudi letos, da imajo mladi in starejši občani prostor za kopanje. Zaradi pomanjkanja denarja verjetno letos ne bo uresničen program o asfaltiranju Levstikove ulice.

Je pa še vrsta stvari, ki bi jih lahko uredili z malenkostnimi stroški. Primer: na Prijateljevem trgu bi morali odstraniti drva, barake, ko-

košnjake in druge podobne gradnje, ki kvarijo podobo trga. Z odstranitvijo plevela in kopriv na zunanjem delu ograje, ki ograjuje tovarniške objekte ter obe strani cestišča Solške ulice, bi olepšali zunanjo podobo Ribnice. Predvsem pa bi morali narediti red v ribniškem gradu s tem, da bi onemogočili mladim pobalnikom, da ne bi delali škode v gradu.

—T

DOPUSTI SO TU

V teh dneh je veliko število delavcev in uslužbencev na letnem dopustu. Kakor druga leta, je odšlo tudi letos večje število dopustnikov na morje. Ribničani letujejo v Novem gradu, Malinski, Banjolah pri Pulju in drugod. Posamezniki letujejo ob morju pod kotori, nekateri pa v svojih vikendih.

—T

Nova organizacija

22. junija je bil v prostorih novega podjetja SIPOLET v Ribnici ustanovni občni zbor sindikalne organizacije tega podjetja. Izvolili so petčlanski upravni in tričlanski nadzorni odbor. Na zboru so se tudi pogovorili o proizvodnji in načrtih podjetja.

—T

Spremembe v Loškem potoku

Letošnji krajevni praznik: želja po tovarni

Se vedno je precej živih prič tistega usodnega 31. julija 1942, ko je italijanska soldateska požgala vas Travnik. Hiše in gospodarska poslopja so gorela kot bakle. Bilo je v času znane roške olenzive. Loški potok je bil vse do zasedbe italijanske vojske več mesecev svobodno. Okupatorji so se hudo maščevali prebivalstvu, ki je hotelo živeti v svobodi. Požgali so Travnik, ki je bila najbolj napredna vas v tem kraju, in pobili več ljudi, ki so sodelovali v narodnoosvobodilnem gibanju. Tistega dne — 31. julija pred 29 leti, so v kraju Sodal pri Travniku streljali talce. Večina od njih je bila doma iz Travnika.

V spomin na te dogodke so si zbrali prebivalci Loškega potoka 31. julij za krajevni praznik. Praznujejo ga že vrsto let. Potočani praznujejo svoj praznik v zavesti, da se tudi to področje počasi, a vztrajno preoblikuje in napreduje. Vsak nov objekt, pa naj bo to tovarniška dvorana, trgovski lokal in sedaj gradnja nove šole, spreminjajo podobo kraja. Tudi življenje prebivalcev se je po vojni v marsičem spremenilo na boljše. Prej ali slej se bo Loški potok povezal s ostalim svetom z asfaltno cesto in s tem odprl naravne lepote teh krajev turistom.

Želja prebivalcev je, da bi se čimprej uresničila načrtovana gradnja tovarniškega objekta RIKO v Lo-

škem potoku. Zaposlitev v domačem kraju je sedaj omejena, zato so številni mladi prebivalci Loškega potoka prisiljeni iskati kruh v drugih krajih in v tujini.

—T

Na dan borca je bila v Zapotoku v ribniški občini velika svečanost, ko so odprli novi gasilski dom, vreden okoli 200.000 din. Zgradili so ga domačini v glavnem z lastnimi prispevki (Foto: D. Mohar)

Kako živiš, tovariš?

Nekdanji partizani velikokrat obujajo spomin na težave in trpljenje, ki so ga prestali med borbo za svobodo in lepše življenje. Kadar pa jih vprašamo, kako živijo danes, nekateri odgovorijo, da so zadovoljni, drugi pa tudi potarnajo, da bi moralo biti drugače, boljše. Tudi mi smo štirim belokranjskim borcem postavili takšna vprašanja.

JOŽE BUTALA, LOKVE: „Preživljam se s pokojnino, nekaj mi nanese tudi kmetija, tako da sem zadovoljen. Ustvaril sem si družino, postavil hišo, le zdravje mi nagaja. To je posledica vojne. Zdravim se občasno na morju s pomočjo ZB. Kolikor je v moji moči, še danes rad pomagam; sem občinski odbornik ter predsednik ZB Petrova vas.“

DRAGO KOBE, KOČEVJE: „Z borčevsko pokojnino in vojni invalidnino preživljam 5-člansko družino, tako da moram zelo paziti, da se prebijemo iz meseca v mesec. Moram podariti razliko med starejšimi in mlajšimi borci. Borci z otroki, ki so že zaposleni, danes živijo sorazmerno dobro oziroma lažje kot mi mlajši z otroki, ki še hodijo v šolo ali študirajo. S štipendijami za naše otroke imamo težave in smatram, da bi morali to nujno rešiti.“

KATKA SENICA, ČRNOMELJ: „Nad svojim sedanjim življenjem se ne morem pritoževati. Živim sama s pokojnino, ki mi zadostuje. Čez dan kuham bratovi družini. Delam pri ZB kot tajnica krajevne organizacije, hkrati sem tajnica odbora Belokranjskega odreda. Težave imam le z zdravjem.“

VIKTOR JUREJEVIČ, ČRNOMELJ: „Nekdanji borci smo danes izčrpani in bolelni. Pokojnina in ženina plača sta

dovolj le za skromno življenje naše 3-članske družine. Smatram, da bi za nas borce morali bolj poskrbeti. Zelo me bodejo v oči velike razlike med pokojniki.“

TONI LATERNER

ČRNOMALJSKI DROBIR

DELAVCI KOMUNALE so prejšnji teden vse do četrtega kar naprej čistili mestne ulice, da bi bile lepše za prihod gostov na proslavo v Lokvah. Tudi zastave so vihrale v vseh drogih.

PRVO GROZDIE — Prejšnji teden so na tržnici prodajalci sadja z juga že nudili grozdje. Bilo je kar lepo, ne preveč kislo, veljalo pa je 10 din/kg.

VAJENCEV MANJKA — V črnomaljski občini manjka vajencev pri vseh vrstah obrti, razen za mehaniko. Pomagajo ji z mladino iz sosednje republike.

NAPREDEK OČITEN — V krajevnih skupnostih na območju občine deluje 43 ekip prve pomoči, 22 gasilsko tehničnih ekip in 4 mešane ekipe. Pred dobrim letom so s tem delom začeli medtem pa je tečaje opravilo že več kot 200 ljudi.

ČRNOMALJSKI PEKI so za prodavo v Lokvah napekli blizu 2000 kg kruha, medtem ko so za dolženi za gostinsko preskrbo pripravili 200 jagenčkov.

GOSTOVJE LETOS MANJ — Od turizma so letos v Črnomlju več pričakovali, ugotavljajo pa, da imajo obisk samo ob večjih prireditvah kot na jurjevanju, na partizanskih obletnicah itd. medtem ko je sicer dovolj prostora za prenočevanje tako v hotelu kot v zasebnih turističnih sobah.

Prostovoljno gasilsko društvo Kot pri Semlju vabi na

VELIKO VRTNO VESELICO

ki bo v nedeljo, 1. avgusta popoldne v Gorenčih pod 611 let staro lipo Belokranjsko — pod železniško postajo Semlje. — Prasički, jančki na raznju, čevapčiči, točili bodo belo in črno vino iz semičkih gorice. Igrali bodo Belokranjski fantjes. — Na svidenje pod lipo!

ČETRTKOV INTERVJU

Samo od idilike se ne živi!

Novo mesto bo imelo leta 2000 predvidoma okoli 50.000 prebivalcev, zato je treba že danes pri urbanističnem načrtovanju misliti na to!

Prejšnji teden je direktor IMV Jurij Levčnik zastavil predsedniku Obs Novo mesto Franciju Kuharju vprašanje, kako je z dolgoročnim planiranjem urbanističnega razvoja Novega mesta in z uresničevanjem načrtov, ki jih je sprejela Obs pred petimi leti. „Načrtovanje Novega mesta je zaradi znanih oblik zemljišča precej težavnejše kot v drugih mestih. Težave so, ker ni urejenih komunalnih naprav. Razen tega imamo mestno jedro in nekaj drugih starejših predelov zaščitenih, to pa je treba upoštevati pri vsakem nadaljnjem načrtovanju mesta. Mesto naj bi predvidoma šlo leta 2000 okoli 50.000 prebivalcev. To za-

— Kako je z rezervati za industrijsko cono in stanovanjska naselja?

— „Naročen imamo nov urbanistični načrt Novega mesta, ki pa ne zanika starega, ki je bil sprejet pred petimi leti. Ker pa je šel razvoj hitro naprej, je nujno zahtevalo določene popravke. Korenito bo posegel v proste površine in jih razdelil za potrebe industrije in stanovanjskih naselij. Rezervat za industrijo je določen od Brllina do Straže, vendar kaže industrija vedno večje želje po razširjanju življenjskega prostora, zato sem prepričan, da bo tudi ta čez leta pretesen. Treba je računati na razširitev proti Krškemu polju. Za stanovanjsko izgradnjo je primeren prostor med Krko—Ragovim logom ter staro cesto Zagreb—Novo mesto. Tu gre za izredno obsežno površino, kjer bi res lahko zgradili novo Novo mesto, tako kot si ga želimo. Prostor, o katerem govorim, je izredno dragocen, zato razmišljamo o razpis mednarodnega natečaja za idejno raziskavo tega predela. S tem ne podcenjujemo naših institucij; držimo se le reka: več glav, več ve! Območje pod Trško goro je namenjeno izgradnji kmetijske srednje šole in kmetijskim ustanovam. V njegovem zgornjem delu bo treba nekoliko zaostri politiko izgradnje „dolenjskih zidanic“.

hteva prvenstveno rešitev cestnega omrežja,“ je povedal predsednik Kuhar.

— Kakšne so možnosti za rešitev cestnega vprašanja?

— „V programu sta načrtovani dva cestna mostova čez Krko: potrebe kažejo, da bi bil eden spetlan čez Krko na Loki, drugi pa pri Mačkoven, kjer bi prišlo do povezave med avtomobilsko cesto in cesto čez Gorjanec. Tudi Kandijski most bi z razširitvijo še vedno lahko uporabljali za lokalni promet in bi prenesel do 10.000 vozil dnevno.“

SLAVKO DOKL

V Drči so vaščani kovali enotnost

Vaščani Dolnje Straže in Podgore so si v potu svojega obraza zgradili vodovod, ki ga bodo izročili namenu na občinski praznik — 28. oktobra

Dvajset let so čakali, pričakali pa niso. Vendar jim je nekega dne čakanja le bilo dovolj. Staknili so glave in sklenili: sami se bomo lotili izgradnje vodovoda, ker ni upanja, da bi nam ga kdo zgradil! Res bi lahko čakali občani Dolnje Straže in Podgora še precej let. Tako pa bodo do letošnjega občinskega praznika imeli v hišah že pitno vodo. Kako jim je to uspelo, bomo videli v naslednjem sestavku.

Menda vaščani Dolnje Straže in Podgore niso bili nikoli tako složni, kot ravno zdaj, ko so se z veliko vnemo in veseljem lotili izgradnje vodovoda. Ko sem jih obiskal nekega julijskega dne v hudourniški Drči nad vaso, se jim je več kot 70 gnetilo pri izgradnji rezervoarja. Delo je teklo tako organizirano, da je zidarSKI mojster Zupanič iz Žužemberka kar strmel, od kot tem ljudem tolikšen zagon. Staro in mlado, vsi brez izjeme, so se lotili dela, ki je teklo po navodilih „glav-

Z deli so precej daleč. Cevi so že položili in zasuli. Zgraditi morajo še rezervoar in priključke do hiš. Prepričani so, da bodo do konca oktobra že imeli vodo v hišah.

Vsako gospodinjstvo je plačalo po 1.500 dinarjev. Prispevek ni ravno nizek, kot kaže bo pa še premajhen. Razen cevi, ki jih je prispeval novomeški Vodovod, so vse drugo dali občani. Ne štejejo prstovoljnega dela, posamezniki bodo naredili tudi po 300 delovnih ur. Kdor ne more delati, prispeva denar.

Občani Dolnje Straže in Podgore so se z veliko vnemo lotili gradnje vodovoda. Na sliki: vaščani gradijo vodovodni zbiralnik (Foto: S. Dokl)

nega šaba“, ki ga sestavljajo Lojze Pavček, Franc Valmar, Jože Rodič in Peter Poglavc.

Vaščani so mi povedali: če ne bi bilo te četverice, potem bi še vedno bilo tako kot pred leti. Njim se imajo zahvaliti, da je stroj stekel.

Vodo bodo razen redkih izjem dobili vsi, le nekateri še oklevajo.

Ko bo vodovod nared, bo vreden približno 500.000 dinarjev. Ob koncu razgovora so mi vaščani povedali, da so pričakovali večjo pomoč krajevne skupnosti Straže, ker pa te

SGP PIONIR PREDLAGA ŠTIPENDISTOM:

Tudi vi povejte svoje!

Na uspešen razgovor o predlogu za nov način štipendiranja in povišanje štipendij so povabili vse štipendiste višjih in visokih šol

Prejšnji teden je bil v samskem domu SGP PIONIR Novo mesto v Novem mestu za naše občine kaj nenavaden sestanek: blizu 20 štipendistov višjih in visokih šol podjetja PIONIR, se je odzvalo vabilu na razgovor o štipendiranju. Kadrovnik Alojz Jožef je zbrane najprej seznanil z glavnimi značilnostmi podjetja in s težavami, s katerimi se SGP PIONIR srečuje, nato pa jim je opisal predlog za novi, spodbudnejši način štipendiranja in povišanja štipendij. Poprosil jih je, naj kot prizadelet povedo svoje mnenje in dopolnijo predloge podjetja.

V SGP PIONIR se zelo zavzemajo za kadre in izobraževanje. Letos bodo v podjetju porabili v te namene 1.300.000 din, od tega blizu 200.000 din za štipendije in štipendijska posojila. Ugotovitev, da na Dolenjskem zaostajamo v izobražbenem sestavu zaposlenih in da si moramo veliko bolj prizadevati za nove strokovnjake, so naše v podjetju ugoden odmev. Niso ostali samo pri besedi, raje so se takoj resno lotili dela. Izdelali so nov osnutek pravilnika za štipendiranje na višjih in visokih šolah. Z njim bodo močno povečali dosežanje štipendije, ki naj bi bile sestavljene iz dveh delov: iz osnove in spodbudnega dela, odvisnega od doseženega študijskega uspeha. Osnova štipendije naj bi po predlogu znašala od 500 do 590 din, odvisno od letnika, spodbudni del pa od 0 do 220 din na mesec glede na doseženi študijski uspeh.

Štipendisti so na sestanku pozdravili predlog podjetja in so se strinjali s predlagano osnovo štipendije: za I. letnik 500 din, za II. 520 din, za III. 550 din in za IV. letnik 590 din. Po daljši razpravi in tehtanju so se odločili, naj bi spodbudni del štipendije sestavljala 2 zneska: eden, ki bi se vsako leto pristel k osnovi in bi bil odvisen od poprečne ocene dosežene v preteklem letu, in drugi, ki bi se izplačeval enkratno; za vsak

opravljeni izpit, prav tako odvisno od ocene izpita. Štipendije, ki so znašale doslej do 450 din na mesec, bodo odslej v razponu od 500 do 800 din na mesec.

SGP PIONIR zasluži dvojno pohvalo: pokazalo je izredno zanimanje za strokovnjake tudi s pripravljenostjo za povišanje štipendij, razen tega pa je tiste, ki so jim štipendije namenjene, povabilo na razgovor in upoštevalo njihovo mnenje.

M. JAKOPEČ

Suhokrajinski drobž

DVORSKI GASILCI se pridno udeležujejo gasilskih tekmovanj. Tako so na republiškem pionirskem in mladinskem tekmovanju v Novi Gorici dobili bronasto plaketo in diplome, na medobčinskem tekmovanju v Sentišnji pa so med 16. desetimi odraslih dosegli 3. mesto.

OBČANI NA DVORU so na lastno pobudo obnovili zgodovinski spomenik, ki je postavljen ob glavni cesti, ki pelje skozi Dvor. Delo so opravili mladi Dvorjani na lastne stroške.

V DRAŠČI VASI NAD ŠMIHELOM PRI ŽUŽEMBERKU bo le obnoven most čez Krko. S tesanjem pilota bodo pričeli te dni, železne nosilce pa so tudi že naročili. Veliko lesa so darovali in pripravili občani iz Drašče vasi sami, nekaj pa so ga darovali tudi občani iz Zagradca, železne nosilce pa je naročila žužemberška krajevna skupnost.

V ŽUŽEMBERKU SE POGOVARJAJO o morebitnem asfaltiranju trga. Odločitev še ni padla, ker je potrebno še pred asfaltiranjem položiti nekaj cevi za kanalizacijo, z izvajalcom del pa se bo treba še pogajati glede cene asfaltiranja.

M. S.

Turistično zaostajamo

V novomeški občini se eni bolj, drugi spet manj trudijo, da bi ujeli hiter korak, ki ga narekuje vedno zahtevnejši turistični val. Kar je bilo pred petimi leti za turiste še dobro, je danes že premalo. K nam prihajajo vedno bolj petični gostje, ki si poleg sonca, vode in zraka želijo še marsikaj, česar jim žal ne moremo nuditi. Tuji tega ne zahtevajo zastoj, vsako uslugo in novost dobro plačajo. Kako naši turistični delavci ocenjujejo letošnji obisk gostov v večjih gostinskih organizacijah občine, je moč razbrati iz njihovih izjav.

JANKO POPOVIČ — Dolenjske Toplice: „Obisk gostov v šestih letošnjih mesecih je nekoliko boljši kot je bil lani v enakem času. Med obiskovalci je več domačih in manj tujih gostov. Če ne bomo sledili hitremu razvoju, ki ga narekuje turistični svet, bomo Dolenjc in kratkem na repu dogajanj. Občutek imam, da že casljamo za drugimi.“

JOŽE LAMPRET — hotel Otočec: „Ceprav je bil junij slab, smo z letošnjim obiskom izredno zadovoljni. Prenočitvene zmogljivosti so zasedene, tudi stalnih gostov je precej, nekoliko manjši pa je obisk prehodnih gostov. Letos je tudi naš avtokamping poln, obisk je boljši kot je bil lani.“

MILENA POPOVIČ — Smarješke Toplice: „Turistična sezona je za nas izredno ugodna, v prvih šestih mesecih imamo za 17 odstotkov več nočitev kot lani do polovice leta. Tujih gostov je za 28 % več kot jih je bilo lani do konca junija. Obisk prehodnih gostov je približno enak kot lani, saj pričakujem, da se bo prava kopalna sezona šele začela.“

RUDI PINTAR — hotel Metropol: „Tujih gostov je manj kot jih je bilo lani, zato pa je več domačih. Ne najdem vzrokov, zakaj je tujcev manj, saj so naše cene zelo primerne. Prve dni avgusta pridejo k nam lovci iz Italije, zato bo prihodnji mesec boljši obisk tujcev kot je bil do sedaj. V celoti vzeto je v našem hotelu prenočevalo več gostov kot lani, čeprav je bilo tujcev manj.“

SLAVKA ZNIDERŠIČ — hotel Kandija: „Ker smo v precej močni izgradnji, smo precej prikrajšani za obisk gostov. Hotelske sobe imamo vse zasedene, vendar v njih prebivajo stalni gostje. Prenovljena dela, s katerimi bomo dobili novo kuhinjo, restavracijo, sobe in drugo, nas bo precej zavrla, zato kakšne večje turistične živahnosti letos pri nas ne bo.“

V drugih slovenskih in jugoslovanskih turističnih središčih ne ugotavljajo padcev obiskov tujih gostov. V novomeški občini se občutno vidi nazadovanje; da se stanje popravi, je treba hitro ukrepati!

Dvor — na Krki

Dobra organizacija in dobro počutje na dvorskih veseljih sta vselej prijetno presenetila udeležence. Še posebej to velja za „plinknik na valovih Krke“, ki ga že več let prirejajo v avgustu. Letošnja prireditev bo v nedeljo, 1. avgusta, s pričetkom ob 10. uri dopoldne. Pripravili so bogat program, igral pa bo ansambel Toneta Kmetca iz Ptuj. Prireditev je pod pokroviteljstvom tovarne gramofonskih plošč Helidon iz Ljubljane ob sodelovanju RTV Ljubljana. Organizator je gasilsko društvo z Dvora.

M. SENICA

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Dolenjski z Jeperjeka — Majdo, Franciška Mavšar iz Črnomlja — Bogdana, Ana Kozlevčar iz Prečne — Jolanda, Ana Pirnar z Vrha — Staneta, Fanika Pajtlar iz Krškega — Darjo, Jožica Kern iz Škocjana — Marjanco, Franciška Gregl iz Ogulina — Valerijo, Ana Bratkovič iz Cerovega loga — Majdo, Danijela Prečrn z Otočca — Barbaro, Franciška Nadrih iz Dolenjske Medvedjega sela — dečka, Marija Borse iz Dolnjega Maharovca — deklco, Katarina Štariha iz Metlike — deklco, Ana Brili iz Dobrove — dečka in Stanka Kuhar iz Velikega Mraševa — Valentina. Čestitamo!

Novomeška kronika

V AVTOKAMPU pri stadionu bratstva in enotnosti je turistični promet vse večji. V glavnem prenočujejo tuji gostje, ki v Novem mestu ostanejo za nekaj dni. Domači turisti navadno ostanejo samo čez noč.

V RAGOV LOG zahaja v popoldanskih, vročih dneh veliko Novomeščanov. Zal je ta naravni park vse bolj zanimiv. Zakaj vsaj ob klopih ne postavijo košev za odpadke, ki ležijo razstreseni po vsem gozdu in kazijo njegovo podobo? Tudi sprehajalci bi lahko na sprehajališčih skrbneje pazili ter papir in druge odpadke odlagali tja, kamor spadajo.

V OBH novomeških kino dvoranah je lep čas prevladujejo kavbojke. Nekateri obiskovalci mlajših let se navadno v potek filma tako vživijo, da z glasnimi in neslanimi pripombami motijo tiste obiskovalce, ki take filme radi gledajo.

NOVOMEŠKI MLADINSKI klub je med mladimi Novomeščani po preudritvi vse bolj priljubljen, obenem pa tudi aktiven. Številni domiselni plakati vabijo na ples vsako sredo, soboto in nedeljo. Dekleta imajo ob sredah prost vstop, ker je ponavadi v tem času fanjov več.

V PONEDELJEK je bilo na novomeški tržnici zelo živahno. Gospodnje so imele obilo izbire, zato so bili nekateri prideli cenjeji kot prejšnji teden: čebula 3 do 3,50 din, česen 6, strožji fižol 5 do 6, fižol 4

do 5, novi krumpir 1,70 do 2, korenje 4, koleraba 3, kumare 3, ohrovt 4, pesa 3 do 4, peteršilj 10, paradiznik 3 do 3,50, paprike 5 do 6, solata — mehka 3 do 4, solata — endivija 3 do 4, spinača 4, zelje 2, breskve 7 do 8, borovnice 6 do 6,50, fige — sveže 8, grozdje 7,90 do 10, hruške 5, jabolka 3 do 6, limone 7, lubenice 4 do 5, marelice 6 do 9, orehi 5, slive — sveže 6, banane 6 do 7, jaja 0,50 in 0,70, smetana 20 in 30, stročje 0,40 din.

V NOVOMEŠKI PORODNIŠNICE je rodila Majda Blaič s Krisianove 35 — deklco.

— „Kaj gošpa je rekla, da bi sama hitreje prenovila Ribjo restavracijo kot pa bo to do konca sezone naredilo gradbeno obrtno podjetje Novograd.“

Na proslavo v Lokvah je poleg nekdanjih borcev in aktivistov prihitela tudi mladina iz vseh koncev Slovenije. Na fotografiji: skupina iz Primorske gasi zejo (Foto: R. Bačer)

Očitki iz trte zviti

Komisija je pregledala, kako borci uporabljajo dodeljena stanovanjska posojila — Zaradi enega slabega primera ne gre posploševati

Pred nedavno občinsko skupščino v Črnomlju je bilo poročilo o delu sklada za stanovanjsko izgradnjo borcev, v katerem je navedeno, da so 4 komisije na terenu ugotovile upravičenost do posojil. Pri 1073 borcih, upravičenih do posojila po statutu, so ugotovili za več kot 11 milijonov dinarjev potreb, medtem ko je bilo od leta 1969 dalje v skladu skupno z domačimi in republiški sredstvi dobrih 10.500.000 dinarjev.

V tem času so izdali 1056 sklepov o odobritvi posojila za vrednost 11.113.000 din, toda 245 upravičencev si je naknadno premislilo, tako da je dejansko razdeljenih le dobrih 9 milijonov dinarjev. Razen tega je sklad z 800.000 dinarji sofinanciral gradnjo stanovanjskega bloka v Črnomlju, 150.000 din je šlo za enako gradnjo v Semicu, 48.000 din pa je veljalo kupljeno

družbeno stanovanje v Črnomlju. Po odbitih triletnih poslovnih stroških sklada, ki so znašali 56.000 din, je ostalo še 382.000 dinarjev.

Zaradi očitkov, da se stanovanjska posojila uporabljajo v druge namene, so letos komisije preverjale govorice. Ugotovljeno je, da so posamezni borci, ki so dobili posojilo, opravili znatno več del kot znaša vrednost posojila, vti pa so imeli hude težave zaradi pomanjkanja gradbenega materiala. Samo v enem primeru so naleteli na nepravilnost, zato so uporabo posojila prepovedali.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 30. julija - Maksim Sobota, 31. julija - Ignac Nedelja, 1. avgusta - Peter Ponedeljek, 2. avgusta - Alfonz Torek, 3. avgusta - Lidija Sreda, 4. avgusta - Dominik Črtek, 5. avgusta - Marija

KINIO

BREŽICE: 30. in 31. 7. ameriški barvni film „Obesite ga brez milosti“, 1. in 2. 8. ameriški barvni film „Živim za tvojo smrt“, 3. in 4. 8. španski barvni film „Balkon na mesecini“,
CRNOMELJ: 30. 7. ameriški barvni film „Dan revolucije“,
KOSTANJEVICA: 31. 7. ameriški barvni film „Mat Helm ureja računo“, 1. 8. italijanski barvni film „Revolverji odločajo“, 4. 8. nemški barvni film „Po sledi sokola“,
KRŠKO: 31. 7. in 1. 8. ameriški barvni film „Ladja Fantom“, 4. 8.

malio glasi

SLUŽBO DOBI

ISCEM DEKLE, lahko tudi starejšo, ki ima veselje do gostilne. Nastop takoj. Hrana in stanovanje v hiši. - Gostilna Gorenc, Brusnice 2.
ISCEMO žensko srednjih let za varstvom otroka in pomoč v gospodinjstvu. Nudimo tudi stanovanje. Naslov v upravi lista (1585/71).
GOSTILNA EDO PRAH, Vel. Malence 12. Krška vas išče dekle za strežbo. Nastop službe takoj. Ostalo po dogovoru.
ISCEM dva vajenca za mizarstvo stroko, potrebna končana osemelka. Mizarstvo Črtalič, Dobrava pri Kostanjevici. Hrana in stanovanje preskrbjeno.
SAMOSTOJNI MIZARSKI POMOCNIK dobi dobro zaposlitev za lepo plačo pri Mizarstvu Črtalič, Dobrava pri Kostanjevici.
ZA VARNOST 17-mesečne deklice in za gospodinjstva dela z osnovnim znanjem kuhe k 3-članski družini - trisobno stanovanje - nudimo ogrevano sobo, hrano in nagrado. Možnost večernega solanja. Pismene ponudbe Novak, Topniška 62, Ljubljana.
GOSPODINJO potrebujemo k 4-članski družini, otroka samostojna, mati invalid. Nudimo sobo z lastno kopalnico s centralno kurjavo v hiši in dobro plačo. Stanujemo ob robu mesta, Mile Sotar, C. Dolomitskega odreda 44, Ljubljana-Vič.

DEKLE, ki ima veselje do dela v gostilni, sprejme gostilna „Pod Stolom“, Moste, Zirovnica.
TAKOJ, SPREJMEM v službo kvalificiranega natakarija - natakarijo. Gostilna Mihaela Tomič, Dobruška vas 36, Skočjan.
TAKOJ SPREJMEM frizersko vajenka, vajenca. Frizerski salon Dolenjske Toplice.
V SLUŽBO sprejemem natakarijo v bife. Belokranjski hram, Golobčič - Ljubljana, Jarška 23.
GOSPODINJKO POMOČNICO sprejme takoj gostilna Cilka Lukež, Brežice.

KROJASKEGA VAJENCA, VAJENKO sprejemam v uk. Modno krojaštvo Leopold Fink, Ljubljana - Soteska 4, Vegova 6.
DIMNIKARSKEGA VAJENCA sprejemam takoj. Pogoj najmanj 6 razredov osnovne šole. Vsa oskrba je v hiši z visoko mesečno nagrado. Ivan Rober, dimnikarstvo, Ribnica na Dolenjskem.

STANOVANJA

ODDAM v bližini Brežic takoj vseljivo enosobno stanovanje s sadnim in zelenjavnim vrtom. Naslov v upravi lista (1559/71).
ODDAM enosobno stanovanje z garažo v Smihelu. Plačljivo za eno leto vnaprej. Naslov v upravi lista (1559/71).
ISCEM sobo in kuhinjo, ali večjo sobo, Plačam lahko nekaj vnaprej. Naslov v upravi lista (1595/71).
MLADA ZAKONCA iščeta sobo ali stanovanje v Brilnu. Ponudbe pod „Avgust“.

Motorna vozila

INVALIDSKI AVTO Izeta 300 in moped T - 12 prodam. Franc Gorenc, Mali Podlog 7, Leskovec pri Krškem.
UGODNO PRODAM dobro ohranjen kombi fiat Furgon, registriran do julija 1972. Naslov v upravi lista (1540/71).
PRODAM FIAT 750 in prikolico. Zobja vas 15, Novo mesto.

ameriški barvni film „Sodoma in Gomora“,
METLIKA: Od 30. 7. do 1. 8. italijanski barvni film „Ime mi je Pokos“, 4. 8. in 5. 8. angleški barvni film „Juris lahke konjenice“,
MIRNA: 31. 7. in 1. 8. francosko-italijanski film „Gospodar podzemlja“,
MOKRONOG: 31. 7. in 1. 8. ameriški barvni film „Revolveraš Vako“,
NOVO MESTO: Od 30. 7. do 1. 8. ameriški barvni film „Stena želja“, 2. in 3. 8. ameriški barvni film „Profesionalci“, 4. in 5. 8. italijansko-španski barvni film „Servantes“,
RIBNICA: 31. 7. in 1. 8. ameriški barvni film „Stoj, streljaj bom“,
SEVNICA: 31. 7. in 1. 8. francosko-italijanski film „Furtiva v Baib“,
SODRAŽICA: 30. in 31. 7. romunski film „Hajduško muševanje“,
SMARJEŠKE TOPLICE: 4. 8. francoski barvni film „Rodovnica“,
SENTJERNEJ: 31. 7. in 1. 8. „V vročini noči“,
TREBNJE: 31. 7. in 1. 8. mehiški barvni avturistični film „Pojem za Pancha Villo“.

POSEST

PRODAM več gradbenih parcel v Crnomlju, „Na Čardaku“. Marija Schweiger, Crnomelj, Mirna Jarca št. 14.
DVOSOBNO STANOVANJE ali prazno hišo v mestu ali na deželi išče tričlanska družina. Naslov v upravi lista (1532/71).
OD NOVEGA MESTA DO OTOČCA kupim zazidljivo gradbeno parcelo. Naslov v upravi lista (1543/71).
UGODNO PRODAM blizu Novega mesta komfortno vseljivo hišo. Ponudbe pod šifro „Resno“.
PRODAM enodružinsko hišo, mešane gradnje. Naslov: Stane Pustavrh, Novo mesto, Pot na Gorjance 15 - (Zobja vas). Ogled vsak dan po 15. uri.
UGODNO PRODAM staro hišo z njivo in sadnim drevjem, primerno za gradnjo hiše ali vikenda, v Vel. Brusnicah 27. Poizve se pri Rozintanu, Regetič vas 25.
KUPIM dobro ohranjeno manjšo hišo z nekaj zemlje v neposredni bližini Brežic. Naslov kupeca v upravi (1589/71).
PRODAM 2 nivi in travnik na Vrhnovem pri Sentlovcu. Primerno za vikend. Informacije dobiti pri Gilja, Velika Loka 16.
UGODNO PRODAM parcelo, ležečo nasproti šole v Žužemberku, njivo v izmeri 11 arov in 12 metrov. Parcela je primerna za stanovanjsko gradnjo. Cenjene ponudbe pošljite na naslov: Marija Stromajer, 68280 Brestanica ob Savi 28.

RAZNO

IMATE RESEN NAMEN, da si poiščete ženo, moža? Ste osamljeni, pogrešate družino? Se želite izogniti avanturam, izkoriščanju, neresnici, neuglednemu in nevarnemu spoznavanju na cestah in po lokalih? Pišite nam ali pa nas obiščite! Morda bomo pomagali tudi vam. Tajnost vam je zanjazena. Pri odgovorih na kuverti ni oznake našega podjetja. POSREDOVALNICA ZA ZAKONKE ZVEZE, Ljubljana, Pleteršnikova 24 a, blizu Gospodarskega razstavišča.
POROČNI PRSTANI! - Poročni prstan, ki vam ga bo izdelal zlatar v Gosposki 5 v Ljubljani, bo trajen spomin na sklenitev vaše zakonske zveze! - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

CESTNIKE

Dragemu bratu Radu Rajarju iz Vel. Brusnic pri Novem mestu, ki trenutno služi vojaški rok v Milanovcu, želi vse lepo za 19. rojstni dan in god! Naj se mu izpolnijo vse skrite želje in kmalu na svidenje - sestra Marija.

Dragi mami Ani Podpadec iz Praproč pri Trebnjem za njen praznik: želi se na mnoga zdrava leta hčerka Lojzka z družino in Just!

PREKLIC

Franc Pelko, Kadovlja 15, Smarješke Toplice, prepovedujem vsako hojo in vožnjo po travniku pri zidanem mostu, pri Šmarjeti, Kršitelje bom sodno preganjal.

Marija Zorc, Stan 11, Mirna na Dolenjskem strogo prepovedujem prehod, pašo živine in kokoši ter odmetavanje kamenja in drugega odpadka na moj vrt. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Viktor Bartolj, Novo mesto. Mestne njeve 6. prepovedujem pašo kokoši po vinogradniški parceli na Uršnih solih. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Joži Rozman, Smihel 6, Novo mesto, opozarjam vsakogar, ki bi širil neresnične vesti o meni, da ga bom sodno preganjal.

Ana Oberč iz Hudega brezja, preklicujem besede, ki sem jih izrekla proti Neži Gorenc, 10. 6. 1971 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Andelka Pavkovič. Mestne njeve 3, Novo mesto opozarjam vsakogar, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih naredil moj mož Stevan Pavkovič in svarim vsakega pred nakupom premoženja, ker je skupna last.

Stefka Colarič, Podturn 10, prepovedujem hojo, pašo kokoši in krajo sadja na mojem vrtu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Opozarjam vsakogar, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih naredila moja žena Jožeta Venta, Marjan Venta, Kettejev drevored 47, Novo mesto.

Alojzija Muhič, Jama 6, Novo mesto preklicujem žaljive besede, ki sem jih izrekla o Ani Šurja iz Gor. Lakenc 4 za neresnične.

Antonija Petrina, Ločna 14, Novo mesto, opozarjam vsakogar pred nakupom premoženja in nepremičnin, ki bi jih prodal moj mož Jože Petrin, Mej vrti S. Novo mesto, ker je vse skupna last.

OBVESTILA

KMETOVALCI! Izdelujem „uni-verzal“ kultivatorje z ježi s preizkušeno uporabo za vse vrste traktorjev po naročilu in konkurenčnih cenah. Ludvik Stare, splošno kovaštvo, Sp. Brnik 5, Čerklje na Gorenjskem.

IZOLACIJO centralne kurjave in antikorozivne izolacije vam izdelamo hitro in kvalitetno Slavko Markovič Metlika, CBE 104 a. Ponudbe lahko pošljete tudi pisno.

HITRO OČISTI oblačila družbeni obrat Pralnice in kemične čistilnice Novo mesto. Germova 5. Odprto od 6. do 18. ure.

VIBRACIJSKI STROJ za izdelavo zidne cementne opeke vseh potrebnih dimenzij z elektro motorjem in kablom prodam. Jože Tomažič, 63000 Celje, Ljubljanska cesta 80.

VAJENCI

Najlepše se zahvaljujem Silvu Potočarju, Stanetu Butari ter njegovi ženi iz Sentjerneja in vsem ostalim, ki so kakorkoli pomagali reševati mojega sina pri utapljanju. Janez Črtalič, Sentjernej 100.

Ob bridki izgubi dragega moža in očeta

FRANCA PENETA

iz Vel. Slatnika 24
se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje. Posebno se zahvaljujem tovarni IMV iz Novega mesta za podarjen venec in pomoč, gospodu župniku za obred, gasilskemu društvu Veliki Slatnik za spretnost in govor pri odprtem grobu in dobrih vaščanom za pomoč v teh težkih dneh.
Zalujoči: žena, otroci in drugo sorodstvo

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega ljubečega moža, očeta, brata in strica 44-letnega

JOŽETA MIRTICA

iz Trebče vasi pri Dvoru
se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, najbližjim sosedom ter ostalim vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste stali ob strani ob težkih dneh njegove bolezni, sočustvovali z nami, ga spremlili na njegovi zadnji poti, nam izražali sožalje in mu darovali vence in cvetje. Posebna zahvala dr. Kocutarju za prizadevnost pri lajšanju njegovega trpljenja. Lepo se zahvaljujem gospodu župniku za ganljive besede ob grobu, pevskemu zboru in vsem, ki so nam nudili kakršnokoli pomoč, posebno tovarni ISKRA, zdravstveni šoli Novo mesto, sorodnikom in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili do preranega groba.
Zalujoči: žena Mimi, hčerke Jožica, Ljubica in Branka, brat Ciril z ženo, sestra Jožica z možem, ter sestre Mici, Malka in Helena z družinami.

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega sina, brata in strica

FRANCETA LEGANA

iz Artmanje vasi
se iskreno zahvaljujem vsem sosedom in vaščanom za takojšnjo pomoč, njegovim dragim prijateljem in znancem, spremstvu gasilcev, godbi Litostroja, obema govornikoma, tov. Stanku Pleskoviču, častitemu gospodu dekanu za pogrebni obred in vsem, ki so počastili njegov spomin in ga spremlili na njegovi zadnji poti.
Zalujoči: mama Anica, sestre: Marjanca z družino, Anica, Francka z možem, teti Anica in Francka, stric Lojze, družina Koren in družina Zupančič

Po mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš ljubi mož, oče in stari oče

MIHA ŠKRBEČ

iz Dol. Suhadola 8
Zahvaljujem se vsem znancem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, ga obiskali v času bolezni in mu poklonili vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujem kolektivom IMV, bolnici, Novoteksu iz Novega mesta in ZB Brusnice za vence, pevcem in gospodu župniku za obred.
Zalujoči: žena, hčerke Dragica, Pepi, Martina in Marica z družino, sin Rado in drugo sorodstvo

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Ivan Božič, član IMV Novo mesto; Marija Kastelic, Draga Košmrlj, Jožeta Terbane, Jože Novak, Fanika Pešina, Jožica Kirn, člani Novoteksa Novo mesto; Anton Perše in Alojz Šiler, člana Krko, tovarne zdravil Novo mesto; Anton Zupančič, član G. O. Podturn; Polde Pink, Ivanj Gorjanc, Franc Udovc, Ivan Zagar, Ivan Antič, Stanko Može in Sergej Sekač, člani Pionirja Novo mesto; Franc Aybar, delavec iz Dol. Straže; Marija Ovnček, članica Laboda Novo mesto; Miha Pureber, tapetnik iz Novega mesta; Anton Radič, Seifudin Djivič, Jan Domonji, Ahmed Mešanovič, Tomislav Trifunovič, Drago Petnar, Peter Popovič, Milomir Dimitrijevič, Ramiz Topčagič in Milutin Jovanovič, vojaki VP 1394 Novo mesto; Dragica Kren, gospodinja iz Verduna; Stane Nahtigal, član Iskre Novo mesto; Frančiška Levstik, Franc Šenica, Stane Senica, Stefan Bobnar, Franc Saje, Anton Juran, Ismet Čavošević, Franc Pestotnik, Stane Legan, Karel Stopar, Franc Slapničar in Drago Nose, člani Novoteksa Straža; Kristina Zupančič in dr. Zeljko Štibar, člana Splošne bolnišnice Novo mesto; Jože Kastelic, član Novoteksa Straža.

Ob hudi bolezni nas je za vedno zapustil naš dobi mož in oče

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponestrčili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Martin Sintič iz Gradca se je porezal s koso po levi roki; Marjan Struel si je pri prometni nesreči poškodoval levo nogo; Vlado Zevnikar je padel z montažnega voda in si zlomil obe nogi in levo roko; Darjo Bokulič je vtaknil desno nogo v kolo kolesa; Franc Kržan je padel z novogradnje in si poškodoval vratna vretenca; Ivan Petelin si je pri prometni nesreči poškodoval levo nogo; Franc Podgoršek je dobil poškodbo po glavi in levi roki, ko se je prevrnil traktor; Terezijo Urek je brnila krava v trebuh; Jože Zabatkar je padel pod voz, pri čemer si je poškodoval glavo; Anton Hering se je zastopil s tabletami; Anica Zakman je padla s slive in si poškodovala desno nogo; Alojzija Kenka je nekdo prevrnil z motorjem; Anton Kodrič je padel pod voz in si zlomil desno nogo, desno ključnico ter dobil poškodbo po glavi; Jože Liseč je padel s kolesa in si poškodoval desno nogo; Franc Smukovič je padel z motorjem in si poškodoval glavo; Ivan Štipič je padel z voza in si poškodoval desno nogo.

Zalujoči: žena Marija, hčerke Marija, Tina, Rozil ter Stečka z družinami

Ob boleči izgubi mojega ljubljenega moža, očeta, sina in brata

JOŽETA JERŠETA

z Jame pri Dvoru
se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti, njegov grob zasuli s cvetjem in nam karkoli pomagali v težkih trenutkih njegove bolezni. Hvala vsem za izrazno sožalje. Posebna zahvala dr. Zakrajščkovi iz novomeške bolnišnice za njeno skrb in požrtvovalnost, lovski družini „Plešnica“ in pevskemu zboru iz Žužemberka, govorniku tov. Jarca za poslovilne besede, dvorski ribogojnici za nesebično pomoč.
Zalujoči: žena Kristina, otroci, mama in sestre

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Marija Munič, gospodinja iz Rajca, stara 68 let; Franc Cvetkovič, kmet iz Globokega, star 82 let; Anton Podgoršek, upokojenec iz Artič, star 71 let; Marija Zorko, upokojenka iz Krškega, stara 71 let; Barica Starjački iz Zapretiča, stara 57 let.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

FRANCA ŽIDANIKA

UPOKOJENCA
se prisrčno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za sočustvovanje in pomoč. Posebna zahvala velja dr. Zakrajščkovi za njeno požrtvovalno delo pri lajšanju bolečin in strežnemu osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice. Zahvala velja tudi vsem govornikom, pevcem in godbi, tov. Pavliču in kolektivu SGP „Pionir“ Novo mesto ter lovski družini „Otočec“. Prav tako se zahvaljujem tudi vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti.
Zalujoči: žena Marija, otroci z družinami in drugo sorodstvo

Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

ZAHVALA

Nepričakovano, tragično, nadvse boleče in mnogo prežgodaj nas je v 24. letu za vedno zapustil naš dragi nepozabni sinko, brat in strček

IVAN JENIČ

iz Gor. Lakovnic, zaposlen v Berlinu
Prisrčno in iskreno se zahvaljujem vsem, ki ste se poklonili njegovemu spominu, mu darovali številne vence in cvetje in ga v velikem številu spremlili do mnogih preranega groba. Zahvaljujem se vsem sorodnikom, sosedom in vaščanom, fantom in dekletom, ki so sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, nudili vsestransko pomoč in nam v težkih trenutkih stali ob strani. Lepa zahvala Prostovoljnemu gasilskemu društvu Lakovnice, PGD Stranska vas in PGD Smihel. Zahvala pevskemu društvu Novo mesto, novomeški godbi in častiti duhovščini. Lepa hvala kolektivu Investicijskega biroja Trbovlje za podarjen venec, za vso skrb in prizadevnost za prevoz pokojnika v domovino. Hvala tov. Cesnovarju za izraženo sožalje, za poslovilne in ganljive besede ob odprtem grobu. Posebna iskrena zahvala pa velja pokojnikovemu sodelavcu in prijatelju Jožetu Flajsu iz Berlina za tolažilne besede, sožalje, za vso skrb in požrtvovalnost v težkih dneh, za lepe in ganljive besede ob pokojnikovem odprtem grobu. Hvala tudi njegovim najožjim prijateljem in sodelavcem v Berlinu za lepa podarjena venca in pomoč. Se enkrat: vsem topla in prisrčna zahvala!
Zalujoči: neutolažljivi ata in mama, bratje Jože, Franci, Stefan, Tone, Stanko in sestra Marija z družino ter drugo sorodstvo

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasheni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 30. JULIJA: 8.10 Opera matineja - 9.20 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine -

12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Saša Bleiweis: Jelov molj nvarno ogroža naše gozdove - 12.40 Igrajo pihalni orkestri - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Clovek in zdravje - 18.15 Glasbeni vsak dan - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Ota Roma - 20.00 Poje zbor Poljskega radia - 20.30 „Top-pops 13“ - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.15 Besede in zvoki z logov domačih.

SOBOTA, 31. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pionirski tednik - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 „Po domače“ z domačimi ansambli - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Igrajo veliki zabavni orkestri - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 16.40 Dobimo se ob isti uri - 17.10 Gremo v kino - 18.45 S knjižnega trga - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Mihe Dovžana - 20.00 Večer z napovedovalcem Borivojem Savickim - vmes ob 20.30 Zabavna radijska igra - Wolfgang Ecker: „Dama s črnim jazbecarjem“ - IV. epizoda - 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 1. AVGUSTA: 4.30 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radijska igra za otroke - Nace Simončič: „Zmaj čarovnik“ - 9.05 Koncert iz naših krajev - 10.05 Se pomnite, tovariši... Allan Bullock: Hitler in napad na Sovjetsko zvezo - 10.25 Pesmi borbe in dela - 10.45 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 13.30 Nedeljska reportaža - 13.50 Z domačimi ansambli - 14.05 Slovenske narodne pesmi v raznih izvedbah - 15.05 Glasba ne pozna meja - 16.00 Radijska igra - Jožko Lukčič: „Senca preteklosti“ - 17.05 do 19.00 Nedeljsko športno popoldne - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 V nedeljo zvečer - 22.20 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 2. AVGUST: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Krugar: Vrt v avgustu - 12.40 Igrajo pihalni orkestri - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Lepe melodije - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.15 „Signali“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Henčka Burkata - 20.00 Eugene D'Albert: odlomki iz opere „Nizava“ - 22.15 Za ljubitelje jaza.

TOREK, 3. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja - 9.20 S pevca Vukovom in Terezo Kesovijo - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Jože Korosec: Kdaj in kje lahko sejemo inkratniko za krmo in seme - 12.40 Veseli zvoki z ansambлом bratov Avenik - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 18 tednov - 14.40 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V terek na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Štirje kovači - 20.00 Prodajna melodija - 20.30 Radijska igra - Edita Morris: „Cvetje iz Hirošime“ - 22.15 Bohuslav Martinu - skladatelj komorne glasbe.

SREDA, 4. AVGUSTA: 8.10 Opera matineja - 9.05 Kaj vam pripoveduje glasba? - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Marija Sotler: Kakovost surovega mleka in reduktazna preizkušnja - 12.40 „Od vasi do vasi“ z domačimi vižami - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Plesi evropskih narodov - 18.15 Išemo popevko poletja - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu - 22.15 S festivalov jaza.

ČETRTEK, 5. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Nada Rihtaršič: Rajonizacija pridelovanja krompirja glede na vrsto porabe - 12.40 „Cez polja in potoke“ z godci in pevci - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Lahka glasba za razvedrilo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Plesi evropskih narodov - 18.15 Išemo popevko poletja - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Kumpica - 20.00 Cetrkov večer domačih pesmi in napevov - 21.00 Literarni večer - Vabimo vas na bralno vajo - 22.15 Iz opusa Karla Szymanowskega.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 1. AVGUSTA

8.55 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec)
9.30 PISANO DOMAČE - II. oddaja
10.00 KMETIJSKA ODDAJA
10.45 OTROŠKA MATINEJA: Pika Nogavička, Svet otokov in atolov
11.35 MESTECE PEYTON - serijski film
12.25 POLET VESOLJSKE LADJE APOLLO 15 do 13.25 v barvah
15.55 POLET VESOLJSKE LADJE APOLLO 15 in (v barvah) SPORTNO POPOLDNE
18.45 ZVEZDICA ZASPANKA - slovenski film
19.50 CIKCAK
20.00 TV DNEVNIK
20.30 3-2-1
20.35 BAYANIHAN (Filipinski folk, ansambel)
21.35 GLAS NA OBISKU: Long John Baldry (JRT)
22.00 POROČILA
22.15 SPORTNI PREGLED
22.45 ODPoved SPOREDA

DRUGI SPORED:

20.00 TV DNEVNIK
20.30 SPORED ITALIJANSKE TV

PONEDELJEK, 2. AVGUSTA

17.00 POLET APOLLA 15 - v barvah
18.00 TV OBZORNIK
18.40 DREJČEK IN TRIJE MARŠOVČKI
19.00 RISANKA
19.20 LJUDJE V SOSESKI
19.50 CIKCAK
20.00 TV DNEVNIK
20.25 3-2-1
20.35 P. Kohout: TAKŠNA LJUBEZEN - nemška TV igra
21.55 KULTURNE DIAGONALE
22.40 POROČILA
..... FILMSKI FESTIVAL V PULJU - prenos
..... ODPoved SPOREDA

DRUGI SPORED:

18.15 KRONIKA
18.30 ZNANOST
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA
19.05 MLADI ZA MLADE
19.50 TV PROSPEKT
20.00 TV DNEVNIK
20.30 SPORED ITALIJANSKE TV

TOREK, 3. AVGUSTA

16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.00)
18.20 OBZORNIK
18.35 PRIJATELJ BEN - serijski film
19.05 STARE KRČME: Pri Konšku
19.35 ČESTA IN MI: Epidemiologija v prometu
19.50 CIKCAK
20.00 TV DNEVNIK
20.25 3-2-1
20.35 SAMO ENKRAT ŽIVIMO - ameriški film
22.00 MALO ZA ŠALO, MALO ZA RES - 3. oddaja
22.25 POROČILA

DRUGI SPORED:

18.15 KRONIKA
18.30 OD ZORE DO MRAKA
19.00 NARODNA GLASBA
19.20 TV POŠTA
19.50 TV PROSPEKT
20.00 TV DNEVNIK
20.30 SPORED ITALIJANSKE TV

SREDA, 4. AVGUSTA

17.05 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.20)
18.15 OBZORNIK
18.30 PIKA NOGAVIČKA - švedski film
19.00 RISANI IN LUTKOVNI FILMI
19.20 PO SLEDEH NAPREDKA
19.50 CIKCAK
20.00 TV DNEVNIK
20.25 3-2-1
20.35 I. Štivilčič: KAM GREDO DIVJE SVINJE - 5. del
21.35 NAŠA SREČANJA NA TUJEM: Brez rdečih semaforjev
22.15 POROČILA

DRUGI SPORED:

18.15 KRONIKA
18.30 NARODNA GLASBA

19.00 PROPAGANDNA ODDAJA

19.05 MOZAIK
19.50 TV PROSPEKT
20.00 TV DNEVNIK
20.30 SPORED ITALIJANSKE TV

ČETRTEK, 5. AVGUSTA

17.15 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.30)
18.20 OBZORNIK
18.35 DRUZINA - poljudno znanstveni film
19.05 ENKRAT V TEDNU
19.20 VSE ŽIVLJENJE V LETU DNI
19.50 CIKCAK
20.00 TV DNEVNIK
20.25 3-2-1
20.35 L. N. Tolstoj: VOJNA IN MIR - 6. del
21.25 XXI. STOLETJE
22.25 ZBOR RTV BEOGRAD
..... POROČILA

DRUGI SPORED:

18.15 KRONIKA
18.30 NARODNA GLASBA
19.00 ENCIKLOPEDIJA
19.20 SERIJSKA ODDAJA
19.50 TV PROSPEKT
20.00 TV DNEVNIK
20.30 SPORED ITALIJANSKE TV

PETEK, 6. AVGUSTA

16.40 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 16.55)
18.15 OBZORNIK
18.30 ŽIV-ZAV (Umag I. del)
19.00 MESTECE PEYTON - serijski film
19.50 CIKCAK
20.00 TV DNEVNIK
20.25 3-2-1
20.35 S PESMIJO IN PLESOM: Okoli po mestu - ameriški film
22.10 ODISEJA MIRU
22.40 POROČILA

DRUGI SPORED:

18.15 KRONIKA
18.30 GLASBENI DNEVNIK
19.00 HUMORISTIČNA ODDAJA
19.50 TV PROSPEKT
20.00 TV DNEVNIK
20.30 SPORED ITALIJANSKE TV

SOBOTA, 7. AVGUSTA

16.20 MLADINSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO EVROPE - prenos iz Subotice
18.10 OBZORNIK
18.25 PO DOMAČE Z ANSAMBLOM LUDVIKA LESJAKA IN VIŠKIMI FANTII
18.55 BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA - 4. del
19.25 MOZAIK
19.30 TV KAZIPOT
19.50 CIKCAK
20.00 TV DNEVNIK
20.25 3-2-1
20.35 MELODIJE, KI STE JIH RADI POSLUŠALI - prenos iz Portoroža
21.35 MAŠČEVALCI - serijski film
22.25 PRISTANEK VESOLJSKE LADJE APOLLO 15 - v barvah
22.40 SVET OTOKOV IN ATOLQV
23.05 POROČILA

DRUGI SPORED:

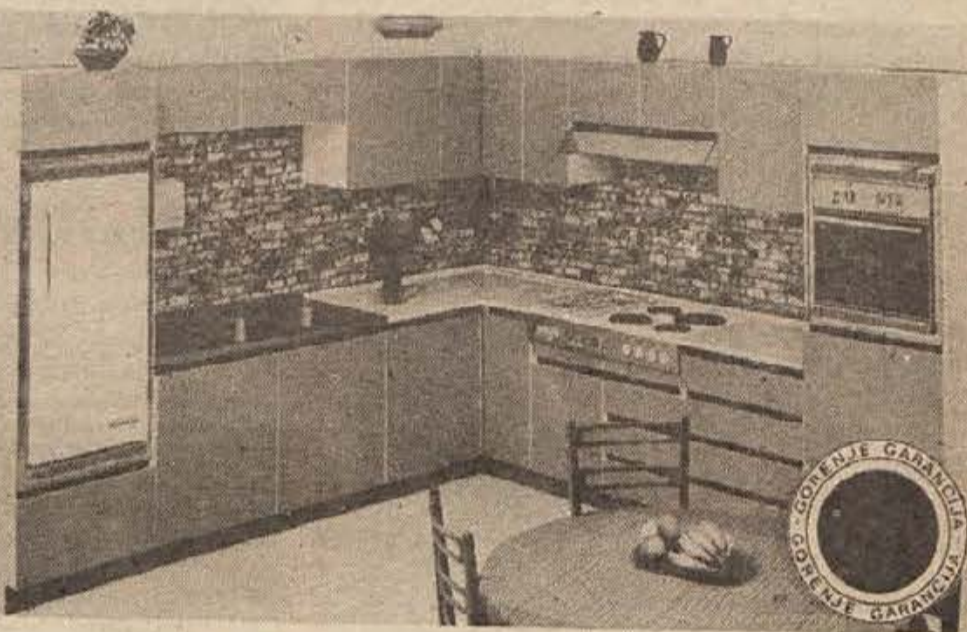
18.00 KRONIKA
18.15 OTROŠKI SPORED
19.15 PROPAGANDNA ODDAJA
19.20 KARAVANA
19.50 TV PROSPEKT
20.00 TV DNEVNIK
20.30 SPORED ITALIJANSKE TV

ZA VSAKO GARANTIRANO DOLENJSKI LIST

NOVO GOSPODINJE

V ŠIROKEM PROGRAMU

KUHINJA MNOGIH KOMBINACIJ - KUHINJA VAŠIH ŽELJA

KJER ODLOCATA KVALITETA IN FUNKCIONALNOST
SODOBNA KUHINJA JE SESTAVA

POHIŠTVA IN GOSPODINJSKIH APARATOV,

KI VAM POSTAVLJENI NA PRAVO MESTO
PRIHRANJU VELIKO TRUDA IN ČASA
GOSPODINJE PROIZVAJA OBOJE

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 28. JULIJA: 16.00 do 16.15 - Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki. 16.15 do 17.00 - Nove plošče RTB - Aktualnost tedna - Iz naše glasbene kole - Obvestila in reklame. 17.00 do 18.00 - Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.
SOBOTA, 31. JULIJA: 16.00 do 16.30 - Pol ure za pop glasbo. 16.30 do 16.40 - Radijska univerza - 16.40 do 17.00 - Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter filmski pregled. 17.00 do 17.15 Jugotom vam predstavlja - 17.15 do 17.30 - Za naše najmlajše - Zgodbe o Piki Nogavički - 17.30 do 18.00 - Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 1. AVGUSTA: 10.30 - Domače zanimivosti - Novi razvojni načrti zdravilišča Cateške Toplice - Za naše kmetovalce: inž. Vlado Jenko - Kako zatiramo nezaželene gozdne drevesaste rastline in grmičevje - Pojeta vam Meta Malus in Vlado Samec - Pol leta dela komisije za promet pri občinski skupščini Brežice - Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.00 do 14.00 - Občani čestitajo in pozdravljajo.

POMAGAJ SI SAM IN UNIOR TI BO POMAGAL

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 1. AVGUSTA: 10.30 Občinske novice in lokalna poročila - Reklame in oglasi - Po domače (glasbena oddaja) - Oddaja za najmlajše - Ali poznate operetne mojstre? - Ob 18. uri konec oddaje.

Računovodstvom podjetij, ustanov in zavodov!

Dolgovi za objavljene komercialne in druge oglase, uradna obvestila, razpise, ponudbe, čestitke, naročene reportaže, SDL in vse druge objave, ki smo jih zadnje mesece tiskali za razne delovne organizacije, občinske skupščine, zavode ter druge ustanove, so se do 30. junija 1971 povečali na 256.700 dinarjev. Zaradi likvidnosti prosimo računovodstva vseh prizadetih delovnih organizacij v 9 občinah, da nam čimprej poravnajo zapadle račune. V poletnih mesecih Dolenjski list nima dotoka naročnine, v zaostanku pa so tudi nakazila na račun sofinanciranja komunskih strani. Tiskarni v Ljubljani in drugim dobaviteljem moramo sproti plačevati vse naše obveznosti, pri čemer nas naši dolžniki čedalje bolj ovirajo.

Da bi domače pokrajinsko glasilo SZDL tudi vnaprej lahko nemoteno izhajalo, čeprav v začasnem poletnem skričenem obsegu, nujno prosimo za vaša nakazila!

UPRAVA LISTA

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

Franc Pfeifer (numizmatika v srednjem veku) - Za vsakogar nekaj (glasbena oddaja) - 12.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.30 Zaključek oddaje.

SREDA, 4. AVGUSTA: 16.00 Občinske novice in lokalna poročila - Reklame in oglasi - Parada starih hitov - Sevnški taborniki po jubileju - Po domače (glasbena oddaja) - Oddaja za najmlajše - Ali poznate operetne mojstre? - Ob 18. uri konec oddaje.

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

BAR
Gateske
Toplice

Za daljavo nima občutka

Branko Švajger iz novomeške IMV niti sam ne ve, koliko kilometrov vožnje po evropskih in afriških cestah ima za seboj. Iz Novega mesta v Beograd je zanj le kratek skok, ki ga opraviš mimogrede in se zvečer že zmeniš doma za lov na polhe.

Peljati se z njim pomeni varno vožnjo, pri kateri lahko brez skrbi zadremaš. Ko sede za volan, že veš, s kom imaš opravka. Najprej ugotovi, če ima avtomobilski motor pravi glas, preizkusi zavore, izmeri pritisk v gumah, potem pa požene, da ne vidi ne pred in ne za seboj nobenega vozila. Tudi kolone prehiteva, a nikdar ne zapelje v škarje.

Pred kratkim sva imela skupno službeno pot, v eno smer dolgo čez 1000 kilometrov. Vozili smo se čez Gorenjsko in Avstrijo, skozi predor Grossglocknerja in Nemčijo tja do bližnje francoske meje pri Strassbourgu. Zadržema smo vozili čez našo in avstrijsko mejo in ko sem ga onstran nemškega Muenchena vprašala, če gremo prav na konec sveta, me je prav pomilovalno pogledal:

— Se vam zdi daleč? Imamo komaj 800 km vožnje za seboj! Meni, ki sem vozil nekoč v enem tednu dvakrat iz Novega mesta v Stockholm in nazaj, se to ne zdi nič posebnega.

Prevozil je vse evropske države razen Poljske in Francije, pa tudi egiptovske ceste mu niso neznanе. Največkrat je vlek s seboj prikolico IMV na razstavo ali sejem.

Zanimivosti kulturnih vrednot res ni imel časa

ogledovati, pozna pa ceste, kraje in tudi gostišča, kjer imajo dobro in po našem okusu pripravljeno hrano. Prav na enem takih počivališč v avstrijskih Alpah sva kramljala o njegovih potovanjih.

— Katera dežela se vam zdi najlepša?

„Najlepše je doma, še bolj točno, v rodni Bell krajini, sicer pa je vsaka dežava po svoje zanimiva. Najlepše spomine imam na Češko, kjer sem imel tudi največ časa za razgledovanje, najmanj vseč pa so mi Angleži, ker so tako zaprti. Nobene prisrčnosti nisem zapazil pri njih; mi Belokranjci, smo tega vajeni.

— In hrana? Se lahko privadite tujemu okusu?

„Glede tega sem najbolj trpel na Švedskem, kjer težko dobiš zrezek, ki ni namazan z marmelado. Tudi za presušene ribe, ki veljajo tam za specialiteto, nimam dosti smisla. Zanimivo, da v Afriki, kjer sem se hrane najbolj bal, nisem imel težav. Dobil sem to, kar sem naročil, pripravljeno tako, kot doma.“

— Po več stotisočih prevoženih kilometrov ste imeli gotovo že kakšno nesrečo. Kako vam je bilo tedaj?

„Trikrat sem bil udeležen pri večjih prometnih nesrečah, nikdar nisem bil sam za volanom. Leta 1963 ni dosti manjkalo pa bi jo bil za vedno izkupil kot moj kolega. Tudi na Češkem smo se prevračali, a sem še vedno živ in tudi zdrav.“

— Kaj pa zasebno? Z družino tudi potujete?

— Kaj takega mi ne pride na misel! Kadar imam dopust, spravim družino v kak kamp, potem se avtomobila ne pritaknem več. Ležim, kartam in po malem tudi kaj spijem. Za mrzlo pivo in dobro črnino sem zmeraj vnet. RIA BAČER

Marljivi šentjernejski gasilci so v nedeljo, 25. julija, slovesno proslavili 90-letnico ustanovitve gasilskega društva Šentjerneje. Program je bil pester. Najbolj je navdušilo tekmovanje gasilskih enot (na sliki), kjer so gasilci pokazali solidno znanje iz gasilskih veščin (Foto: S. Dokl)

»Človek božji, kdo ste?«

Sedeminsedemdesetletni starček iz Kostanjka se je izgubil v gozdu na poti domov — Po devetih dneh so ga našli še živega na Silovcu

Sromljani so bili v nedeljo, 25. julija, zgodaj na nogah. Pripravljali so se na popoldansko slavo v počastitev dneva vstaje. Otroci so v okolici nabirali cvetje za goste na prireditvi. Tudi dvanajstletna hčerka Lojzke Serbčeve je z nekaj let mlajšim dečkom iz vasi odšla v gozd po ciklame. Spremljal ju je pes. V gozdu je nenadoma začel močno la-

jati in nekajkrat se je vrnil k otrokoma. Postala sta pozorna in odšla sta pogledat, kaj je odkril.

V grapi sta zagledala človeka. Ležal je na tleh. Stekla sta domov in nekaj ljudi, ki so ga odkrili v grapo.

„Grozljivega prizora ne bom zlepa pozabila.“ je pripovedovala popoldne Lojzka Serbec. „V dve gubi sključen starček na tleh je komaj še spominjal na človeka. Samo kost in koža sta ga bila. Bil je bos, obleko je

imel razpeto, v obraz pa ves poraščen. Po njem so se pasle muhe, a vendar je še živel.“

„Človek božji, kdo ste?“ sem ga vprašala. Z onemoglih ustnic ni bilo odgovora. Tedaj sem se spomnila oglasa o pogrešanem starčku po

radiu. „Ali ste Beve?“ sem zaklicala. Samo pokimal je. Bil je on!

Odnegli smo ga v dolino na npsilih. Iz Sromelj sem takoj telefonirala po reševalni avtomobil in po milico. Starčku smo dali malo čaja. Kmalu

je prišel ponj rešilni avto in ga odpeljal v brežiško bolnišnico.“

Pogrešani Jože Beve se je v petek, 16. julija, odpravil iz Osredka pri Podstredi domov v Kostnjak št. 35. Na poti je zašel in v gozdovih prebil devet dni brez hrane. Najbrž ne bi bil ostal živ, če v grapah ne bi našel sem in tja kak požarek vode.

Tik pred izidom številke smo iz Brežic zvedeli, da je Jože Beve v torek umrl. JOZICA TEPPEY

Črni petek v Novolesu

Eksotični hlod plama stisnil 14-letnega Ivana Kramaršiča do smrti — Tri nesreče v enem dnevu

Žalostno je 23. julija visela črna zastava na vhodu v struški lesni kombinat Novoles: kljub vročemu soncu je bil to črni petek za kombinat. Prva smrt v struškem podjetju je terjala življenje komaj 14-letnega praktikanta Ivana Kramaršiča iz Dolnje Straže.

Da bo mem usode polna, naj zapišemo, da bi moral mladi Ivan začeti delati šele v ponedeljek, pa so ga na prigovarjanje očeta, Novolesovega upokojenca, vzeli na delo že prej. Direktor splošnega sektorja Janko Goleš odločno trdi: v tovarni vezanih plošč, je Ivan v mokram oddelku skušal odmakniti zagozdo na tekočem traku, pa ga je stisnil skoraj dva metra dolg hloed eksotičnega lesa pama s premerom skoraj 100 cm.

Ivanu kljub takojšnji pomoči ni bilo rešitve, izdihnil je v novomeški bolnišnici hitro potem, ko so ga pripeljali. Novoles je takoj poslal tudi 13 krovodajalcev, ki so bili pripravljeni pomagati 14-letnemu praktikantu.

Da nesreča nikoli ne pride sama, govorno potrjuje tudi Novolesova katastrofa: ponoči so neznanci vlomili v skladišče, nekaj pred šesto uro zjutraj je avto podri kolektarja Jožeta Bukoveca, delavca Novolesa iz Velikega Podljudna, kmalu po sedmi

pa je prevelika marljivost (in neprevidnost hkrati) zahtevala življenje mladega Ivana Kramaršiča.

V petek, 23. julija, je hloed eksotičnega lesa pama v Novolesovi tovarni vezanih plošč na tekočem traku do smrti stisnil 14-letnega Ivana Kramaršiča. Na sliki: preiskovalci raziskujejo vzroke nesreče (Foto: J. Spichal)

Niso ga ubili turški tihotapci

Govorice, da so Damjančka Ostanka, ki je izginil na Travnji gori, našli mrtvega in napolnjenega z mamilami, ne drže — Še vedno negotovost

Po Kočevju, Ribnici, Ljubljani. Novem mestu in tudi drugih krajih krožijo vedno nove govorice o dve in pol-letnem Damjančku Ostanku, ki je 12. junija izginil na Travnji gori.

Zadnja taka govorica je, da so Damjančka našli pri nekih tujih državljanih (Turkih ali Grkih) na meji (naši, grški ali turški). Po teh govoricah so Turki Damjančka ubili, mu čreva najprej izpraznili, nato pa napolnili z mamilami.

Carinikom na meji naj bi tihotapec in morilci kazali, naj bodo čimbolj misli, ker otrok (Damjanček) spi. Vendar naj bi cariniki le odkrili, da je otrok mrtve, da je napolnjen z mamilami in da je to Damjanček.

Govorice o izginulem Damjančku je vedno več. Ljudje sprašujejo seveda tudi miličnike, kaj je z Damjančkom in če so govorice resnične.

Justin Žibert, komandir postaje milice v Ribnici, nam je zatrdil, da vse take in podobne govorice niso resnične: Drži le, da doslej Damjančka še vedno niso našli niti živega niti mrtvega.

Kako bi po vsem tem, kar umazanega priteče iz najrazličnejših industrijskih kanalov v biser voda, našo Krko, še lahko imeli turizem, mi je prišlo na misel te dni. Vprašanje je izredno zanimivo, zlasti zdaj, ko postaja vse bolj očitno, da grozi ribam v Krki pogin, turizem ob tem biseru voda pa je zapisan hramu, če se ne bo hitro in odločno obrnilo na bolje.

Pravim vam, nič zato, če Krka umre, če bomo zaprli otosko graščino, če bomo ribiče poslali loviti ščuke in some v Afriko ali kam drugam. Patentiral sem idejo, ki bo našemu turizmu sama od sebe prinesla težke milijone v dolarjih, kdo pa se danes sploh še pogovarja o dinarjih. Za zgled so mi bili gostinci ob morju, ki popolnoma nesramežljivo pobirajo po 5 dinarjev od ore ali kokte, po 7 ali 8 dinarjev od sadnega soka in po desetaka od piva.

Da ne bi dolgočasil: takole je bilo. Ko sem ležal na ostankih nekdanjega kopalnišča na Loki in vohal z ene strani smrad po oglju, čevapčiči potem prijetneje dišijo, z druge strani pa smrad poglunilih alg in druge umazanje,

Američan potuje s svojim avtomobilom po Izraelu. Pri Genezareškem jezeru bi se rad z brodom prepeljal na drugo stran in sprašuje brodnika za ceno. „80 dolarjev!“ je jednat odgovor. „Če to ni preveč?!“ se razjezi turist. „Za Genezareško jezero je prav to! Mar ne veste, da je prav tod po vodni gladini Kristus odšel na drugo

stran?“ poučuje brodnik. Američan pa kratko odgovori: „Čisto nič čudnega pri teh cenah...“

O tem, ali je Kristus lahko šel peš po morju ali ne, ne bom razglabljal. Če je brodnik tako trdil, bo že držalo.

lahko pešal od enega do drugega brega, bo tudi navadni Zemljan lahko prišel 80 metrov, kolikor je od enega do drugega brega Krke, prav tako peš. Za vsak meter računamo dolar, ena hoja 80 dolarjev, recimo

deset tisoč navdušenih pešcev na dan; saj ne znam več zmnožiti, koliko deviz bi pograbil.

Otočec, Kostanjevica, drugi kraji ob Krki, vse to je mačji kašelj proti devizam, ki se nam obetajo. Mar ni tako? Mar ne boste tudi vi dali 80 dolarjev, da boste lahko peš šli čez Krko in da se boste izenačili s Kristusom? Mar je med nami kdo, ki bi mu ne bil rad enak, pa čeprav s peš hojo po vodni gladini? J. SPLIČAL

Turistična rešitev Krke

edarte nedelle
SAMOPOSTREŽBA pri mostu
MARKET v Brzinu

● Uredite si svoje denarne zadeve tako, da vam bo banka kar najbolj pri roki.

● 84 poslovnih enot LJUBLJANSKE BANKE vam nudi hiter, učinkovit in zanesljiv bančni servis!

Ljubljanska banka

pravi naslov za denarne zadeve!

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konferenice SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnjak, Jože Jekc, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Živig.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), RIA BAČER, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Princ, Jože Spichal, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev (ali ustreznega druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev, pri čemer je že vstet 10-odst. popust, ki pa velja samo za tiste, ki plačujejo naročnino v devizah). Naš devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cetero) 33 din, 1 cm na določen strani 45 din, 1 cm na 1. srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 66001 Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročenih rokovpisov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.